

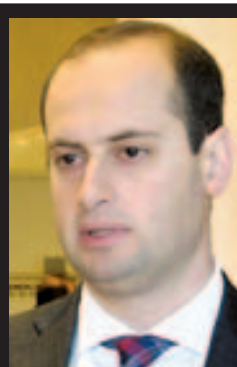
რატომ გვატყუებს ევროკავშირი? 5

ლარმეგედონი 11

„იმის ნაცვლად, რომ მაღალ
ეშელონეგზი ქამრების
შემოქარაზე იფიქრონ, პრემიას
პრემიას იწერენ, მილიონებს
„ლუნავენ“, სანამ სათავეში არიან,
რაც შეიძლება მეტი რომ იშოვონ“

**«გეოგნეგა» გინისტრის 3
დასავლური სენტიმენტები**

„საზოგადოებაში ანტიდასავლური
განწყობა გეოგნტირული პროგრესიით
იზრდება. დღითიდღე სულ უფრო მეტი
ადამიანი ხვდება, რომ თანამედროვე
ევროპა, არც კულტურულად და არც
მენტალურად, ჩვენი არჩევანი არ არის“

**«ქვეყნის ორ 10
მთავარ ინსტიტუტს,
როგლებსაც ევალება
ფინანსური სტაბილურობის
უზრუნველყოფა, აგუაგად ხელს
არ აქლავს ლარის გაყვარება»**

**«თუკი «რეგე თედაის» სულ უფრო მეტი 13
აგერიქელი და ევროპელი გეუარებალი
ეწეობა, სოლო «სი-ენ-ენის»
მიგართ დოგა იქლავს, ქართულ
ჩეალოგაში უფრო მეტი ადამიანი
ეწეობა ჩუნეთის ტელევიზიებს
და ნეკლავად — «ჩუნთავი 2»-ს»**

**«თუ არც დავიჩება გეოგნადი და 14
არც გეგა, რას გეოთეოლოდით
მთავროგაში, თქვე აგდლავო?!»**

ნოდარ ხადური კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარედ დანიშნეს

ყოფილი ფინანსთა მინისტრი ნოდარ ხადური კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარედ დანიშნეს. შესაბამისი ბრძანება მთავრობის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნდა.

ბრძანებას ხელს აწერს საქართველოს პრემიერმინისტრი გიორგი კვირიკაშვილი.

მთავრობის ახალ შემადგენლობაში ფინანსთა მინისტრის თანამდებობაზე ნოდარ ხადური ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრმა დიმიტრი ქუმისიშვილმა შეცვალა. ნოდარ ხადურის დანიშვნამდე, კონკურენციის სააგენტოს გიორგი ბარბაქაძე ხელმძღვანელობდა.

შინაგან საქმეთა სამინისტროში მინისტრის ორი მოადგილის თანამდებობა გაუქმდა

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრ გიორგი მღებრიშვილს ორი მოადგილე აღარ ეყოლება — სამინისტროში 2 მოადგილის საშტატო ერთეული გაუქმდა.

აღნიშნული გადაწყვეტილება გიორგი მღებრიშვილის ინიციატივითა და საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 524

დადგენილების საფუძველზე იქნა მიღებული. შს მინისტრის მოადგილის პოსტებს არჩილ თალაქაშაძე და ზურაბ გამყარაშვილი იკავებდნენ. ზურაბ გამყარაშვილი თანამდებობიდან 21 ნოემბერს გადადგა, ხოლო არჩილ თალაქაშაძე „ქართული ოცნების“ დეპუტატი გახდა.

სასაზღვრო პოლიციას ახალი უფროსი ჰყავს

შინაგან საქმეთა მინისტრმა გიორგი მღებრიშვილმა შს-ს სასაზღვრო პოლიციის თანამშრომლებს ახალი ხელმძღვანელი წარუდგინა — დათო ნიკოლეიშვილი.

სასაზღვრო პოლიციის ახალმა უფროსმა შს მინისტრს გამოცხადებული ნდობისთვის მადლობა გადაუხადა. „სახელმწიფო საზღვრის დაცვა ქვეყნის უსაფრთხოებისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი

მიმართულებაა. ამ თანამდებობის დაკავება ჩემთვის უაღრესად საპასუხისმგებლოა. მთელ ჩემს პროფესიულ გამოცდილებასა და ენერგიას იმისკენ მივმართავ, რომ განხორციელდეს დაგეგმილი რეფორმები და სასაზღვრო პოლიცია ჩამოყალიბდეს თანამედროვე სტანდარტების შესაბამის, წარმატებულ სტრუქტურად“, — აღნიშნა დათო ნიკოლეიშვილი.

ე.წ. ფოტოგრაფიის საქმეზე, ძალადობით და დაზარალებულის ღირსების შეურაცხყოფით განხორციელებული სამსახურებრივი მდგომარეობის გამო დაკავებულ იქნა საქართველოს შსს-ს კონტრაზვერვის დეპარტამენტის თბილისის ტერიტორიული სამმართველოს უფროსის ყოფილი მოადგილე დავით დავითაშვილი, ხოლო სასაზღვრო პოლიციის დანაშაულებების მე-8 საპრობოლის ყოფილი დირექტორის — ალექსანდრე მუსხაძის მიმართ გამოტანილ იქნა დადგენილება მისი ბრალდების შესახებ.

მთავარი პროკურატურა: ე.წ. ფოტოგრაფიის საქმეზე გაბრძნობა გამოიწვია ანაგაფილი ჩართული სხვა პირები ჩანის თანამდებობის პირების გამოსავლენად

პროკურორ კოკა კაციტაძის განცხადებით, მთავარი პროკურატურა განაგრძობს გამოძიებას ე.წ. ფოტოგრაფიის საქმეზე ამ დანაშაულში ჩართული სხვა მაღალი რანგის თანამდებობის პირების გამოსავლენად.

ე.წ. ფოტოგრაფიის საქმეზე პროკურატურამ ხელახალი გამოძიება ჩატარა, დაიკითხნენ ახალი მონაწილეები, შესწავლილ იქნა საგამოძიებო და სასამართლო საქმის მასალები, მოპოვებულ იქნა ახალი მტკიცებულებები და ფაქტები, რომელთა საფუძველზეც გამოძიებამ თითოეულ ამ საქმეში მოიპოვა უტყუარ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, შემდეგ კი გამოვლენილ იქნენ ამ დანაშაულში ჩართული საჯარო მოხელეები და თავის მხრივ დადასტურდა ფოტორეპორტიორების უდანაშაულობა მათთვის წარდგენილ ბრალდებაში.

საქართველოს მთავარი პროკურატურის სამართალწარმოების პროცესში ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების დეპარტამენტის მიერ ე.წ. ფოტორეპორტიორების საქმეზე,

ძალადობით და დაზარალებულის პირადი ღირსების შეურაცხყოფით განხორციელებული სამსახურებრივი მდგომარეობის გადამეტების გამო დაკავებულ იქნა საქართველოს შსს-ს კონტრაზვერვის დეპარტამენტის თბილისის ტერიტორიული სამმართველოს უფროსის ყოფილი მოადგილე დავით დავითაშვილი, ხოლო სასაზღვრო პოლიციის დანაშაულებების მე-8 საპრობოლის ყოფილი დირექტორის — ალექსანდრე მუსხაძის მიმართ გამოტანილ იქნა დადგენილება მისი ბრალდების შესახებ. პროკურატურამ მიიღო გადაწყვეტილება ფოტორეპორტიორების — გიორგი აბაშაძის, ზურაბ ქუჩიძის, ირაკლი ნათელაშვილის მიმართ გამოტანილი გამამ-

ტყუნებელი განაჩენების გადასინჯვის თაობაზე და მათ მიმართ თბილისის სააპელაციო სასამართლოში გამამართლებელი განაჩენების დადგომას მოითხოვს.

კონტრაზვერვის ყოფილი მაღალჩინოსანი დავით დევნიშვილი დაკავებულია საქართველოს სსკ-ის 333-ე მუხლის შესახებ ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის-

ვის, ხოლო მე-8 საპრობოლის ყოფილი დირექტორი ალექსანდრე მუსხაძე ბრალდებულის სახით სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა იქნა მიცემული საქართველოს სსკ-ის 333-ე მუხლის პირველი ნაწილით. დანაშაული სასაზღვრო პოლიციის სახელმძღვანელოს წინაშე დადგინდა, თვითნებური დაკავების ფაქტის დადგენის შემთხვევაში ალექსანდრე მუსხაძის მიმართ დადგინდება პასუხისმგებლობა.

სააკაშვილის ახალი ინიციატივა სასაზღვრო პოლიციის უფროსის თანამდებობაზე

ოდეის ყოფილი გუბერნატორი ახალი პარტიის დასაფინანსებლად წყაროებს ეძებს. მიხეილ სააკაშვილი უკრაინელებს შემოწირულობების გაღებისკენ მოუწოდებს და აცხადებს, რომ პარტიის ანგარიშზე ფულის გადასარიცხად სპეციალური საიტი შეიქმნა. „ჩვენ გვჯერა, რომ ეს შესაძლებელია. ჩვენ ნულიდან ვინწყებთ და გვსურს, უკრაინა ზესახელმწიფოდ გაქცეთ. ვისაც ჩვენი სჯერა და ჩვენთან ერთად სურს ბრძოლა, შემოგვიერთდით და მხარი დაგვიჭირეთ“, — წერს სააკაშვილი.

ოდეის ყოფილი გუბერნატორის განცხადებამ რუსი დეპუტატები ხუმრობის განცხადებაზე დააყენა. ისინი სააკაშვილის განცხადების იმ ნაწილზე გაახალისა, რომელშიც აცხადებდა, რომ ახალი პოლიტიკური ძალა უკრაინას ზესახელმწიფოდ აქცევს. ერთ-ერთი

პირველი, ვინც სააკაშვილის ფეისბუქმონოვებს გამოეხმაურა, დუმის დსთ საქმეთა კომიტეტის ხელმძღვანელი ლეონიდა კალაშნიკოვი იყო. „თუ მისი ცხოვრების გზას გადავხედავთ, მიხვდებით, რომ მისი ერთადერთი მიზანი ფულის შეგროვებაა. როგორც ჩანს, მას ფული შემოაკლდა.“

ამერიკელები აღარ ეხმარებიან, ცოტანაც ვეღარ აქვს საქმე კარგად, ამიტომ კაპიკაპიკ დანიყო ფულის შეგროვება. შეიძლება ვინმემ მისცეს კიდევ უკრაინული ფული,

მაგრამ მას ფული არა უკრაინის ზესახელმწიფოდ ქცევისთვის, არამედ ნიუიორკში ფულის დაგროვებისთვის სჭირდება“, — აღნიშნა კალაშნიკოვი.

რუსთავი-თბილისის მიმართულებით გზა 20 თითქმის გაკვირდა

რუსთავი-თბილისის მიმართულებით სამარშრუტო ტაქსით მგზავრობა 20 თითქმის გაკვირდა და 1,5 ლარი გახდა. მოქალაქეებმა ამის შესახებ 6 დეკემბერს სამარშრუტო ტაქსით მგზავრობისას შეიტყვეს. ინფორმაციას ადასტურებენ კომპანია „ინტერტრანსში“ და ამას ეროვნული ვალუტის გაუფასურებით ხსნიან.

მათი განცხადებით, რუსთავი-თბილისის სამარშრუტო ტაქსების 9 ხაზიდან 7-ზე მგზავრობა გაძვირდა. ტარიფის მომატება არ შეეხო მხოლოდ ლილოს ბაზრობისა და უნივერსიტეტის მაღლივი

კორპუსის მიმართულებებს, თუმცა კომპანიაში არ გამოცხადებენ, რომ ფასები ამ მიმართულებებზეც გადაიხედოს. „ფასის შემადგენელი ყველა ნაწილი გაძვირებულია. ეს შეეხება როგორც საწვავ-

საპოზ მასალას, ისე სათადარიგო ნაწილებს და სხვა კომპონენტებს; გარდა ამისა, ბანკის გადასახადს, რომელიც უცხოურ ვალუტაში გვაქვს აღებული. ყველაფერ ამის შედეგად, კომპანია თავის მძღო-

ლებთან ერთად იძულებული გახდა, მიეღო საკმაოდ არაპოპულარული გადაწყვეტილება“, — განუცხადა „რუსთავი 2“-ს კომპანია „ინტერტრანსში“ დირექტორმა ირაკლი ჩიქვინაძემ.

საქართველო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საქართველოს მთავრობამ რამდენიმე მნიშვნელოვანი და საკამათო გადაწყვეტილება მიიღო, რომლებიც, ეკონომიკური სიტუაციის გაუარესების ფონზე, გასული კვირის მთავარ თემად იქცა. ლარის კონფულსიები გრძელდებოდა, მოსახლეობის გაღიზიანება კი სწრაფად იზრდებოდა.

მის აქლავს ხალს „ლარიზაცია“?

პრემიერმინისტრის განცხადებით, „გეგმის მიხედვით, როგორც ერთჯერადი სოციალური აქცია, მოხდება 2015 წლის 1 იანვრამდე ფიზიკურ პირებზე უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი, უცხოური ვალუტით გაცემული სესხების ლარში გადატანა, არსებული კურსის მიხედვით 20 პუნქტის ოდენობით. ერთ კლიენტზე ერთ ბანკში 100 ათას ლარამდე ნარჩენი თანხის სუბსიდიის გადაწყვეტილების გამოცხადების მომენტში. მაგალითად, თუ კურსია 2,5, მოხდება ლარში კონვერტაცია კურსით 2,3. ამ სესხებზე გაუქმდება წინასწარ დაფარვის საკომისიო. ბანკები ვალდებული იქნებიან, გადაწყვეტილების მიღებიდან 10 დღეში შეტყობინება გაუგზავნონ ყველა კლიენტს, რომლებსაც ეს გადაწყვეტილება პოტენციურად შეეხება, რაც საგრძნობლად შეამცირებს ზენოლას ლარის კურსზე. 400 მილიონი დოლარის ყიდვა აღარ მოუწევთ ადამიანებს, რომლებიც არსებული სესხის გამო ყიდულობდა დოლარს“ („ინტერპრესნიუსი“). საინტერესოა, რომ გიორგი კვირიკაშვილმა წარმოაჩინა ეს გადაწყვეტილება, როგორც „სოციალური აქცია“, თითქმის ქველმოქმედება, მაგრამ აქ ერთი მნიშვნელოვანი გარემოება უნდა გავითვალისწინოთ.

საზოგადოდ, დედოლარიზაცია მისასაღებელია და აქ მთავრობას შეიძლება მხოლოდ იმის გამო უსაყვედუროთ, რომ მოქმედება მაშინ დაიწყო, როდესაც სიტუაცია უკიდურესად გართულდა. მსგავსი გადაწყვეტილება უნგრეთში 2011 წელს მიიღეს და მან ასე თუ ისე დადებითი როლი შეასრულა. იგულისხმება, რომ დაახლოებით 33 ათასი ადამიანი (უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი კრედიტი უცხოურ ვალუტაში აღებული აქვს 75 ათასამდე მოქალაქეს) ყოველთვიურად კრედიტის დასაფარავად საჭირო უცხოური ვალუტის შეძენას შეწყვეტს. შესაბამისად, შემცირდება ზენოლა ეროვნულ ვალუტაზე, რომლის კურსი დოლარის მიმართ ბოლო პერიოდში შეუჩერებლად ეცემა.

იმ ოჯახების მდგომარეობა, რომელთაც შემოსავალი ლარში აქვთ, ხოლო კრედიტი — დოლარში, საგრძნობლად გაართულდა და ისინი გარკვეულ შევებას იგრძნობენ (თუ კრედიტი 2015 წლამდე აიღეს), მაგრამ პრობლემა არის ის, რომ სუბსიდირება მოხდება ბიუჯეტიდან, შესაბამისად მოაკლდება სხვა პროგრამებს და ეს, ამა თუ იმ ფორმით, სხვა კატეგორიის მოქალაქეებზე აისახება. მარტივად რომ ვთქვათ, მთავრობა ამოიღებს ამ ფულს გადამხდელთა ჯიბიდან და ბანკირების ჯიბეში ჩადებს. ფინანსთა მინისტრის თქმით, 2017 წლის ბიუჯეტში კრედიტების „ლარიზაციის“ სუბსიდირებისთვის 65 მილიონი დოლარი ჩაიდება. ერთი შეხედვით, ეს არც ისე ბევრია,

მაგრამ აქ მნიშვნელოვანია პრინციპი. ნებისმიერ შემთხვევაში, საუბარი „სოციალურ აქციაზე“ ასეთ შემთხვევაში ერთობ უადგილო ჩანს.

ვინაიდან მთავრობისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანია დამატებითი შემოსავლების მოზიდვა, მან თამბაქოზე, ნავთობპროდუქტებსა და იმპორტირებულ ავტომობილებზე აქციზის განაკვეთის გაზრდა გადაწყვიტა. იზრდება სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელიც. გიორგი კვირიკაშვილის თქმით, „დაგეგმილი ცვლილებები გაზიარებულია საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების მიერ და მათი განხორციელების შემდეგ საერთაშორისო ფონდებიდან ქვეყანაში დამატებით რამდენიმე მილიარდი დოლარის მოზიდვის შესაძლებლობა გვიჩნდება. აღნიშნული ღონისძიებები ასევე მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს ეროვნული ვალუტის სტაბილიზაციაში“, მაგრამ ამ მედალს, ისევე, როგორც ყველაფერს ეკონომიკაში, ორი მხარე აქვს: ეს ცვლილებები გარდაუვალად ხდის სანავის ფასის მომატებას, რომელიც, როგორც ცნობილია, „რიკოშეტით“ მთელ ეკონომიკაზე აისახება და ფასების ზრდას გამოიწვევს. მართალია, ფინანსთა მინისტრი დიმიტრი ქუშნიშვილი მიიჩნევს, რომ ის ერთ პრობლემაზე მალალი არ იქნება, მაგრამ მოსახლეობის გამოცდილება გაცილებით დიდი ზრდის შესაძლებლობაზე მოითხოვს. საზოგადოების დამშვიდება პრემიერმა სცადა. მან თქვა, რომ ნავთობპროდუქტებზე აქციზის ზრდა მუნიციპალური ავტობუსებით მგზავრობის ფასზე არ აისახება, თუმცა ამ კარაა, რომ პრობლემა მხოლოდ ავტობუსებით არ შემოიფარგლება.

როდის გააშირდება სურსათი?

მთავრობა, სავარაუდოდ, მალე დაკარგავს არგუმენტს, რომელსაც ბოლო თვეების განმავლობაში იყენებდა, როცა ეცა ამბობდა, რომ ინფლაცია დაბალია და მათ, ვისაც შემოსავალი ლარში აქვს (და დოლარში კრედიტი არ აუღიათ), შეუძლიათ, იმავე რაოდენობის პროდუქტია იყიდონ, რაც წინა თვეებში, მიუხედავად იმისა, რომ ლარის მდგომარეობა დოლარის მიმართ გაუარესდა. ეს თითქმის ლოგიკურია, მაგრამ აქ მნიშვნელოვანია იმის დადგენა, როგორ იცვლება ფასები არა ზოგადად, არამედ პირველადი მოხმარების საქონლის მიმართ. ზოგიერთი ექსპერტის აზრით, გაჭირვების გამო მნიშვნელოვნად შემცირდა სხვა საქონლის შეძენა და ბიზნესმენები იძულებული არიან, მასზე ფასი დაწიონ, თორემ კვების პროდუქტების და ნაწილობრივ მედიკამენტების ფასი იზრდება და ამას, ალბათ, საქართველოს თითოეული მოქალაქე ამჩნევს. ოფიციალური სტატისტიკის, ეროვნული ბანკის „თვის ანგარიშის“ მიხედვით, 2016 წლის ოქტომბერში, წინა

2016 წლის ოქტომბერში, წინა თვესთან შედარებით, ხანმოკლე მოხმარების საქონელზე ფასები 1 პროცენტით გაიზარდა, ხანგრძლივი მოხმარების საქონელზე — 0,4 პროცენტით შემცირდა, საშუალო ხანგრძლივობის მოხმარების საქონელზე — 1,5 პროცენტით გაიზარდა, მომსახურების ფასები კი 0,2 პროცენტით შემცირდა.

წყალნალაგული ლარს ეჭიდებოდა

ონლაინსახეზე რეზონანსულად განხილვებზე გადართვა აქციზის თემა, როგორც გახილვით ენიშნალოვანია. ზოგიერთი კომენტარის შედეგად შეიქმნა შთაბეჭდილება, რომ ეს გზით მთავრობა სწორად, შეასრულა ის დანაქარები, რომელიც მოგვას გადსახდის გადსახდის, სანაქარის გაქვირება მთელ ეკონომიკაზე იმოქმედებს, კარგი იქნება, თუ მთავრობა საზოგადოებასთან პირდაპირ და პატიოსან დიალოგს გააპირებს, თუნდაც საზოგადოებასთან პირდაპირ და პატიოსან დიალოგს გააპირებს, თუნდაც საზოგადოებასთან პირდაპირ და პატიოსან დიალოგს გააპირებს.

თვესთან შედარებით, ხანმოკლე მოხმარების საქონელზე ფასები 1 პროცენტით გაიზარდა, ხანგრძლივობის მოხმარების საქონელზე — 0,4 პროცენტით შემცირდა, საშუალო ხანგრძლივობის მოხმარების საქონელზე — 1,5 პროცენტით გაიზარდა, მომსახურების ფასები კი 0,2 პროცენტით შემცირდა.

ასეა თუ ისე, მალე მთავრობა ამ არგუმენტაციის გამოყენების შესაძლებლობას, სავარაუდოდ, დაკარგავს. „პალიტრანიუსის“ ეთერში დიმიტრი ქუშნიშვილმა ინფლაციის 2%-მდე გაზრდა არ გამოიციხა. ერთი შეხედვით, ამაში კატასტროფული არაფერია და მთავრობას ნეგატიური ეფექტის განეიტარების შესაძლებლობა აქვს, მაგრამ პრობლემა ისაა, რომ საქართველოში ეკონომიკურ პროცესებში უდიდესი მნიშვნელობა ფსიქოლოგიურ ფაქტორებს ენიჭება და იმ მოქალაქეთა უმრავლესობა, რომლებიც მსგავს განცხადებებს უსმენენ, დარწმუნებულია, რომ ბელისფერებმა მოწადინებულია, რეალურად შეაღამაზონ და მინისტრის მიერ ნათქვამ ციფრებს ორზე ან სამზე ამრავლებს. მძიმე მოლოდინის ფონზე, რომელსაც ლარის კურსის ყოველდღიური ცვლილება, სანავის, ხოლო შემდეგ სურსა-

თისა და სხვა საქონლის გარდაუვალი გაძვირება ქმნის, შეიძლება განვითარდეს ზეგავლენის პროცესები, რომელთა საფუძველი გახდება არა ობიექტური ეკონომიკური მოცემულობა, არამედ ჩვეულებრივი ადამიანური პანიკა.

გაჭირვებული ფენების მდგომარეობის ბოლოდროინდელ გაუარესებაში დიდ როლს ასრულებს ვალები, რომლებიც მოსახლეობას „ონლაინმევახეების“ მიმართ დაუგროვდათ, ამიტომ განსაკუთრებული რეზონანსი პრემიერმინისტრის შემდეგ განცხადებას მოჰყვა: „ეროვნულ ბანკთან ერთად ჩვენ ვამზადებთ მომხმარებელთა ფულგების და-ცვის პაკეტს, რომლის მიხედვითაც აიკრძალება ონლაინ-სესხების გაცემა, რაც ასევე მნიშვნელოვანი მოთხოვნა იყო ჩვენი საზოგადოების მხრიდან“. თუმცა მოგვიანებით, დიმიტრი ქუშნიშვილის თანხმდევ განცხადებიდან გაიკვეთა, რომ საუბარია არა აკრძალვაზე, არამედ გარკვეულ რეგულირებაზე: „განვმარტავ, რომ არავინ აპირებს, აკრძალოს სესხის შეთავაზება ინტერნეტში. ჩვენ ონლაინ-სესხები დავარქვით ისეთი ბიზნესმოდელს, რომლის წლიური საპროცენტო განაკვეთი არის 200-დან 1000%-მდე... ასეთი ბიზნესმოდელი ქვეყანაში არ

ქმნის იმდენ დამატებით ღირებულებას, რამდენიც მოაქვს უარყოფითი ჩვენი მოსახლეობისთვის“ („პალიტრანიუსი“). საინტერესოა, რომ ამ ტერმინოლოგიური გაუგებრობის ფონზე სოცსელემა მისევე გავრცელდა მონოდებები ვალების არგადახდის თაობაზე და გამორიცხული არ არის, მალე დამატებულმა „ონლაინმევახეებისა“ და მათი კლიენტების ურთიერთობაში მკვეთრად მოიმატოს. ცხადია, ამაზრზენი, თანამემაშელების ფაქტობრივ ძარცვაზე დაფუძნებული „ბიზნესი“ უნდა აღიკვეთოს, მაგრამ მთავრობის წარმომადგენლებს მსგავს შემთხვევებში მკაფიო და არაორაზროვანი ფორმულირებების გამოყენება მართებოთ.

კიდევ ერთ ფართოდ გავრცელებულ სოციალურ პრობლემაზე — ონლაინკაზინოებზე, რომლებმაც უამრავი მოზარდი და მათი ოჯახები უმძიმეს მდგომარეობაში ჩააგდო, დიმიტრი ქუშნიშვილმა ახალი, გამკაცრებული რეგულაციების შემოღების შესაძლებლობაზე ისაუბრა. თუმცა, ალბათ, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ივანიშვილის ხელი-სუფლების წარმომადგენლები ამ თემაზე რამდენიმე წლის განმავლობაში მსჯელობენ, შედეგი კი არ ჩანს.

რაიმენად შეამცირებენ სარკავს?

დამატებითი შემოსავლების მოზიდვის გარდა, მთავრობის სხდომაზე ხარჯების შემცირებაზეც ისაუბრეს. „ბიუჯეტის დაფინანსებაზე არსებული ორგანიზაციების უმრავლესობაში 10%-ით შევამცირეთ შრომის ანაზღაურების ფონდი და ასევე 10%-ით შევამცირეთ ადმინისტრაციული ხარჯები“, — განაცხადა გიორგი კვირიკაშვილმა. განსაკუთრებული რეზონანსი ამ განცხადებას არ მოჰყოლია, შესაძლოა იმიტომ, რომ, საზოგადოების დიდი ნაწილის აზრით, შესაძლებელია გაცილებით რადიკალური ოპტიმიზაცია, მეტიც, ის სასიცოცხლო აუცილებლობას წარმოადგენს, რადგან ამდენი სამინისტრო და სამტატო ერთეული ესოდენ ლარი იქვე-ნისთვის ზედმეტი ფუფუნებაა.

ივანიშვილის ხელისუფლება გარკვეულწილად ჩიხში აღმოჩნდა — მასშტაბური საარჩევნო დაპირებები, რომლებიც ჯერ კიდევ 2012-ში გასცა და 2016-ში დაადასტურა, აიძულებს, სოციალურად ორიენტირებული სახელმწიფო შექმნას, მაგრამ ამის გაკეთება კომაში მყოფი ეკონომიკის პირობებში შეუძლებელია. ამასთანავე, ხელისუფლება ცდილობს, არ გადაიმეტროს მაღალჩინოსნები და ვერ ბედავს მასშტაბურ შემცირებებზე წასვლას ან თუნდაც იმ აღვირახსნილობის შეზღუდვას, რომელიც პრემია-დანამატების მიმართ ხდება. მთავრობის წარმომადგენლები თითოეულ ნაბიჯს მოსახლეობაზე ზრუნვის აქტად წარმოაჩენენ, ისე, როგორც ეს კრედიტების „ლარიზაციის“ შემთხვევაში მოხდა, ხოლო ნეგატივმა, მაგალითად, ფასების მოსალოდნელ ზრდას, ნაკლებად ეხება, მაგრამ ეს მხოლოდ მოკლევადიან პროპაგანდისტულ ეფექტს თუ მოიტანს.

ონლაინსესხებზე რეზონანსულმა განცხადებამ გადაფარა აქციზის თემა, რომელიც გაცილებით მნიშვნელოვანია. ზოგიერთი კომენტატორის შექმნა შთაბეჭდილება, რომ ამ გზით მთავრობა ცდილობს, შეავსოს ის დანაკარგი, რომელიც მოგების გადასახადის გაუქმების (და მხოლოდ განაწილებული მოგების დაბეგვრის) შედეგად წარმოიქმნება, მაგრამ ეს არ არის შესაქრება მექანიკური გადასაცვლება და სანავის გაძვირება მთელ ეკონომიკაზე იმოქმედებს, მას შორსმომავალი შედეგები ექნება. ნებისმიერ შემთხვევაში, კარგი იქნება, თუ მთავრობა საზოგადოებასთან პირდაპირ და პატიოსან დიალოგს გამართავს, თუნდაც საუბარი მდგომარეობის გაუარესებას ეხებოდეს, არ შეაღამაზებს სიტუაციას და არ შეეცდება, ჩვენი ყურადღება მეორეხარისხოვან საკითხებზე გადაიტანოს.

ლუკა ნეშაძე

მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ქალიან სწრაფად უარესდება ევროკავშირის ურთიერთობა თურქეთთან, რაც უდავოდ აისახება საქართველოზეც. ასეთ დროს მნიშვნელოვანია სიტუაციის აღქმადი შიშები და, ილუზიებში ცხოვრების ნაცვლად, რეალისტური თვალის გასწორება, მიუხედავად იმისა, ცალკე აღებულ ვიზალიზაციასაც და ეს თუ ზოგადად საქართველოს ევროპული ინტეგრაციის პერსპექტივას.

საეიზო რეჟიმის ლიბერალიზაციის გაჭიანურების გამო საქართველოში შეიძლება ევროსკეპტიკური განწყობები გაღვივდეს, — განაცხადა გასულ კვირას საგარეო საქმეთა მინისტრმა მიხეილ ჯანელიძემ. რატომ ვერ ხერხდება გადანაცვების მიღება და რა პოლიტიკური ეფექტი შეიძლება მოუტანოს საქართველოს ევროსკეპტიციზმმა, რომელსაც, როგორც ჩანს, „ოქროს ხანა“ დაუდგა.

მიუხედავად არ ელვებათ

ჩვენი ხელისუფლება, საზოგადოებრივ, ბევრ შეცდომას უშვებს, მაგრამ ამ კონკრეტულ შემთხვევაში მან პირნათლად, დათქმულ ვადებში შეასრულა ევროპელი მაღალჩინოსნების ყველა მოთხოვნა და მას, საქართველოში ევროპის საბჭოს წარმომადგენლის კრისტინა ჟურსეს თქმის არ იყოს, „ვიზალიზაციის გაჭიანურებაში არანაირი ბრალი არ მიუძღვის“, — ურსემ ეს განაცხადება ჯერ კიდევ ივნისში გააკეთა, როდესაც ყველა თვლიდა, რომ საკითხი ძალიან მალე, დიდი-დიდი, ოქტომბერში, გადაწყდებოდა. თუმცა, როგორც ცნობილია, სწორედ ივნისში გერმანიამ, საფრანგეთისა და იტალიის მხადაჭერით, უვიზო რეჟიმის შემოღება მისი სწრაფი შეჩერების მექანიზმის შექმნას დაუკავშირა. ამის შემდეგ პროცესი, რომელიც ჯერ კიდევ 2013 წლის თებერვალში დაიწყო, როდესაც ევროკომისიამ საქართველოსთვის ვიზალიზაციის სამოქმედო გეგმა წარადგინა, შეფერხდა. საკითხის მორიგი განხილვა ევროპარლამენტში 18 იანვარს იგეგმება, მაგრამ საბოლოო გადაწყვეტილებას არც იქ მიიღებენ.

„არ ვარ დარწმუნებული, რომ თანხმობას უვიზო რეჟიმის შეჩერების მექანიზმის თაობაზე 2016-ში მიიღწევს. შესაძლოა, მოგვიწევს დალოდება საფრანგეთის არჩევნებამდე, რომელიც აპრილსა და მაისში (ივლისისხმება პირველი და მეორე ტური) ჩატარდება“, — წერს „რადიო თავისუფლების“ კორესპონდენტი ბრიუსელში — **რიკარდო ბიუევიკი**. პესიმისტური და ჯანელიძის განცხადებასთან შედარებით საკმაოდ მკვეთრი პოზიცია უკრაინის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ გამოხატა. მინისტრის მოადგილის — **ელენე ზერკალის** თქმით, რომელიც უკრაინის ევროინტეგრაციის საკითხებს კურატორობს, „ეს ხდება იმის გამო, რომ არ შეუძლიათ გარკვეული გადაწყვეტილებების მიღება, რათა არ მოახდინონ გავლენა არჩევნებზე საფრანგეთისა და გერმანიის... ჩვენ, ფაქტობრივად, გერმანიისა და საფრანგეთის მიდამოპოლიტიკური პრობლემების მიქცელები გავხდით“. როგორც ცნობილია, არჩევნები გერმანიაში მომავალი წლის აგვისტოში ან სექტემბერში გაიმართება.

ჯერ კიდევ 24 ნოემბერს უკრაინა-ევროკავშირის სამიტზე ევროკომისიის ხელმძღვანელმა **ჟან-კლოდ იუნკერმა** განაცხადა, რომ ვიზალიზაციის რამდენიმე კვირაში მოხდება, თუმცა რამდენიმე დღის შემდეგ ევროკომისიარმა **იოჰანეს ჰანმა** ეს განცხადება შეაფასა, როგორც „ზედმეტად ამბიციური“. მან, აგრეთვე, თქვა, რომ „ევროპას ექნება პრობლემები ნდობასთან დაკავშირებით, თუ დაპირებას არ შევასრულებთ და უვიზო რეჟიმს არ შემოვიღებთ“.

ჩიხშია შესული ევროკავშირისა და თურქეთის მოლაპარაკებაც; პრეზიდენტი **ერდოღანი** იმუქრება, რომ იმ შემთხვევაში, თუ თურქეთი წლის ბოლომდე უვიზო რეჟიმს არ მიიღებს, უარს იტყვის მიგრანტების შესახებ შეთანხმების შესრულებაზე და მათ ევროპისკენ მიმავალ გზას გაუშვას. ეს პრობლემა, აგრეთვე, ახდენს ნეგატიურ გავლენას უკრაინისა და საქართველოს საკითხის გადაწყვეტაზე, თუმცა ევროპელი მაღალჩინოსნები ამ თემაზე ღია საუბარს ერიდებიან, რადგან ეს მეტისმეტად ცინიკური იქნებოდა.

უბრალო ქართველები და უკრაინელები უყურებენ ყოველივე ამას და ევროკავშირის წარმომადგენელთა მოქმედებაზე კარგს, სავარაუდოდ, არაფერს ფიქრობენ, რადგან აშკარაა წინასწარი შეთანხმების დარღვევა, ხოლო ევროპელი მაღალჩინოსნების დაბნეული განცხადებები სიტუაციას კიდევ უფრო ართულებს. სკეპტიკური განწყობებისა და გაღიზიანების ზრდა ამ ნიადაგზე არათუ მოსალოდნელი, არამედ სავსებით ლოგიკურია.

ნაციონალისტური რენესანსი

რაოდენ სანყენიც უნდა იყოს უკრაინელებისა და ქართველებისთვის, მათთვის საევიზო რეჟიმის შეზღუდვა ევროკავშირისთვის მეთაქმანაა ჯერ კიდევ ვერ მოეგო გონს ბრიტანული რეფერენდუმის შოკისმოგვრელი შედეგების შემდეგ და ახლა ახალი გამოწვევების წინაშე დგას, რომელთაც დღის წესრიგში ევროსკეპტიკური, ნაციონალისტური ძალების მკვეთრი გაძლიერება აყენებს.

როდესაც საქართველოში ამ თემას ეხებიან, როგორც წესი, ერთმანეთისგან არ მიჯნავენ „ხისტ“ და „რბილ“ ევროსკეპტიციზმს — პირველი მათგანი ევროკავშირიდან ამა თუ იმ ქვეყნის გასვლის იდეას ეფუძნება და შედარებით ნაკლები მიმდევარი ჰყავს; მეორის მიდგომის ფარგლებში ხდება არა ევროკავშირში წევრობის, არამედ ცალკეული წესებისა თუ რეგულაციების უარყოფა, თუმცა კრიტიკულ მომენტებში (ისე, როგორც ეს დიდ ბრიტანეთში მოხდა), „რბილებმა“ და „ხისტებმა“ შეიძლება ერთი პოზიცია დაეიკავონ და ევროპული ინტეგრაციის პროცესს სასიკვდილო საფრთხე შეუქმნან.

ამა წლის ივნისში ამერიკულმა „პიუ რისერჩ კენტრმა“ ევროკავშირის 10 ქვეყანაში მასშტაბური სოციოლოგიური კვლევა ჩატარა და დაადგინა, რომ ფრანგების მხოლოდ 38% მიიჩნევს, რომ მათი ქვეყნის წევრობა ევროკავშირში სასარგებლოა, ესპანეთში ეს აზრი გამოკითხულთა 47%-მა გაიზიარა, გერმანიაში კი 50%-მა. „ევროპოტიმის ტები“, როგორც აღმოჩნდა, პოლონეთსა (72%) და უნგრეთში (61%)

რატომ გვატყუებს ევროკავშირი?

ივნისში გერმანიამ, საფრანგეთისა და იტალიის მხადაჭერით, უვიზო რეჟიმის შემოღება მისი სწრაფი შეჩერების მექანიზმის შექმნას დაუკავშირა. ამის შემდეგ პროცესი, რომელიც ჯერ კიდევ 2013 წლის თებერვალში დაიწყო, როდესაც ევროკომისიამ საქართველოსთვის ვიზალიზაციის სამოქმედო გეგმა წარადგინა, შეფერხდა. საკითხის მორიგი განხილვა ევროპარლამენტში 18 იანვარს იგეგმება, მაგრამ საბოლოო გადაწყვეტილებას არც იქ მიიღებენ.

ცხოვრობენ. ყველაზე მნიშვნელოვანი კი ის იყო, რომ 2015 წლის გამოკითხვის შედეგებთან შედარებით, ევროსკეპტიკოსების რაოდენობამ საფრანგეთში 17%-ით მოიმატა, ესპანეთში — 16%-ით, ხოლო გერმანიაში — 8%-ით. ცხადია, მათი დიდი ნაწილი „რბილი“ ევროსკეპტიკოსია, თუმცა გარკვეულ პირობებში, შეიძლება რადიკალური პოზიციაც გამოხატოს. ამასთანავე, ექსპერტების დიდი ნაწილი მიიჩნევს, რომ აშშ-ის არჩევნებში **დონალდ ტრამპის** გამარჯვება მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ევროპის ქვეყნებში ნაციონალიზმისა და ევროკავშირის მიმართ სკეპტიკური ნაყოფის მომდევარი ჰყავს; მეორის მიდგომის ფარგლებში ხდება არა ევროკავშირში წევრობის, არამედ ცალკეული წესებისა თუ რეგულაციების უარყოფა, თუმცა კრიტიკულ მომენტებში (ისე, როგორც ეს დიდ ბრიტანეთში მოხდა), „რბილებმა“ და „ხისტებმა“ შეიძლება ერთი პოზიცია დაეიკავონ და ევროპული ინტეგრაციის პროცესს სასიკვდილო საფრთხე შეუქმნან.

ამა წლის ივნისში ამერიკულმა „პიუ რისერჩ კენტრმა“ ევროკავშირის 10 ქვეყანაში მასშტაბური სოციოლოგიური კვლევა ჩატარა და დაადგინა, რომ ფრანგების მხოლოდ 38% მიიჩნევს, რომ მათი ქვეყნის წევრობა ევროკავშირში სასარგებლოა, ესპანეთში ეს აზრი გამოკითხულთა 47%-მა გაიზიარა, გერმანიაში კი 50%-მა. „ევროპოტიმის ტები“, როგორც აღმოჩნდა, პოლონეთსა (72%) და უნგრეთში (61%)

გიტიმური ადგილის დამკვიდრება მოახერხეს და ეს, უპირველეს ყოვლისა, ევროსკეპტიციზმის, აგრეთვე, ულტრალიბერალური წესების დამკვიდრებზე კონსერვატორების თავდაცვითი რეაქციის გამო მოხდა. „საფრანგეთის ეროვნული ფრონტი“, „ალტერნატივა გერმანიისთვის“, „შედილი დემოკრატები“, „დანიის სახალხო პარტია“, „უკეთესი უნციაც გამოხატოს. ამასთანავე, ექსპერტების დიდი ნაწილი მიიჩნევს, რომ აშშ-ის არჩევნებში **დონალდ ტრამპის** გამარჯვება მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ევროპის ქვეყნებში ნაციონალიზმისა და ევროკავშირის მიმართ სკეპტიკური ნაყოფის მომდევარი ჰყავს; მეორის მიდგომის ფარგლებში ხდება არა ევროკავშირში წევრობის, არამედ ცალკეული წესებისა თუ რეგულაციების უარყოფა, თუმცა კრიტიკულ მომენტებში (ისე, როგორც ეს დიდ ბრიტანეთში მოხდა), „რბილებმა“ და „ხისტებმა“ შეიძლება ერთი პოზიცია დაეიკავონ და ევროპული ინტეგრაციის პროცესს სასიკვდილო საფრთხე შეუქმნან.

მატიჩის ანგარიში 1:1

რვა წლის წინათ შექმნილმა „ხუთი ვარსკვლავის მოძრაობამ“ სენსაციით იტალიის პარლამენტის 2013 წლის არჩევნებზე მოახდინა, როდესაც ყველასათვის მოულოდნელად ამომრჩეველთა ხმების 25% მოიპოვა. მიუხედავად იმისა, რომ მოგვიანებით მის შიგნით კურსპეტრში სავსებით ლე-

რთველი „დემოკრატიული პარტიის“ მთავარ ალტერნატივად ჩამოყალიბდა. მნიშვნელოვან წარმატებას მან, აგრეთვე, ამა წლის ივნისში გამართულ ადგილობრივ არჩევნებზე მიაღწია. გასულ კვირას გამართულ რეფერენდუმის შესახებ ის მოსახელობას მოუწოდებდა, უარი ეთქვა საკონსტიტუციო რეფორმისთვის, რომლის ინიციატივით პრემიერმინისტრი **მატეო რენცი** და „დემოკრატიული პარტია“ გამოვიდნენ. ისინი მიიჩნევენ, რომ დღევანდელი სისტემა, როდესაც კანონპროექტს სჭიდება დამტკიცება პარლამენტის ორივე პალატაში, ქვეყნის მართვას ართულებს, ამიტომ გამოვიდნენ წინადადებით, ეს მხოლოდ ქვედა პალატას გაეკეთებინა, რაც, თავის მხრივ, შექმნიდა წინაპირობას საარჩევნო სისტემის რეფორმისთვის. რენციმ წინასწარ განაცხადა, რომ რეფერენდუმზე უარყოფითი პასუხის შემთხვევაში გადადგებოდა, რაც პრაქტიკულად გარდაუვალს გახდოდა რიგგარეშე საპარლამენტო არჩევნების გამართვას. როდესაც კვირას, გვიან საღამოს ცხადი შეიქნა, რომ რეფერენდუმში „ხუთი ვარსკვლავის მოძრაობის“ დამაჯერებელი გამარჯვებით დასრულდა, პრემიერმინისტრმა **მატეო რენცი**მ მარცხი აღიარა და განაცხადა პოსტიდან წასვლის შესახებ. ევროპული ერთიანობის მოწინააღმდეგეები იტალიაში თავიანთ მიზნებს კიდევ ერთი ნაბიჯით მოუახლოვდნენ.

ავსტრიაში დასრულდა საპარლამენტო არჩევნების გამართვას. როდესაც კვირას, გვიან საღამოს ცხადი შეიქნა, რომ რეფერენდუმში „ხუთი ვარსკვლავის მოძრაობის“ დამაჯერებელი გამარჯვებით დასრულდა, პრემიერმინისტრმა **მატეო რენცი**მ მარცხი აღიარა და განაცხადა პოსტიდან წასვლის შესახებ. ევროპული ერთიანობის მოწინააღმდეგეები იტალიაში თავიანთ მიზნებს კიდევ ერთი ნაბიჯით მოუახლოვდნენ.

რეზიდენტო მარათონი, რომელიც ექვს თვეს გაგრძელდა. მაისში მეორე ტურში „მწვანეთა პარტიის“ ყოფილმა თავმჯდომარემ (ფორმალურად ის მონაწილეობდა არჩევნებში, როგორც დამოუკიდებელი კანდიდატი) **ალექსანდრე ვან დერ ბელენმა** გაიმარჯვა (51,9%), მაგრამ მისმა ოპონენტმა ნაციონალისტური და ევროსკეპტიკური „ავსტრიის თავისუფლების პარტიიდან“ — **ნორბერტ ჰოფერმა** (48,1%) არჩევნების შედეგები გააპროტესტა და უხეშ დარღვევებზე მიუთითა. ავსტრიის საკონსტიტუციო სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ 78 ათასი ბიულეტენი საეჭვოა და არჩევნების ხელახალი ჩატარების

გადაწყვეტილება მიიღო. ის სექტემბერში უნდა გამართულიყო, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ბიულეტენების ნაწილი (ის, რომელიც ფოსტით ხმის მიცემისთვის გამოიყენება) უვარგისია და არჩევნები 4 დეკემბრისთვის გადაიტანეს. ასეთი მანიაპულაციები საქართველოში რომ მომხდარიყო, ევროკავშირი, ალბათ, სანქციებს დაგვიწესებდა, მაგრამ ავსტრიელებს, როგორც ჩანს, ევატიებათ.

გასულ კვირას ისევ ვან დერ ბელენმა გაიმარჯვა (53,6%), თუმცა ის, რომ ნაციონალისტების კანდიდატს გაპრეზიდენტებამდე ძალად ცოტა დააკლდა, მიუთითებს იმაზე, რომ ავსტრიამ ევროკავშირის სტაბილურობასა და ერთიანობასაც კი მომავალში შეიძლება არაერთი საფრთხე შეუქმნას.

ასეა თუ ისე, წინააღმდეგობები ევროკავშირში ღრმადება და მას სულ უფრო ნაკლები შესაძლებლობა რჩება, სამეზობლოში გავლენის ზონა აქტიურად გააფართოვოს. ამასთანავე, ძალიან სწრაფად უარესდება ევროკავშირის ურთიერთობა თურქეთთან, რაც უდავოდ აისახება საქართველოზეც. ასეთ დროს მნიშვნელოვანია სიტუაციის ადეკვატური შეფასება და, ილუზიებში ცხოვრების ნაცვლად, რეალისტური თვალის გასწორება, მიუხედავად იმისა, ცალკე აღებულ ვიზალიზაციასაც და ეს თუ ზოგადად საქართველოს ევროპული ინტეგრაციის პერსპექტივას.

ლუკა ნემსაძე

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გაბრძელება მე-7 გვირგვინი

მაკაცების, ასევე ქალების მხრიდან“.

უფლებების დაცვა, სექსუალური ძალადობის აღკვეთა — სწორედ ამ „გენდერულ საკითხებს“ ამოფარებული ცდილობს დიდი ბრიტანეთი, „ტრადიციული პატრიარქალური მიდგომის“ დანგრევას ქართველ საზოგადოებაში. მათი აქტიური მუშაობის კვალი უკვე ეტყობა ქართულ „ენჯერებს“ — ამ ორგანიზაციების ყველაზე ოდიოზური ლიდერები სწორედ გენდერულ თემებზე საპულორებით იწყებდნენ კარიერას და სტატისტიკურადაც მათ ლიდერებს შორის გენდერული ერთფეროვნებისკენ მიდრეკილი კაპასი დედაკაცები ჭარბობენ. არადა, სირცხვილიც კია, ბრიტანელებმა და ამერიკელებმა ასწავლონ ქართველებს ქალის პატივისცემა და ოჯახური ტრადიციების დაცვა. ისე, ამას წინათ, **ტრამპის** არჩევის შემდეგ, ამერიკაში გაიმართა აქციები, რომლებზეც გამოიტანეს პლაკატები წარწერით: „გავაუბატიურთ მელანია“ (დონალდ ტრამპის მეუღლე). ლაპარაკია აშშ-ის პრეზიდენტის ცოლზე... და ეს საზოგადოება ასწავლის ქართველებს, როგორ მოიქცეს ქალთან?!

ან ეს როგორ მოგონთ: „ამ კურსებში მონაწილეობას სულ უფრო ხშირად ვთავაზობთ უშიშროების ორგანიზებში მომუშავე ქართველ და სომეხ ქალებს“ — ცხადია, რომ ბაზა სომხეთში სათანადო ქსელის შესაქმნელად მათთან კომუნიკაციისა და მათი კოორდინაციის უზრუნველსაყოფად სწორედ საქართველოს უშიშროების ორგანიზებში მომუშავე „სომეხი ქალებისგან იქმნება“ — და თუ ასე გაგრძელდა, მალე ერევანში მორიგე ანტისახელისუფლო მიტინგზე **CSSF**-ის მიერ მომზადებულ „26 ამორძალსაც“ ვიხილავთ. ისე, ჩვენი „სტრატეგიული პარტნიორები“ დესტრუქციისა და „ფერადი რევოლუციების“ ქსპორტიორებად, დიდი ხანია, საქართველოს განიხილავენ. ამის დასტურად ხან ყირგიზეთში, ხან ბელარუსში, ხანაც უკრაინაში გამართულ ანტისახელისუფლო მიტინგებზე მომლიგინე **გივი თარგამაძე** იკმარებს.

* „**რადგან დიდი ბრიტანეთი (როგორც სამთავრობო, ისე არასამთავრობო ორგანიზაციების სახით) დიდი ხნის განმავლობაში აქტიურად იყო ჩართული ქართულ-აფხაზური ნახევარფორმატიანი დიალოგის (Track 1.5) აგების პროცესში, ჩვენ შევძელით კონტაქტის დამყარება საკვანძო მოთამაშეებთან, რომელთაგან ბევრს მაღალრისოსების მორიგი როტაციის შემდეგ შეეძლებათ საქმიან**

გავლენიანი მდგომარეობის დაკავება.

ჩვენ ვგზავნით წარმომადგენლებს ევროკავშირისა და ეუთოს სპეციალურ სადამკვირვებლო მისიებში და ამით ვამაღლებთ ამ ორგანიზაციების წარმომადგენლობის როლსა და მნიშვნელობას. ამას გარდა, ეს მოქმედებები გარანტიას იძლევა ამ რეგიონზე დიდი ბრიტანეთის გავლენის შესანარჩუნებლად და დაუფარავად აჩვენებს რუსეთსა და რეგიონულ მთავრობებს პროცესების მშვიდობიანი რეგულირებისკენ ჩვენს მისწრაფებას.

ჩვენ განვაგრძობთ გენდერულ საკითხებში ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიის ბრიტანელი მრჩეველის დაფინანსებას, რადგან გვინდა, რომ ამ მისიამ ჩაატაროს სამუშაოები არა მხოლოდ ამ ორგანიზაციის შიგნით, არამედ ურთიერთქმედების ჩარჩოში აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის მოსახლეობის წარმომადგენლებთან, რომლებიც საქართველოს ადმინისტრაციული საზღვრის ახლოს ცხოვრობენ. დიდი ბრიტანეთი მხარს უჭერს არაკომერციულ ორგანიზაცია **HALO Trust**-ს, რომლის მოღვაწეობის ერთ-ერთი მიმართულება არის მთიანი ყარაბაღის ტერიტორიის განმეგნა ნაღმებისგან, რამაც საშუალება მოგვცა, შეგვექმნა გამანადგმველთა ჯგუფი მხოლოდ ქალებისგან. ეს ფაქტი ნათელი მაგალითია სქესთა თანასწორობისა მამაკაცების საქმიანობის სფეროში.

სომხეთში ჩვენ განვაგრძობთ ქალთა უფლებების დაცვისა და მშვიდობის და უსაფრთხოების ნაციონალური გეგმის მხარდაჭერას“.

რომელ ქართულ-აფხაზურ ნახევრადფორმატიან დიალოგზეა აქ ლაპარაკი ან რომელ საკვანძო მოთამაშეებთან დამყარეს ბრიტანელებმა კონტაქტი, რომლებსაც როტაციის შემდეგ შეეძლებათ გავლენიანი მდგომარეობის დაკავება? რა გამოდის: როგორც საქართველოს, ისე აფხაზეთის მთავრობა გაძეგლითა ბრიტანელთა აგენტებით?

ამ მოლაპარაკების გამო ხომ არ განაცხადა საქართველოს შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის ან უკვე ყოფილმა მინისტრმა **პაატა ზაძარეშვილმა**, აგრეთვე, თავდაცვის ყოფილმა მინისტრმა **თინა სიდაშელმა**, აფხაზეთი საქართველოს ნაწილი არასოდეს ყოფილაო?

ისიც აღსანიშნავია, რომ ორივე პიროვნება სწორედ დასავლეთისგან გულუხვად დაფინანსებული არასამთავრობო ორგანიზაციების წევრები იყვნენ.

ქართულ-აფხაზურ და ქართულ-ოსურ დიალოგში ჩართვამდე პატივცემულ ბრიტანელებს იქნებ გაეზიარებინათ

რომელ ქართულ-აფხაზურ ნახევრადფორმატიან დიალოგზეა აქ ლაპარაკი ან რომელ საკვანძო მოთამაშეებთან დაამყარეს ბრიტანელებმა კონტაქტი, რომლებსაც როტაციის შემდეგ შეეძლებათ გავლენიანი მდგომარეობის დაკავება? რა გამოდის: როგორც საქართველოს, ისე აფხაზეთის მთავრობა გაძეგლითა ბრიტანელთა აგენტებით?

დიდი ბრიტანეთი საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ სფეროში

გამოცდილება და განემართა ჩვენთვისაც და აფხაზეთისთვისაც, როგორ, რა გზით ჩაერთნენ და მოავარეს ირლანდიის, შოტლანდიის, უელსის პრობლემები; ან ეს ნახევარფორმატიანი დიალოგი რას ნიშნავს? ან ეს ორგანიზაცია **HALO Trust**-ი რას წარმოადგენს და რა იციან მისი მოღვაწეობის შესახებ ყარაბაღსა და ერევანში?

* „**მუშაობის თითოეულ ეტაპს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ექნება დიდი ბრიტანეთის მთავრობის ინტერესების სარეალიზაციოდ მოცემულ რეგიონში. ინფორმაცია, კონტაქტები ადგილობრივი სპეცსამსახურების წარმომადგენლებთან, აგრეთვე, ურთიერთობა სამოქალაქო საზოგადოების ფართო ფენებთან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია რეგიონში ჩვენი გავლენის გასაძლიერებლად. ეს ცნობები დიდი ბრიტანეთის მთავრობის მომზადებული პოლიტიკური მოსწინებების საფუძველში იდება, აგრეთვე, დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს რეკომენდაციებში იმ მოქალაქეებისთვის, რომლებიც საზღვარგარეთ მიემგზავრებიან“.**

ბაა, რა — საქართველოს სპეცსამსახურებში „მივლინებული“ ბრიტანელები ინფორმაციას, რომელსაც მოიპოვებენ, დაუყოვნებლივ გადასცემენ თავიანთ მთავრობას. მთავარი კი ამ ინფორმაციაში, როგორც დოკუმენტიდან ირკვევა, უნდა იყოს კონტაქტები ადგილობრივი სპეცსამსახურების წარმომადგენლებთან და ურთიერთობა სამოქალაქო საზოგადოების ფართო ფენებთან, რაც თურმე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია რეგიონში ბრიტანეთის გავლენის გასაძლიერებლად. რა შეიძლება ამაზე ითქვას — ეს ხომ კომპრომატისა და მოსყიდვის გზით გადაბირების კლასიკური სქემაა. ამას ბრიტანელები ამაზე მალავენ, ისინი დაუფარავად ამბობენ, რომ საქართველოს მოქალაქეებზე, განსაკუთრებით მათთვის საინტერესო პერსონებზე, უნდა დანესდეს სრული კონტროლი. აკი წერდ კიდევ, რომ საქართველოს მოქალაქეებზე ღიადა და ჯაშუშური გზით მო-

პოვებული ინფორმაცია უნდა აისახოს „დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს რეკომენდაციებში იმ მოქალაქეებისთვის, რომლებიც საზღვარგარეთ მიემგზავრებიან“, ამის ფონზე ჯორჯ ორუელის სიუჟეტები საბავშვო ხუმრობად მოგეჩვენებათ.

* „**ადგილობრივი არასამთავრობების გამოყენების სტრატეგია ხშირად გაცილებით ეფექტურია, ვიდრე საერთაშორისო ორგანიზაციების გამოყენების სტრატეგია, ამასთანავე, ამცირებს საერთო ხარჯებს. ადგილობრივ არასამთავრობოებთან მუშაობისას ეკონომიკური ეფექტურობისკენ ჩვენი სწრაფვის გათვალისწინებით, განსაკუთრებული ყურადღება დავთმობა იმას, რომ არ დავუშვათ მიღებული შედეგების ხარისხის გაუარესება, აგრეთვე, საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობის დონის დაცვამ, კერძოდ, **CSSF**-ის ჩარჩო ხელშეკრულების მონაწილეობით“.**

CSSF-ის მუშაობის პროგრამა საქართველოსა და მოლდოვაში ითვალისწინებს ყოველწლიურად 4,5 მლნ გირვანქა სტერლინგის ბიუჯეტის გამოყოფას 2020 წლის მარტამდე“.

ამ ამონარიდის ნაკითხვის შემდეგ აღარავის გაუკვირდება, რატომ იკლავენ თავს ე.წ. არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები პედერასტების უფლებების დასაცავად, რატომ უტყვენ საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას, რატომ ცდილობენ მარიხუანის მოყვანისა და მონევის ლეგალიზებას და სხვ. მათ ხომ ამისთვის 2020 წლამდე ყოველწლიურად 4,5 მლნ გირვანქა სტერლინგი უნდა მიიღონ? ამას დაუმატეთ შარშან ამერიკის ინტერესების პროპაგანდისტების გამოყოფილი მილიონობით დოლარი და სულგაყიდული გრანტიჭამიების მერკანტილური ზრახვები აშკარა იქნება. თანაც ბრიტანეთი მიზანშეწონილად მიიჩნევს, თავისი მიზნების განსახორციელებლად გამოიყენოს ადგილობრივი და არა საერთაშორისო ორგანიზაციები — „**ადგილობრივი არასამთავრობოების გამოყენების სტრატეგია**

ხშირად გაცილებით ეფექტურია, ვიდრე საერთაშორისო ორგანიზაციების გამოყენების სტრატეგია, ამასთანავე, ამცირებს საერთო ხარჯებს“.

— გულწრფელად აღიარებენ ისინი. როგორც ჩანს, ადგილობრივი „მეზუთე კოლონა“ სამოპლოს უფრო იაფად ყიდის, ყოველ შემთხვევაში, ბრიტანელებისავე აღიარებით, რენეგატების მოსყიდვა გაცილებით იაფი ჯდება, ვიდრე სპეციალისტების დაქირავება.

* „**ბრძოლა რუსეთის მხრიდან წამოსულ მადესტაბილურ ნებულ დეზინფორმაციასთან — ამ შემთხვევაში ჩვენ დავეყრდნობით ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციებს, რომლებსაც აქვთ ჟურნალისტური კავშირები ბევრ სახელმწიფოში, მათ შორის, მსოფლიოს საზოგადოებრიობის მიერ აუღიარებელ სახელმწიფოებში. რაც შეეხება პარტნიორებს, რომლებიც უკვე თანამშრომლობენ ჩვენთან, მოცემული პროექტის ფარგლებში განზრახული გვაქვს, განვაგრძოთ თანამშრომლობა და ველოდებით მათი მუშაობის დადებით შედეგებს ჩვენ მიერ ჩადებული სახსრების მოცულობის შესაბამისად. დარწმუნებული ვართ, რომ მათთან მუშაობის შეწყვეტა ძალიან ადრეა.**

ჩვენი თანამშრომლობის გაგრძელების საკითხის განაწევების მიზნით, მათი მუშაობის შეფასება მოხდება, როგორც მიმდინარე საფინანსო წლის მიმდინარეობისას, ისე მის ბოლოს.

ჩვენი პარტნიორები, რომლებიც იღებენ 105 000 გირვანქა სტერლინგზე მეტ დანაწესებას, მხოლოდ ერთი წყაროდან დაფინანსდებიან.

ყველა კონტრაქტი, რომლებიც აღემატება 80 ათას გირვანქა სტერლინგს, მონივრებული უნდა იქნას დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს შესაბამისი სტრუქტურული დანაყოფების მიერ. უფრო ნაკლებთან-ხიანი კონტრაქტები მონივრული უნდა იქნას პროგრამის რეგიონული საბჭოების მიერ. დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს სახელით ხელმოწერილ კონტრაქტებში, პროგრამის რეალიზაციის შეფასების მიზნით, უნდა იყოს პუნქტი კონტრაქტის შეწყვეტის პირობების, აგრეთვე, ანგარიშის წარდგენის შესახებ.

ეტაპობრივი გადახდის სისტემის მუშაობა დამოკიდებული იქნება უშუალოდ პროგრამის პროცესის რეალიზაციაზე“.

რა თქმა უნდა, ბრიტანელების, ისევე, როგორც ამერიკელების საყრდენი ძალა საქართველოში არასამთავრობო ორგანიზაციებია, რომელთა მუშაობის დადებით შედეგებს სულ-

მოუთქმელად ელოდებიან.

რუსეთის საინფორმაციო გავლენაზე ლაპარაკი კი სასაცილოა, როცა ქართული საინფორმაციო საშუალებების 99% დასავლეთის ინტერესებზე გაჰყვის და გაშმაგებით ლანძღავს რუსეთს.

ან, საერთოდ, რა შუაშია რუსული პროპაგანდა იმასთან, რომ საქართველოს მოსახლეობის ნდობა საგრძნობლად შემცირდა დასავლეთის მიმართ, იმ ქვეყნების მიმართ, რომლებიც უვიზო მიმოსვლაზე უარს გვუთხნიან, მათი მოქალაქეები კი საქართველოში თავისუფლად დასეირნობენ?! იმ ქვეყნის მიმართ, რომელიც ერთნაირსქესიანთა შორის ქორწინების დაკანონებით გვეშუქება?! ამახაც თავი რომ დავანებოთ, ბრიტანელები არ მალავენ, რომ აქამდეც იყენებდნენ და მომავალშიც აპირებენ ჟურნალისტების გამოყენებას შავნელ საქმეებში. „**ამ შემთხვევაში ჩვენ დავეყრდნობით ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციებს, რომლებსაც აქვთ ჟურნალისტური კავშირები ბევრ სახელმწიფოში, მათ შორის, მსოფლიოს საზოგადოებრიობის მიერ აუღიარებელ სახელმწიფოებში. რაც შეეხება პარტნიორებს, რომლებიც უკვე თანამშრომლობენ ჩვენთან, მოცემული პროექტის ფარგლებში, განზრახული გვაქვს, განვაგრძოთ თანამშრომლობა და ველოდებით მათი მუშაობის დადებით შედეგებს ჩვენ მიერ ჩადებული სახსრების მოცულობის შესაბამისად“**, — დეკლარირებს ხსენებული დოკუმენტი, როგორც იტყვიან, გირვანქა სტერლინგი ჯოჯოხეთის ანათებს.

ისე, ნამუსიც კარგი საქონელია და იქნებ პატივცემულმა ბრიტანელებმა გაგვცენ პასუხი: ევროკავშირიდან პირველი სწორედ დიდი ბრიტანეთი გავიდა. ეს გადაწყვეტილება ლონდონმა რეფერენდუმის გზით მიიღო. დავიჯეროთ, ბრიტანელების უმრავლესობის ნება — ბრექსიტი — რუსული პროპაგანდის შედეგია თუ, მათი დიადი თანამემამულის არ იყოს, რალაც დალბა ამ სამეფოში?

* „**პროგრამის უხელმძღვანელები შემდეგი თანამშრომლები, რომლებიც ფინანსდებიან **CSSF**-ისგან:**

— მრჩეველი რეგიონული კონფლიქტების საკითხებში (**RCA**) (კატაგორია **D6**) ტერიტორიულად არის თბილისში, პასუხისმგებელია პროგრამის რეალიზაციაზე კავკასიის რეგიონსა და მოლდოვაში (შენიშვნა: რეგიონული კონფლიქტების საკითხებში მრჩეველი პასუხს აგებს პროგრამის შედგენაზე მოლდოვისთვის, მაგრამ შესაბამისი ლონისძიებების რეალიზაციასა და კონტროლის განხორციელებაზე პასუხისმ-

ქართულ-აფხაზურ და ქართულ-ოსურ დიალოგში ჩართვამდე პატივცემულ ბრიტანელებს იქნებ გაეზიარებინათ გამოცდილება და განეპირობებინათ ჩვენთვისაც და აფხაზეთისთვისაც, როგორ, რა გზით ჩაერთნენ და მოავარეს ირლანდიის, შოტლანდიის, უელსის პრობლემები; ან ეს ნახევარფორმატიანი დიალოგზეა აქ ლაპარაკი ან რომელ საკვანძო მოთამაშეებთან დაამყარეს ბრიტანელებმა კონტაქტი, რომლებსაც როტაციის შემდეგ შეეძლებათ საქმიან

საქართველოს ეკონომიკის აღორძინებისთვის, სამრეწველო პოტენციალის აღდგენისა და სოფლის მეურნეობის განვითარებისთვის ბრიტანეთის მიერ გაღებული ხარჯებზე სინდლერს არაფერი უთქვამს ან რას იტყოდა — ვის რაში აინტერესებს ჩვენი მრეწველობა და სოფლის მეურნეობა?! მთავარია არასამთავრობოებისა და შტატიანი თუ გავლენის აგენტების დაფინანსება.

გებელია რეგიონული კონფლიქტების საკითხებში მრჩეველი უკრაინაში. უფლებამოსილებების ასეთი დაყოფა მიღებულია EECAD-დან ნაციონალური უსაფრთხოების სამსახურებთან შეთანხმებით;

— პროგრამის რეალიზაციის სპეციალისტი (კატეგორია C6) იმყოფება თბილისში. მის მუშაობას აფინანსებს GGF, მაგრამ სამუშაო დრო თანაბრად ნაწილდება GGF-ისა და CSSF-ის პროექტებს შორის. 2016 წლის მაისში იგეგმება ამ ვაკანსიის გადაყვანა სრული დატვირთვის პირობებში. ანგარიში წარედგინება მრჩეველს რეგიონული კონფლიქტების საკითხებში;

— რეგიონული საინფორმაციო დაპირისპირების სპეციალისტი (კატეგორია B3 — დაქირავებული ადგილობრივი თანამშრომლების რიცხვიდან) — იმყოფება თბილისში. ანგარიშს წარუდგენს მრჩეველს რეგიონული კონფლიქტების საკითხებში;

— მრჩეველი სტრატეგიული განვითარების საკითხებში (SDA) (კატეგორია D6, დიდი ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტროში — კატეგორია B2) მივლინებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში, აგრეთვე, მუშაობს სომხეთის თავდაცვის სამინისტროსთან. ანგარიშს წარუდგენს დიდი ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტრის შესაბამის სამსახურებს;

— VNC (დიდი ბრიტანეთი) — სტრატეგიული ურთიერთქმედების საკითხების სპეციალისტი (ნატო) — (მივლინებული თანამშრომელი — გათანაბრებულია კატეგორია D7-თან, თავდაცვის სამინისტროში — კატეგორია B1) — მიმდგრებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროზე. ანგარიშს აბარებს რეგიონულ სამხედრო ატაშეს, დიდი ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტროს ნატოსა და ევროპის პოლიტიკის განყოფილებასა და ნატოს შტაბ-ბინას“.

ნაშინდობილია, რომ ყველა საკანდიდატო თანამშრომელი, რომელთაც CSSF-ი აფინანსებს, იმყოფება თბილისში და ეს „თანამშრომლები“ ანგარიშს აბარებენ ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტროს ნატოსა და ევროპის პოლიტიკის განყოფილებას.

* „სამრეწველო საზოგადოების შევიწროება აზერბაიჯანსა და რუსეთში. ადგილობრივი დამოუკიდებელი და საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების მოღვაწეობის შესაზღუდავად რიგი ზომების შემოღებამ ზოგიერთი ორგანიზაციის დახურვა გამოიწვია. ამჟამად ჩვენ უკვე შევწყვეტეთ ჩვენი მოღვაწეობის გარკვეული სეგმენტები აზერბაიჯანში, და მოქმედი რეჟიმის მხრიდან სამომავლო ზომების მოთხოვნების გამკაცრების თაობაზე ვერ იქონიებს დიდ გავლენას ჩვენს საპროექტო სამუშაოებზე.

ახლა ვცდილობთ, მოვაგვაროთ ურთიერთობა აზერბაიჯანის ხელისუფლებასთან და ავამუშაოთ პროექტები, რომლებიც, ასე თუ ისე, თავისუფალი მოქმედების საშუალებას მოგვცემს.

არასამთავრობო ორგანიზაციების პრობლემები: აზერბაიჯანის ხელმძღვანელობის მკაცრმა პოლიტიკამ არასამთავრობო ორგანიზაციების მიმართ გავლენა იქონია ამ ორგანიზაციების მუშაობაზე ქვეყანაში.

აზერბაიჯანის ტერიტორიაზე შეჩერდა ან სულაც გაუქმდა, როგორც სახელმწიფო-თავმჯდომარისი, ისე შიგა სახელმწიფოებრივი პროექტები.

4 პროექტიდან, რომლებიც მომზადებული იყო სარეალიზაციოდ აზერბაიჯანის (ან სომხეთის არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ერთად) არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის 2015—2016 წლებში, მხოლოდ ერთია აქტიურ სტადიაში, რადგან მხოლოდ ცოტა ხნის წინათ შექმნეს მისი განხორციელებისთვის საჭირო პირობები.

მას შემდეგ, რაც სამხრეთ ოსეთმა ხელი მოაწერა შეთანხმებას რუსეთთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებს აღეკვეთოს შესაძლებლობა, გაშალონ თავიანთი მუშაობა რესპუბლიკის ტერიტორიაზე. ამის გამო წამყვანმა არასამთავრობო ორგანიზაციებმა ოფიციალურად შეწყვიტეს არსებობა.

არასამთავრობო ორგანიზაციების თანამშრომლები განუწყვეტლივ განიცდიან ზემოქმედებას სამხრეთ ოსეთის უშიშროების სამსახურის მხრიდან.

ჩვენ ძალიან შეზღუდული შესაძლებლობა გვაქვს, გავლენა მოვახდინოთ სამხრეთ ოსეთში შექმნილ ვითარებაზე, ამის გამო ჩვენს მუშაობას პროგრამის რეალიზაციის ფარგლებში, პრაქტიკულად, შედეგი არ მოაქვს.

ამ მიმართულებით მუშაობის გასაგრძელებლად აუცილებელია, შემუშავდეს ახალი მეთოდები.

აფხაზეთშიც მკაცრდება პოლიტიკა უსაფრთხოების უზრუნველყოფის სფეროში, თუმცა აფხაზეთის ხელმძღვანელობის ასეთ ინიციატივებს წინააღმდეგობა ხდდება ზოგიერთი ადგილობრივი და საერთაშორისო სტრუქტურის არასამთავრობო ორგანიზაციების მხრიდან“.

ყველა ნორმალური სახელმწიფოს ხელისუფლება შეზღუდვად იმ არასამთავრობო ორგანიზაციების მუშაობას, რომლებიც სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიმართული საქმეებით არის დაკავებული.

არათუ აზერბაიჯანელები და რუსები, ოსები და აფხაზებიც კი მიხვდნენ, რომ ეს არასამთავრობო ორგანიზაციები კარგს არაფერს მოუტანენ.

თუმცა საინტერესოა, რატომ თვლივენ სომხეთისა და აზერბაიჯანის სპეცსამსახურები.

აზერბაიჯანს, როგორც ჩანს, ბაკოვური ქაღალთი ზოგადი მიღებული აქვს და ამაზე წუხან კიდევ ბრიტანელები, — ვერ ვანარმობთ აზერბაიჯანში დესტრუქციულ საქმიანობას, არ გვაძლევს ამის გასაქანსო. მაგრამ ამ ფონზე განსაკუთრებით საინტერესოა სომხეთის პოზიცია — როგორც ირკვევა, ბრიტანელი კურატორი, რომელიც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში ზის, მჭიდროდ თანამშრომლობს და „ონსულტაციებს“ უწევს სომხეთის თავდაცვის სამინისტროსა და სპეცსამსახურებსაც... სომხები საკუთარ თავს თვითონ მოუვლიან, ჩვენთვის მთავარია, რა ხდება საქართველოში. ანტიეროვნული ორგანიზაციების წარმომადგენელთაგან ზოგი პარლამენტშია მოკალათებული, თანაგრძნობილია (ნინო ლომჯარი). და ეს „ქართულმა ოცენებმა“ საქართველოს საკეთილდღეოდ გააკეთა?

ზემოთქმულიდან ნათელია, როგორ აპირებს საქართველოს კიდევ ერთი „სტრატეგიული პარტნიორი“ საქართველოს დახმარებას. რისთვის სურს 4,5 მლნ გირვანქა სტერლინგის გამოყოფა ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და 30 ვერცხლად გაყიდული პირებისთვის, რომლებიც მისი (და არა საქართველოს) ინტერესების გატარებას შეეცდებიან.

და ეს ხდება იმ ფონზე, როცა ქვეყნის ეკონომიკა დაზარალებულია, ლარი — კატასტროფულად გაუფასურებული, ხოლო მოსახლეობის უმრავლესობა — სიღარიბის ზღვარზე. შემთხვევითი, ალბათ, არც ის უნდა იყოს, რომ დიდი ბრიტანეთის ელჩის მოვალეობის შემსრულებელმა ტიფან სინდლერმა წლეულს, ზაფხულში, ბრესტისა და მისი შედეგების კომენტარებისას საჭიროდ ჩათვალა, კონფლიქტების აღმოფხვრის, სტაბილურობისა და უსაფრთხოების ხელშეწყობის ფონზე და საქართველოსთვის ამ ფონდის საქმიანობის მნიშვნელობაზე ესაუბრა. „ჩვენ მტკიცედ განვადგინებთ საქართველოს დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობის მხარდაჭერას. 2015—2016 წლებში კავკასიის კონფლიქტების აღმოფხვრის, სტაბილურობისა და უსაფრთხოების ფონდის (CSSF) ჩვენ დაგვიანანსეთ 34 პროექტი საერთო ღირებულებით 3 მილიონ გირვანქა სტერლინგზე მეტი, რომელთა ძირითადი ფოკუსი რეგიონში მშვიდობის განმტკიცებაა“, — განაცხდა სენდლერმა. საქართველოს ეკონომიკის აღორძინებისთვის, სამრეწველო პოტენციალის აღდგენისა და სოფლის მეურნეობის განვითარებისთვის ბრიტანეთის მიერ გაღებული ხარჯებზე სინდლერს არაფერი უთქვამს ან რას იტყოდა — ვის რაში აინტერესებს ჩვენი მრეწველობა და სოფლის მეურნეობა?! მთავარია არასამთავრობოებისა და შტატიანი თუ გავლენის აგენტების დაფინანსება.

ამ თვალსაზრისით არანაკლებ საინტერესოა 5 დეკემბერს საქართველოში ჩამოსული, გაერთიანებული სამეფოს პარლამენტში საქართველოს საკითხებზე პარტიათა შორის საპარლამენტო ჯგუფის ხელმძღვანელ ჯონათან სემდევს საქართველოს პარლამენტის სპიკერ ირაკლი კოპალაძის განცხადება: „ჩვენ ძალიან დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებთ ჩვენს სტრატეგიულ პარტნიორობას დიდ ბრიტანეთთან და დიდი სურვილი გვაქვს, კიდევ უფრო გაღრმავდეს ეს პარტნიორობა, როგორც ქვეყნებს შორის, ზოგადად, ასევე, პარლამენტთაშორის დონეზე. ამ მიმართულებით ძალიან ბევრი რამ გაკეთდება ჩვენი პარლამენტის მიერ“.

როგორც ხედავთ, ზემოხსენებული დოკუმენტის შექმნა, კოლოსალური თანხების გამოყოფა, რომელიც თურმე საქართველოში დესტრუქციულ საქმიანობაზე იხარჯება, აგრეთვე, ამ დოკუმენტში ნახსენები მიმართულებებით გარკვეული არასამთავრობო ორგანიზაციების გააქტიურება და საქართველოს პარლამენტის ახალარჩეული თავმჯდომარის მიერ გაკეთებული განცხადება — „ამ მიმართულებით ძალიან ბევრი რამ გაკეთდება ჩვენი პარლამენტის მიერ“-ო, ერთმანეთს დროში ლოგიკურად დაემთხვა, ამიტომ გასაკვირი არც უნდა იყოს სოროსის ფონდის ყოფილი დამფუძნებლის, ამჟამად საქართველოს პარლამენტის ახალი თავმჯდომარის — ირაკლი კოპალაძის მიერ ბრიტანელი კურატორებისაგან მზად შექმნილი ანთება.

ამაზე ნათქვამი: ხელი ხელს ბანს და ორივე — პირსო... არასამთავრობო სექტორსა და მედიაში კი გირვანქა სტერლინგით განათებული გნიასი უკვე დაიწყო. ოპერატიულად იქმნება ახალი მედია-რესურსები, რომლებიც პოლიტპროპაგანდის ისეთი ვეტერანების კვალდაკვალ, როგორცაა „რადიო თავისუფლება“ და „ამერიკის ხმა“, უშუბლისძარღვოდ და გაკაპასებით ამტკიცებენ, რომ თეთრი შავია. მაგალითად, ინტერნეტურსი eurocommunicator.ge, რომლის მიზანიც თურმე მითების მსხვერვაა, თავგადაკლული ამტკიცებს, რომ აშშ-სა და ნატოს მიერ იუგოსლავიაში, ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებში, აზიაში, აღმოსავლეთ ევროპაში სუვერენული სახელმწიფოების საშინაო საქმეებში ჩარევა, მათ ტერიტორიაზე გაეროს სათანადო მანდატის გარეშე სამხედრო მოქმედებების ჩატარება, ევროპული ქვეყნების ლიდერების ფარული მიყურადება და თვალთვალი არა მწარე რეალობა, არამედ რუსული პროპაგანდის მიერ მოგონილი მითია და ა. შ. ანალოგიური საქმიანობის სასწრაფოდ დაკავდა mdfigeorgia.ge, ოპერატიულად გამოიჩენა media-checker.ge, მეტიც 17 არასამთავრობო ორგანიზაციისგან შემდგარმა პლატფორმამ „დამოუკიდებელი მედიის რეპორტი“ (www.independent-media-report.org), რომლის მიზნებიც ერთი-ერთი იმეორებს იმ დოკუმენტის მიზნებსა და ოცენებს, რომლებსაც წინამდებარე წერილი ეძღვნება. როგორც ჩანს, CSSF-ის დაფინანსების ადრესატები ჯერ სრულად არ არის გამოვლენილი. ამ დოკუმენტიდან ირკვევა, რომ 80 ათას გირვანქა მდე დაფინანსების შესახებ გადაწყვეტილებას ადგილობრივი კურატორი იღებს, ამ თანხის ზევით დაფინანსებაზე გადაამტკიცებს ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ უნდა მიიღოს — ეს კი მაღალ კონკურენციას გულისხმობს და ამიტომაც იჩეკებიან ყოველდღიურად ახალ-ახალი „მედიარესურსები“ და არასამთავრობოები ნანატრი გრანტის მისაღებად. და ეს შემართება

გარანტია იმისა, რომ ოლონდ ფუნტი იყოს და სახელმწიფოს ინტერესებით მოვაჭრეთა რიგი კიდევ დიდხანს იდგება CSSF-ის რეზიდენტთა ზღურბლზე.

ამერიკის შეერთებული შტატები და დიდი ბრიტანეთი დღეს კი არიან საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორები, მაგრამ მსოფლიოში ძალთა ბალანსი იცვლება, შესაბამისად, საქართველო და მისი ამჟამინდელი „სტრატეგიული პარტნიორები“ შეიძლება სხვადასხვა პოლუსზე აღმოჩნდნენ. ასეთ შემთხვევაში დასავლეთი თავის მსტოვრებს ამოქმედებს არა საქართველოს ხელისუფლების (თავიანთ ძალის-შვილებს ხომ არ დასჯიან?!), არამედ ქვეყნის წინააღმდეგ.

ცნობისთვის: კონფლიქტების აღმოფხვრის, სტაბილურობისა და უსაფრთხოების ხელშეწყობის ფონდი (CSSF) 2015 წელს დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს, თავდაცვის სამინისტროსა და საერთაშორისო განვითარების სამინისტროს მხარდაჭერით შეიქმნა. ფონდის სტრუქტურაში გაერთიანდნენ ზემოხსენებულ სამინისტროებთან არსებული რიგი უნი მრეწველი ფონდებისა. CSSF-ის ძირეულ განსხვავებას მასში შერწყმული წინამორბედი ფონდებისგან წარმოადგენს მისი მუშაობის კოორდინაცია უშუალოდ დიდი ბრიტანეთის ნაციონალური უსაფრთხოების საბჭოს მიერ ქვეყნის პრემიერმინისტრის თავმჯდომარეობით. ამ ორგანიზაციის შექმნით განხორციელდა ყველა სამთავრობო ფონდის ცენტრალიზაცია, რამაც მათი საქმიანობის შედეგად მიღებული ინფორმაციის სისტემატიზაციისა და სახელმწიფოს ხელმძღვანელობის დონეზე სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღებისთვის კომპლექსური სტრატეგიული დაგეგმვის განხორციელების საშუალება მისცა.

ფონდის წლიური ბიუჯეტი 1 მილიარდ გირვანქა სტერლინგს აჭარბებს. ამჟამად არსებობს ფონდის ორი წარმომადგენლობა: საქართველოში — ჩრდილოეთ და სამხრეთ კავკასიის საკითხებში და ბიშკეკში — ცენტრალური აზიის საკითხებში, ხოლო ფონდის მუშაობას აღმოსავლეთ ევროპაში კოორდინაციას უწევს დიდი ბრიტანეთის საელჩო უკრაინაში.

მოამზადა ჯაბა ჭვანიაძე

P.S. 1920 წლის 15 ნოემბერს შენევაში გაიმართა ერთა ლიგის (გაეროს მსგავსი ორგანიზაცია) პირველი კრება, რომელსაც ამ ორგანიზაციაში საქართველოს განწევრების საკითხიც უნდა განეხილა. ერთა ლიგაში განწევრება საქართველოს ბოლშევიზმის შემოჭრისგან იხსნიდა, მაგრამ ამის მომხრე მხოლოდ 10 სახელმწიფო აღმოჩნდა, წინააღმდეგი კი — 14. მოწინააღმდეგეთა შორის იყო ჩვენი ამჟამინდელი „სტრატეგიული მოკავშირე“ დიდი ბრიტანეთი.

აპიტოვან იჩაქაბიან ყოვლდღიურად ახალ-ახალი «მედიარესურსები» და არასამთავრობოების ნანატრი გრანტის მისაღებად. და ეს შეპირება ბაკოვური მიღებული აქვს და ამაზე წუხან კიდევ ბრიტანელები, — ვერ ვანარმობთ აზერბაიჯანში დესტრუქციულ საქმიანობას, არ გვაძლევს ამის გასაქანსო. მაგრამ ამ ფონზე განსაკუთრებით საინტერესოა სომხეთის პოზიცია — როგორც ირკვევა, ბრიტანელი კურატორი, რომელიც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში ზის, მჭიდროდ თანამშრომლობს და „ონსულტაციებს“ უწევს სომხეთის თავდაცვის სამინისტროსა და სპეცსამსახურებსაც... სომხები საკუთარ თავს თვითონ მოუვლიან, ჩვენთვის მთავარია, რა ხდება საქართველოში. ანტიეროვნული ორგანიზაციების წარმომადგენელთაგან ზოგი პარლამენტშია მოკალათებული, თანაგრძნობილია (ნინო ლომჯარი). და ეს „ქართულმა ოცენებმა“ საქართველოს საკეთილდღეოდ გააკეთა?

„ნებისმიერ ხელისუფლებას აქვს ბარკვეული ვადა, რათა კრიზისიდან გამოსავალი მოძებნოს, საზოგადოებას აქვს თმენის ვალდებულება, ხოლო ვადის გასვლის შემდეგ, თუ დადებითად არაფერი გადაწყდა, მთელი ძალით იფეთქებს დაბრკოვლილ უარყოფითი მუხტი“.

გამოუცხადებელი დავაღვაწიის ქრონიკა

**ნოსებ
არჩვაძე:**

თქვენს
არჩევანზე:

**ქვეყნის ორ მთავარ ინსტიტუტს,
რომლებსაც ევალება ფინანსური
სტაბილურობის უზრუნველყოფა, ამჟამად
ხელს არ აძლევს ღარიბი გაუმყარება**

«სახელმწიფოს ყველანაირი ჩესურისი ამოქნურა»

მავის შემცირება, ფულადი გზავნილების არასასამართლისი დონე, აშშ დოლარის ვოლიტიტების გამყარება სანართაშორისო ფინანსურ ბაზრებზე...

— რა სუბიექტური მიზეზით ეცემა ლარის კურსი და რატომ ვერ ხდება ამის თავიდან აცილება?

— სუბიექტურ ფაქტორებს განეუთვნება ეროვნული ბანკის მიერ რეფინანსირების პროცესთან დაკავშირებული კომერციული ბანკებისთვის მიწოდება და მიმოქცევაში ლარის მასის მნიშვნელოვანი ზრდა — წინა წლის შესაბამისი თვესთან შედარებით 12.1%-ით, რაც იმავე პერიოდში ეკონომიკურ ზრდას 4-ჯერ და მეტად აღემატება.

ცალკე უნდა გამოიყოს ის გარემოება, რომ **საქართველოში მოქმედი ყველა განკის საკონტროლო პაკეტი, ერთის გამოკლებით,**

ანი ინფლაციის ნაცვლად 0.2-პროცენტია დეფლაცია გვაქვს, ამიტომაც ეროვნულ ბანკს არავითარი ინსტიტუციური ინტერესი არ აქვს, რომ დეფლაცია, როგორც სამომხმარებლო ფასების პოტენციური მუხტის მატარებელ პროცესს, ხელი შეუშალოს.

მეორე მხრივ, საქართველოს პარლამენტი მიერ 2016 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში ლარი-დოლარის გაცვლითი კურსი 2,40-ითა გასწავებული. ეს კურსი რომ მართლაც 2,40-ზე „დაჯდეს“, წლის ბოლომდე დარჩენილი რამდენიმე დღის განმავლობაში ლარი/დოლარის თანაფარდობის საშუალო მაჩვენებელმა დაახლოებით 2,92 უნდა შეადგინოს, ამიტომ **აღმსაბუთებელ ხელისუფლებასაც ხელს აძლევს ლარის გაუსწავსება, რადგან მშპ-ის გაუსწავრების ვლ-**

ორტის თანაფარდობა საქართველოს მთლიან შიდა პროდუქტთან 55,4 პროცენტია, მაშინ, როდესაც მსოფლიოს სხვა ქვეყნების უმრავლესობაში ეს მაჩვენებელი საქართველოსთან შედარებით გაცილებით დაბალია.

ლარის დეველპაციო მო-
სახლეოების კეთილდღეო-
ბას ურთხმას არა მხოლოე
რე სამომხმარებლო ბაზა-
რზე ფასების მოსალოდ-
ნელი გაძვირების მაღალ-
ი ალბათობით, არამედ
საბანკო მომსახურების,
კრედიტების გაძვირებო-
თაც. საძიართველოში სარ-
მომხმარებლო ფასები არა
იზრდება იმიტომ, რომ
მოსახლეობის შემოსავ-
ლების სულ უფრო დიდი
ნაწილი იხარჯება არა
პროდუქციის შესაძენად,
არამედ საბანკო სესხებ-
ის, მომსახურებისთვის.

— პრემიერის გადაწყვეტი-

— კრიზისის მომენტში მთავრობა კონსულტაციას ბანკებთან და მსხვილ ბიზნესმენებთან გადის? ნიშნავს თუ არა ეს იმას, რომ ხელი-სუფლებზე ბანკებისა და ბიზნესმენების ძვევალაა?

— საბანკო საქმიანობა უნდა ეფუძნებოდეს ისეთ პრინციპებს, რომლებზედაც საზოგადოების აზრი მეტად იქნება გათვალისწინებული. რაც შეიძლება დაბალ ნიშნულზე უნდა იყოს საბანკო სექტორის გავლენის დონე, არადა, ჩვენთან მაღლა იწევს. საბანკო სექტორი საზოგადოების აზრს არ ითვალისწინებს, გამოსწორებაზე არავინ ფიქრობს. ეროვნულ ეკონომიკას ბანკი არ ემსახურება, მათი მიერ უფრო მეტად იზრდება, ვიდრე უყენის ეკონომიკა, რაც მთავარია, მოსახლეობის ცხოვრების დონე სწორედ ბანკების მიზეზით ეცემა.

— დაარეგულირებს ხელისუფლება არსებულ ვითარებას თუ მას ლარი გადაიყოლებს?

— ფასების ზრდა აშკარაა, სახელმწიფოს ყველანაირი რესურსი ამოეწურა. ახალი ნებისმოღის და ფასების მატებით გამოწვეული უკმაყოფილება გაიზარდა. ეს განსაკუთრების შესამჩნევია ექნება ახალი წლის შემდეგ, როდესაც საახალწლოდ ოჯახები ყველანაირ დანაგოზს დახარჯავენ.

— ასეთ შემთხვევაში მთავ-
რობა არ უნდა გათათვისა?

— ვერ მელახი არ შემოიბია ქალაქს, რომლითაც მთავრობა დაშტეტდა. ვნახილი, რა ბოუჯეტს წარმოადგენენ და მის მხარდასაჭერად რა გუმენტებს დაასახელებენ. ნებისმიერ ხელისუფლებას აქვს გარკვეული ვადა, რათა კრიზისიდან გამოსავალი მოძებნოს. საზოგადოებას აქვს თმინის ვალდებულება, ხოლო ვადის გასვლის შემდეგ, თუ დადებითად არაფერი გადაწყდა, მთელი ძალით იფეთქებს დაგროვილი უარყოფითი მუხტი. გაზაფხული ნებისმიერი ხელისუფლებისთვის კრიტიკული პერიოდია, რადგან რესურსები იწერება და პროტესტი მატულობს. ვფიქრობ, ჩვენს შემთხვევაში თანხვედრა იქნება — სამოტეტსტი მუხტი და დაურეტულირებული მდგომარეტობა, გარზილი ფასტები გამოწვეული ზრდის კომფორტი გუბათაღლუვას შემოიტანს. დაველონო მთავრობისთვის დაკუთვნილ ათღლიან ვადას, მოვითმინო და ვნახო, რა მოხდება.

გსაუბრა

მკა ნასყიდაშვილი

პრემიერის ეს გადაწყვეტილება არ მოსწონთ ეკონომიკის ექსპერტებს, ამბობენ, რომ ის ყველა რეკომენდაციას ბანკების მმართველებისა და მსხვილი ბიზნესმენებისაგან აღებს, რაც მცდარად დასახელმწიფოსთვის დამღუპველია, და რომ საქართველოს ხელისუფლება, უკვე 25 წელია, ბიზნესის მიქცულია. ამ ყველაფრის შემხედვარე ხალხი კი სოციალურ ქსელში გაზაფხულზე ცარიელი ქვაბებით ქუჩაში გამოსვლას გეგმავს, თუმცა არ გამორიცხვენ, რომ ეს გაზაფხულამდეც მოხდეს.

რამდენიმე დღეში ახალი წელი დადგება და პროფუქტებზე ფასები კატასტროფულად გაიზარდება. „ახლა მარცხაა, ძირითადად, თევზს ყიდულობს ხალხი, მაგრამ ისიც ძალიან გაძვირდა. მაგალითად, ორაგული 19 ლარი ღირდა და ახლა 40 ლარი ღირს“, — გვთხზა ერთ-ერთი სუპერ-მარკეტის მენეჯერმა.

„ნავთობის ფასის გაზრდა ნებისმიერ სულელს შეუძლია“, — ეს ბელარუსის პრეზიდენტ **ალექსანდრე ლუკაშენკოს** სიტყვებია.

მიიღო თუ არა გონივრული გადაწყვეტილება საქართველოს პრემიერმა კვირიკაშვილმა და შესაძლებელია თუ არა, არსებულ ვითარებაში ეროვნული ვალუტის გაუფასურების შეჩერება — ამ საკითხებზე გვესაუბრება ეკონომიკის ექსპერტი, პროფესორი იოსებ არჩვაძე:

— (დო)ლარი ჩვენი მძელ-
ვარებისა... საქართველოს მო-
სახლეობა დიდი შუქფოთებით
დაევენებს თვალს ლარის
„დრიფტს“ და ყველაზე ტყე-
დი სიტყვა, რომელიც აღნიშ-
ნული პროცესისადმი მის და-
მოკიდებულებას გამოხატავს,
არის „სადაზმდე?!“. შემეფოთე-
ბა გასაგებია, რადგან მხოლო-
დ ოქტომბერში ლარი აშშ
დოლარის მიმართ 7.92 პუნქტ-
ით (2.3297-დან 2.4089-მდე)
დაეცა, ნოემბრის პირველ ნა-
ხევარში კი — კიდევ 8.10 პუნ-
ქტით (2.4899-მდე). ლარის დე-
ვალაციათი სოციალურ-ეკო-
ნომიკური და პოლიტიკური
დისკომფორტი, მიუხედავად
ხელისუფლების ცალკეული
ნარჩობადგენლების ოპტიმის-
ტური და დამამშვიდებელი
განცხადებებისა, ნამდვილად
არსებობს და ამიტომ საჭირო-
ებს ადეკვატურ რეაგირებას,
აღმასრულებელი ხელისუფ-
ლებისა და საქართველოს ერო-
ვნულად ბანკის ერთობლივ მი-
ზანძმართლო ძალისხმევას.

ამასთანავე, ლარის დევალ-
ვაციის პრობლემატიკაში,
სულ ცოტა, ორი ასპექტი მა-
ინც უნდა გამოიყოს — ლარის
გაუფასურების მიზეზები და
ლარის გაუფასურების გავლენ-
ა მოსახლეობის მყიდველო-
ბით უნარიანობაზე.

ლარის გაზფანსურების
ოპიეტურ მიზეზებს მიე-
კუთვნება: ეპონომიური
ზრდის დაბალი ტემპი, ექ-
სპორტისა და საძარტვე-
ლოში განხორციელებუ-
ლი უცხოური ინვესტიცი-

უცხოელი რეჟიზერების
ხელში და საბანკო სე-
მორის წლიდან წლამდე
ხარადი მომება, გუნდა-
რითა, მათ ხელში ხვდება
და დაუბრუნებლად გა-
დის საბატონოვლოდან. იმა-
ვის თქმა შეიძლება საბანკო
სექტორის გამსხვილების პრო-
ცესში ერთი ბანკის მიერ მეო-
რის შთანთქმისა და ამ უკანას-
კნელის საქართველოს საკრე-
დიტო ბაზრის დატოვების გა-
მო საქართველოდან მრავალი
ათეული მილიონი აშშ დოლ-
რის გატანის შესახებ.

საპარტოვლოს ეროვნული პარტიის მეთაური ამოცანა, მოქმედი კანონმდებლობით, ფასების სტაბილურობაა და არა ვალუტის კურსი. პარლამენტის დამტკიცებელი ფულადსაკრედიტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების თანახმად, საქართველოში 2016 წლის მიზნობრივ ინფლაციად 5%-ია განსაზღვრული. წლის ბოლომდე რამდენიმე დღე რჩება და ზოგთპროგნოზით

მსხვერპლი გიუჯეთში უფრო სწრაფად და უმტკივნეულოდ სიკვდილს მძევანის ვიდრე ვალდებულებების სატყუარებისთვის ცოლადენ საჭირო სახსრების მოძებნისკენაა. გამომდინარე, მძევანის ორ მთავარ ინსტიტუტს, რომლებსაც ევალებათ ფინანსური სტაბილურობის უზრუნველყოფა, აქაურობაზე პირობებში ინსტიტუციურად ხელს არ აძლევს ლარის გამყარება, მოქმედ, „გამოუსცხადებელი“ დევლუპმენტის პროექტია“.

განსხვავებული, შეფვრთებული დამოკიდებულება აქვს სოხალეობას ლარის გაუფასურებისადმი. საქართველოს საშინაო სამომხმარებლო ბაზარი, ადგილობრივი წარმოების სიმწირის გამო, მთლიანად იმპორტზეა დამოკიდებული — იქ რეალიზებული საქონლის მხოლოდ 30 პროცენტია ადგილობრივი წარმოების, ხოლო 70 პროცენტი — იმპორტირებული; თანაც, იმპ-

ლებით, ავტომობილებზე აქციზის გადასახადი იზრდება. ეს, შესაძლოა, ბიუჯეტს წაადგეს, მაგრამ რა ქნას გლეხმა, რომელსაც «გასისინებულ» მერსედესზე მეტად თხილის გადმოსხივად ძველი «ოპელი» ურჩევნია?

— ეს დაცანონებული „რეკეტია“. ცნობილია, რომ სახელმწიფო ყველაზე დიდი „რეკეტორია“. გადასახადებიდან თავის არიდებაც ძალიან ცუდია, მაგრამ გადასახადებმა ბიზნესი არ უნდა დააზაროს, ოპტიმალური ვარიანტი უნდა გამოიძიქნოს.

— ნავთობიც ძვირდება. ეს გონივრული გადაწყვეტილებაა?

— ნათობზე ფასის მომატება იძულებითი ნაბიჯია, ნამგებოანი რეპუტაციისა და საზოგადოებრივი მხარდაჭერის კუთხით. ხელისუფლებას არჩევანი არ აქვს. სოფლისუფლებამ გადაწყვიტა, კატას ერთ-ბაშად მოაჭრას კუდი, მოკლედ, დაუეთხოს გატეხილი სავალი.

ხელისუფლების სათავეში მოკალათებულმა ბრანტიჭამია წურბელებმა, რა თქმა უნდა, ისიც იცინან, რომ ძალაუფლებას მუდმივად ვერ შეინარჩუნებენ, მაგრამ ეს მათთვის პრობლემა არ არის, წავლენ და მათ ადგილს სხვა კიკუბი და ფარსადანები დაიკავენ. ასე გაბრძნობდა უსასრულოდ, სანამ საზოგადოება გონს არ მოვა და ლარგაბედონის დამტყუნიერებელი „ქოცნებას“, თავის რუს ოლიგარქთან ერთად, პოლიტიკურ არაგაბედონს არ მოუწყობს...

არმაგედონი ებრაული სიტყვაა (harm gidдон) და ნიშნავს ქალაქს მეგიდას მთასთან, სადაც, იოანეს გამოცხადების თანახმად, უნდა მოხდეს უკანასკნელი დიდი შეტაკება იაშვესა და სატანის ძალებს შორის. ლარგაბედონი კი იმ შოკსა და კარსმომდგარ ეკონომიკურ აპოკალიფსს მოასწავებს, რომელიც, ლარის კურსის კატასტროფულ დაცემასთან ერთად, უახლოეს მომავალში არ აგეცდება.

წინა კვირას ეროვნული ვალუტის კურსი ისტორიულ მინიმუმამდე დაცდა, — ერთი ამერიკული დოლარის ღირებულება 2 ლარსა და 77 თეთრს შეადგენდა. საზოგადოება შიშმა და პანიკამ მოიცვა. გაჩნდა განცდა, რომ ქვეყანა ისევ ბნელ და დუხჭირ 1990-იან წლებში ბრუნდებოდა. „მეოცნებე“ ხელისუფლებამ, როგორც სჩვევიათ ხოლმე, სირაქელმასაძეთ თავი ქვიშაში დურთა, თითქოს არაფერი მომხდარა და არც არაფერი მოხდებოდა. მერე და მერე, როცა ერთი ადგილი აქნავთ, მიხვდნენ, რომ ქვიშაში თავის ჩარგვით უკანა ტანი დაუცველი რჩებოდათ და ოლიგარქის პოლიტიკური პირმოვები გასაქმებულნი სახეებით გამოვიდნენ. ეროვნული ბანკის პრეზიდენტმა კიშკა გვანატაძემ ამ ყველაფერს აუთოტაჟი უწოდა. სხვებმა კი სიმშვიდისა და სიყნარის კენ მოუწოდეს მოსახლეობას. მოგვიანებით პრემიერმა მთავრობის სხდომა მოიწვია და „ლარიზაციის“ გეგმა წარმოადგინა. მოკლედ, იყო დისკუსია, იმსჯელეს და იბაასეს, მაგრამ დაცემულ ლარს მაინც არაფერი ეშველა.

საღად მოაზროვნე ადამიანები, ბუნებრივად, უკვე ხვდებიან, რომ ხელისუფლებამ მოკალათებულ პოლიტიკურ იმპოტენტებს ლარის აყენება არ შეუძლიათ და მომდევნო დღეებში თუ კვირებში კარგს არაფერს უნდა ველოდოთ. ყველა ხვდება, რომ ქვეყანა სოციალურ აპოკალიფსამდე მისული და მალე ქართულ ეკონომიკას წმინდა მარტინის დღე გაუთენდება. ზუსტად ამას მოჰყვა შოკი და ელდა საზოგადოებაში, მაგრამ მთავარი სტრესი წინ გველოდება. ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი კომისიის კულუარებში უკვე საუბრობენ ტარიფების მომატებაზე, ლაპარაკია მედიკამენტებისა და საწვავის გაძვირებაზეც. ეს ავტომატურად

ნიშნავს პროდუქტების გაძვირებას, რადგან დღეს საქართველოში თითქმის ყველა სახის პროდუქტი საზღვარგარეთიდან შემოაქვთ. მარტივად რომ ვთქვათ, ლარგაბედონი შიმშილსა და სიღუფისკენ, გაძვირებულ დენს, წყალს, გაზს, მოშლილ ეკონომიკას, სიცხესა და სიგანელს გვიძაღს.

ამ ყველაფრის ფონზე „მეოცნებეთა“ რიხიანი მონოღებია, რომ პანიკას არ უნდა აყვეთ, ერთი შეხედვით თითქოს ალოგიკური ჩანს, მაგრამ რეალურად აქ გასაკვირი არაფერია. პოლიტიკელებს, რომელიც ქვეყანას მახრასავით ღრღნის და მილიონებს ისე იჯიბავს ბიუჯეტიდან, რომ განმკითხავი არავინ ჰყავს, ბუნებრივად, სიმშვიდე ხელს აძლევს. მას არ სჭირდება ვენებათაღელვა საზოგადოებაში, რადგან ამ ყველაფერს შეიძლება უარესიც მოჰყვეს და ძმრად ამოადინონ პრემიის სახით ადგილზე ათასები. ისე, პრემია ვახსენე და წინა კვირას საზოგადოებამ უკვე იხილა იმ თანამდებობის პირთა ნუსხა, რომლებიც ყველაზე მაღალ ხელფასებსა და სახელფასო დანამატებს იღებენ.

საუბარი იყო ძირითადად ძალიან უწყებების მესვერებზე, თუმცა ეს კიდევ არაფერი. ამასწინათ სხვადასხვა საინფორმაციო ცენტრის ქსელის მიერ ჩატარებული კვლევით, რომელიც საჯარო მოხელეთა ქონებრივი დეკლარაციების საფუძველზე განხორციელდა, გაირკვა, რომ უმაღლესი პოლიტიკური თანამდებობის პირებზე ოთხჯერ მეტ ბასამრჯელოს სახელმწიფოს მიერ შეამნილი ცალკეული იურიდიული პირების ხელმძღვანელებს იღებენ. მაგალითად, სახელმწიფოს კუთვნილი სააქციო საზოგადოება „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მფლობელთა საბჭოს

რა გასაკვირია, რომ ამ პოლიტიკურ კიკუბსა და ფარსადანებს სიშვიდა სჭირდებოდათ; რა გასაკვირია, რომ გაბოდინდნენ და კარგის განწყობაზე ანტიკონსერვაციის საფუძველი არ გვაქვს. ეს არის მტრული და მოღალატეობრივი მონღოლური სიშვილისკენ, რადგან ფაქტია, ამ სიშვიდაში ხელისუფლება მნიშვნელოვნად არაფერს ხდის. პირიქით, იმის ნახვად, რომ მაღალ ეშალონებში ქაბაჯის შემოქარაზე იფიქროს, პირიქით პირიქით იწერა, მილიონებს «ღუნავს», სანამ სათავეში არიან, რას შეიძლება მათი როლი იქონიონ

თავმჯდომარის — სულხან ზუმბარძის წლიური ბასამრჯელო 336 000 ლარია, რაც თავში 28 000 ლარს შეადგენს და, ამაზე გარდა, საუბარი პირიქითაა. ანალოგიურ ბასამრჯელოს იღებს სააქციო საზოგადოება „საპარტნიორო ფონდის“ თავმჯდომარე დავით საგანდოშვილი და ამდენივეს იღებდა მისი წინამორბედი.

რაც შეეხება სხვა იურიდიულ პირებს, სააქციო საზოგადოება „საქართველოს რკინიგზის“ გენერალური დირექტორის — მამუკა ბახტაძის წლიური ანაზღაურება 225 134 ლარია და იგი ასევე არის „საქართველოს რკინიგზის“ შვილობილი კომპანიების, შპს

„ჯორჯია ტრანზიტისა“ და შპს „ჯიარ ტრანზიტ ლაინის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრიც. აღნიშნულ კომპანიებში მისი შრომითი ანაზღაურება 64 457 ლარია, ჯამში კი იგი ყოველწლიურად 289 592 ლარს იღებს, რაც თავში 24 ათას ლარზე მეტია. მთლიანობაში ნუსხა ასე გამოიყურება: საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის თავმჯდომარე მანუჩარ აბაშიძე — წელიწადში 255 591 ლარი (თვეში 21 285 ლარი); სააქციო საზოგადოება „საქართველოს რკინიგზის“ გენერალური დირექტორის — მამუკა ბახტაძის წლიური ანაზღაურება 225 134 ლარია და იგი ასევე არის „საქართველოს რკინიგზის“ შვილობილი კომპანიების, შპს

ლმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის თავმჯდომარე ირინა მილორავა — წელიწადში 147 750 ლარი (თვეში 12,250 ლარი); სააქციო საზოგადოება „ელექტროენერგეტიკული სისტემის“ გენერალური დირექტორი მანუჩარ აბაშიძე — წელიწადში 132.840 ლარი (თვეში 11 000 ლარი); სააქციო საზოგადოება „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ შვილობილი კომპანიის, შპს „ენერგოტრანსის“, ხელმძღვანელი მანუჩარ აბაშიძე — წელიწადში 127.059 ლარი (თვეში 10,583 ლარი); შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ გენერალური დირექტორი მამუკა კოპალიძე — წელიწადში 124.000 ლარი (თვეში 10,333 ლარი); სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ენერგეტიკის განვითარების ფონდის“ დირექტორი გიორგი ბაქრაძე — წელიწადში 109.432 ლარი (თვეში 9 119 ლარი).

მოკლედ, რომორც ხედავთ, საუბარი კოლონალურ თანხაზე, რომელსაც ამ ლარგაბედონის მომლოდინე, გაუგებრებელ ქვეყანაში თითოეული მოქალაქე სიმწიფით იხდის საკუთარი ჯიბიდან. ყველაზე კომიკური და გულსაქლავი ამ ყველა-

ფარში არის ის, რომ კაცმა არ იცის, რაღა უნდა რას აკეთებს და რა მიზანს ემსახურება ზემოთხსენებული სახელმწიფო მთავარი, რომელიც ბიუჯეტს ტიპასავითაა მიკრული, სახელმწიფოს სისხლს სწოვს და სტომის სიყვარულით ძირს უთხრის. ესენი არიან თავის დროზე სხვადასხვა „ენჯელოები“ გამონათქვამი, 30 გრანტზე გაყიდული იუდეები, რომლებსაც ფეხებზე ჰყიდიათ ქვეყანაში არსებული უშიშესი სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობა. რა გასაკვირია, რომ ამ პოლიტიკურ კიკუბსა და ფარსადანებს სიშვიდი სჭირდებათ, რა გასაკვირია, რომ გაბოდინდნენ და კარგის განწყობაზე ანტიკონსერვაციის საფუძველი არ გვაქვს. ეს არის მტრული და მოღალატეობრივი მონღოლური სიშვილისკენ, რადგან ფაქტია, ამ სიშვიდაში ხელისუფლება მნიშვნელოვნად არაფერს ხდის. პირიქით, იმის ნახვად, რომ მაღალ ეშალონებში ქაბაჯის შემოქარაზე იფიქროს, პირიქით პირიქით იწერა, მილიონებს «ღუნავს», სანამ სათავეში არიან, რაც შეიძლება მათი როლი იქონიონ

ცხადია, ვიდრე ქვეყანას ასეთი გამპირები მართავენ, ლარგაბედონის საფრთხე ყოველთვის იქნება. ეს კი (არც მეტი, არც ნაკლები) იმას ნიშნავს, რომ ეკონომიკური სირთულეები და გაჭირვება ისევ რიგითი მოქალაქის, გლეხის მხრებზე გადავიდეს. დღევანდელი სოციალური სიღუფისკენ მონაგონი იქნება, ქვეყანას სილატაკის ცუნამი და ტატიფუნია ლეკავს. თავის მხრივ, ხელისუფლების სათავეში მოკალათებულმა გრანტიჭამია წურბელებმა, რა თქმა უნდა, ისიც იცინან, რომ ძალაუფლებას მუდმივად ვერ შეინარჩუნებენ, მაგრამ ეს მათთვის პრობლემა არ არის, წავლენ და მათ ადგილს სხვა კიკუბი და ფარსადანები დაიკავენ. ასე გაგრძელდება უსასრულოდ, სანამ საზოგადოება გონს არ მოვა და ლარგაბედონის დამტყუნიერებელი „ქოცნებას“, თავის რუს ოლიგარქთან ერთად, პოლიტიკურ არმაგედონს არ მოუწყობს...

ჯაბა ჟვანია

უმაღლესი პოლიტიკური თანამდებობის პირებზე ოთხჯერ მეტ ბასამრჯელოს სახელმწიფოს მიერ შეამნილი ცალკეული იურიდიული პირების ხელმძღვანელები იღებენ. მაგალითად, სახელმწიფოს კუთვნილი სააქციო საზოგადოება „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მფლობელთა საბჭოს თავმჯდომარის — სულხან ზუმბარძის წლიური ბასამრჯელო 336 000 ლარია, რაც თავში 28 000 ლარს შეადგენს და, ამაზე გარდა, საუბარი პირიქითაა. ანალოგიურ ბასამრჯელოს იღებს სააქციო საზოგადოება „საპარტნიორო ფონდის“ თავმჯდომარე დავით საგანდოშვილი და ამდენივეს იღებდა მისი წინამორბედი.

იტალიის პრემიერმინისტრი გადადგა

იტალიის პრემიერმინისტრმა მათეო რენციმ გადადგომის შესახებ განაცხადა. ეს მოხდა მას შემდეგ, რაც მისი მიერ შემოთავაზებულ რეფორმას მოსახლეობამ მხარი არ დაუჭირა. იტალიაში გამართული საკონსტიტუციო რეფორმის შესახებ გამართულ რეფერენდუმზე იტალიელებმა ხმათა 59,7%-ით აღნიშნული რეფორმის გატარებაზე უარი განაცხადეს.

4 დეკემბერს იტალიაში საკონსტიტუციო რეფორმის შე-

სახებ რეფერენდუმში გაიმართა. მათეო რენციის მიერ ინიცირებული საკონსტიტუციო რეფორმა ითვალისწინებდა ქვეყნის რეგიონების უფლებამოსილების შემცირებას. შედეგად ენერგეტიკის, სტრატეგიული ინფრასტრუქტურისა და სამოქალაქო თავდაცვის საკითხები უშუალოდ პრემიერმინისტრის განკარგულებაში გადავიდა.

„ვერ შევძელი გამარჯვების მოპოვება. ამ მთავრობის გამოცდილება მთავრდება აქ, სინდისის ქენჯნის გარე-

შე მივდივარ. დღის მეორე ნახევარში შევკრიბავ მინისტრებს, შემდეგ ვესტუმრები პრეზიდენტს და გადადგომის შესახებ განცხადებას გადავცემ“, — განაცხადა იტალიის პრემიერმინისტრმა მათეო რენციმ. რეფერენდუმის წინა პერიოდში მათეო რენციმ არაერთხელ განაცხადა, რომ დამარცხების შემთხვევაში იტალიის პრემიერმინისტრის თანამდებობიდან გადადგებოდა. „მე ვერ მოვიპოვე გამარჯვება, მაგრამ გავაკეთე ყველაფერი, რისი გაკეთებაც შემიძლო. თუმცა პასუხისმგებლობას ამ მარცხზე ჩემს თავზე ვიღებ“, — განუცხადა მან პრესას.

გაქანის საერთაშორისო მხარე

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვინაშა იცით და მოგისმენიათ რაიმე დამაჯერებელი ან თუნდაც ტყუილი, რისთვის მოვიდა ხელისუფლებაში „ქართული ოცნების“ ახალი გუნდი? მათი საჯარო გამოსვლები უკვე კომიკურ დონემდეა მისული და ქართული პოლიტიკის „საოცნებო გუნდი“ ისეთ „კლიშეებს“ ამკვიდრებს საზოგადოებაში, ან გვერი უნდა იცინო, ან კიდეც, განათლების მინისტრს რომ არ ევასება, იმ ზღაპრის.

„ვიხსენებ, მაგრამ ვერ გავიხსენებ, რისთვის მოვედი თქვენთან“, — პოპულარული ქართული სიმღერის ეს სიტყვები, ალბათ, ყველაზე კარგად შეესაბამება „ქართული ოცნების“ მმართველ პოლიტიკურ გუნდს, რომელიც, პირდაპირ ვთქვათ, უკვე კოლექტიურ სისულელეზე გადავიდა და, რას მიედ-მოედებიან ხოლმე, მართლაც ძნელი გასარკვევია.

ასეთი აბნეულ-დაბნეული, ასეთი არაინდივიდუალური გუნდი საქართველოს ხელისუფლებაში არასოდეს ყოფილა. ჩვენს ქვეყანაში ჯერ არასოდეს ყოფილა რეალური დემოკრატიული მმართველობა და წინა სამივე ხელისუფლება — **ბაგსაშვილის, შვეპარდნიას და სააკაშვილის** — დიდი დოზით ატარებდა ერთპიროვნული ავტორიტარიზმის ნიშნებს; სააკაშვილის პერიოდში კი აშკარად გამოკვეთილი დიქტატურაც გავიარეთ, მაგრამ, ასე თუ ისე, ინდივიდუალური პერსონები მაინც არსებობდნენ ხელისუფლებაში და, თუ გადამწყვეტ არა, წონიან სიტყვას მაინც ამბობდნენ კრიტიკულ მომენტში.

გამსახურდიას ხელისუფლებაში წონა ჰქონდა **აპაქი ასათიანს**, შევარდნაძის ხელისუფლებაში ასეთი იყო **ზურაბ შვეპარდნია**, სააკაშვილის პერიოდში კი პოლიტიკურ პროცესებზე გარკვეულ გავლენას **ადიგოვილ-მერაბიშვილ-გოშაძის** ტრიო ახდენდა... ივანიშვილის ხელისუფლების თავდაპირველ ფორმაციაში კი **ირაკლი ღარიბაშვილი** მეტ-ნაკლებად თვითმყოფად პერსონად მოჩანდა და პარლამენტში ვიღაც-ვიღაცები ნაკლებად პრინციპულ საკითხებში მაინც „გაფართხალდებოდნენ“ ხოლმე და აზრს გამოთქვამდნენ.

„ქართული ოცნების“ 2016 წლის ფორმაციის ხელისუფლებას რაც შეეხება, აქ მართლაც ერთ პერსონასაც ვერ დავასახელებთ, თვითმყოფადობის მინიმალური ხარისხი მაინც რომ ჰქონდეს და 1 პროცენტით მაინც შეძლოს საკუთარი აზრითა და სურვილით რაიმეს გაკეთება.

ასევე 2016 წლის ქართულ პარლამენტში ერთიც აღარ მეგულება და, შესაბამისად, არც მთავრობის დამტკიცებისას მომხდარა სასწაული — მინისტრებად „პოლიტრონიონის“ მომღერალი ადამიანები დაამტკიცეს.

ყოველივე ამან ერთი საოცარი ცვლილება მოიტანა ქართულ პოლიტიკაში, კერძოდ ის, რომ **ყბადღაშვილ „შეუსრულებელ დაპირებებს“ ახალმა ხელისუფლებამ წარმოუდგინა რამე დაუპირებელი — ცხოვრება დაპირებების გარეშე!**

ვერაფრით ვხვდები, რატომ მოვიდნენ ეს ადამიანები და ეს გუნდი მთავრობაში და, საზოგადოდ ხელისუფლებაში?! აი, სწორედ ამან გამახსენა ზემოთ ნახსენები ცნობილი ქართული სიმღერა. რა თქმა უნდა, ბევრი მკითხველი იტყვის, მაგათ ძალიან კარგადაც „ახსოვთ“ და იცინა, რისთვის მოვიდნენ „ჩვენთან“, ანუ მთავრობაში, ფულს იშოვიან, დასუქდებიან და ეგააო.

კი, ბატონო, მაგრამ, საზოგადოდ, ადამიანი სადმე რომ მიდის, რომელიმე ადგილას (ან რომელიმე დანესებულებაში, ან დასასვენებლად, ან

სამუშაოდ, ან გასართბად), მან კონკრეტულად უნდა იცოდეს, სად მიდის, რატომ მიდის, ყოველ შემთხვევაში, საკუთარი ვერსია მაინც უნდა ჰქონდეს. ვინმემ რომ ჰკითხოს, დამაჯერებლად მაინც ხომ უნდა ახსნას, რა მიზანი ჰქონდა და რატომ მივიდა იქ, სადაც მივიდა?!

ახლა მე დავსვამ კითხვას: **ვინაშა იცით და მოგისმენიათ რაიმე დამაჯერებელი ან თუნდაც ტყუილი, რისთვის მოვიდა ხელისუფლებაში „ქართული ოცნების“ ახალი გუნდი? მათი საჯარო გამოსვლები უკვე კომიკურ დონემდეა მისული და ქართული პოლიტიკის „საოცნებო გუნდი“ ისეთ „კლიშეებს“ ამკვიდრებს საზოგადოებაში, ან გვერი უნდა იცინო, ან კიდეც, განათლების მინისტრს რომ არ ევასება, იმ ზღაპრის გმირის „ცივი იარაღით“ უნდა გამოყარო თბილისი ქაბინეტადან.**

ყველაზე კომიკური „სტანდარტი“, რომლის დამკვიდრებასაც ცდილობს „ქართული ოცნება“, ეს არის ყბადღეული შეუსრულებელი დაპირებების სინდრომის საპირიყენედ დანყებული „არდაპირების კამპანია“.

კონკრეტულად რომ ვთქვათ, „ქართულ ოცნებაში“, როგორც ჩანს, რომელიმე ძალიან ევროპულად განათლებულმა „ბრძენმა“ ბიჭუშკამ ან გოგოშკამ შეიტანა „ინოვაცია“, რომ ხალხს მოჰგზავდა იმ დაპირებების მოსმენა, რომლებიც შემდგომ არ და ვერ სრულდება.

ჰოდა, ამის საპირიყენედ, არც მეტი არც ნაკლები, **მრტ-გვარ პოლიტიკურ მოღადა იქცა ფრაზა — „ჩვენ მოსახლეობას არაფერსაც არ ვპირდებით. გავაპი-თვით იმას, რისი შესაძლებლობაც იქნება!“**. თანაც, ამას ისეთი თვითმყვანი ძველი ქვეყანა ალგორითმ-საშუალოდ უნდა იყოს მათ ასეთი მიდგომით...

არადა, შედალოცვილო, რას ქვამი, არაფერს მპირდები?

აბა, რა გინდა და რაღას მოდიხარ ხელისუფლებაში?! საოცარი იყო ჩვენი „განონ-ასწორებულის“, ბატონი პრემიერმინისტრის — **გიორგი კვირიკაშვილის** განცხადებები იმაზე, რომ მთავრობას არ აქვს ბერკეტები, გაამყაროს ლარი და ვერ შეძლებს 2.55 ნიშნულზე ქვევით ჩამოწვას.

საოცარი იყო მათი ლა-მის ერთხმად ნათქვამი,

თუ არც დაპირება გქონდათ და არც გეგმა, რას მოეთქვამით მთავრობაში, თქვე აბღლებო?!

ეს ოთხი წელიწადი ან არასერიოზული გოგოშა-ბიჭუშა პარლამენტარებისა და სრულიად უპასუხისმგებლო მინისტრების ხელში როგორც უნდა გადავაგოროთ. შევღებ კი, იმედია, საზოგადოება იმ დონეზე გაიწვია, რომ გაზრდილი, რომ ხელისუფლების სთაყვანე მოსვლის პრაქტიკის გქონა კალას ან «ფულს» მოსთხოვს, ან «ასოს», ან კიდეც — ორივეს ერთად!

რომ სანვარზე, მგზავრობაზე, პროდუქტზე ფასების მატების შეჩერება არ შეუძლიათ...

მოდით, ძალიან ნულ „დავიგრო-ზებით“ და ანეკდოტი მოვყვით: გურიამა ბაბუნეს ბორდელი. შედის ამ ბორდელში კაცი და, ცოტას რომ გაივლის, დერეფანი ორად იყოფა და წარწერაა: „თუ ბევრი ფული გაქვს, აქით წაი, თუ ცოტა ფული გაქვს, იქით წაი“.

კაცი ფიქრობს: რალა ბევრი ფული გადავიხადო, ქალი ქალია და, მოდი, არ გაეჭიმები ძანო და, ცოტა ფული სადაც აწერია, იქით წავიდა. ცოტა გაიარა და დერეფანი ისევ ორად იყოფა და არის წარწერა: „თუ დიდი ასო გაქვს, აქით წაი, თუ პატარა გაქვს, იქით წაი“. კაცმა იფიქრა, ახლა დიდ ასოიანებისკენ რომ წავიდე, მერე შარი არ მომდონ, ეს დიდი არ არისო და რამე, რატომ ავიტეხო შარი, მოდი, უპრეტენზიოდ პატარა ასოიანებისკენ წავალო. და წავიდა. იარა-იარა და უცებ დერეფანი დამთავრდა და ქუჩაში აღმოჩნდა. ახლა და წინ კედელ-

ზე წარწერაა: „თუ არც ფული გქონდა და არც ასო, რას მოეთრეოდ ბორდელში, შე აბღლებო?!“

აი, ზუსტად ასეა ჩვენი მთავრობისა და ხელისუფლების საქმეც.

ნაცვლად იმისა, რომ „შეუსრულებელი დაპირებების“ საპირიყენედ ხალხისთვის შესრულებული დაპირებები და გაკეთებული საქმეები შეეთავზებინათ, იოლი გამოსავალი მონახეს — დაპირებებს არ ვიდევითო.

აქაოდა, ტყუილს არ ვიკადრებთო. გეგონება, რადგან ტყუილს არ ამბობ, ეს უკვე სამართალი უნდა იყოს იმისთვის, რომ ქვეყნის მმართველობა ითავო და ჩაიბარო. არადა, ნორმალურ პირობებში იმისათვის, რომ ქვეყანა ჩაიბარო, სწორედაც უნდა გასცე დაპირებები! ოღონდ ისეთი დაპირებები, რომლებიც აუცილებლად სჭირდება ხალხს და რომელსაც აუცილებლად შეასრულებ.

თორემ გულალაღი და სიმართლის მტემელი ჩემი სოფელი მტერი ხუტაივც არის,

მაგრამ არა მგონია, ქვეყნის მმართველად გამოდგეს.

თუმცა სხვას რა უნდა უთხრა, როდესაც ამ ჩვენს „ნოვატორ“ მთავრობას, რომელიც „დაპირებების არ-მიცემის“ უახლეს მეთოდს წარმოადგენს მსოფლიო პრაქტიკაში, თურმე არც კონკრეტული გეგმა უქონია, ამა თუ იმ საშუალო სიტუაციაში როგორ უნდა უშველოს ხალხს და გამოიყვანოს ქვეყანა კრიზისიდან.

ეს შესანიშნავად წარმოჩნდა გასული კვირის განმავლობაში, როდესაც ჯერ ლარმა დაიწყო ბატუტზე მოხტუნავე-სავით ცელქობა, ხოლო სანვრის, მგზავრობისა და გარკვეული პროდუქტების ფასმა — შეუქცევადი ზრდა.

მათავრობის წევრებმა ისევ „ალალი ფოკუსნიკის“ პოზა აირჩიეს, — ჩვენ არ გვაქვს არანაირი კონკრეტული გეგმა, როგორ უნდა შევაჩეროთ ლარის დეველაცია და ფასების ზრდა, ერთადერთ გამოსავალა, მივყევთ მოვლენებს და სიტუაციის შესაბამისად

ვიმოქმედოთო, — ძალიან „ჭკვიანი“ სახეებით განგვიცხადეს...

ჰოდა, აი, სწორედ აქ გვიჩნდება სურვილი, დავუსვათ მათ ეს ანეკდოტური კითხვა: **თუ არც დაპირება გქონდათ და არც გეგმა, რას მეთრეოდით მთავრობაში, თქვე აბღლებო, პა?**

თუმცა, მოდი, ვაღიაროთ: **კითხვა ხალხთან უფრო გვაქვს, იმ ხალხთან, რომელიც ვერანაირად ვერ აზიხსნის, რატომ და რისთვის მისცა ხმა იმ პოლიტიკურ ძალას, რომელიც ოთხი წლის წინათ რასაც ვპირდებოდით, ვერ შეუსრულა, სოლო მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში, ნაცვლად იმისა, რომ დაპირდეს და შეუსრულ-ოს, უბრალოდ, არც არაფერს ვპირდება.**

საბოლოო შედეგის იქნება, რომ ხალხი ცხრანლიანი ჯოჯოხეთის შემდეგ უკვე რვან-ლიან კომპარს გაივლის და ეგებ 2020 წელს მაინც ველირ-სოთ ისეთ მმართველ გუნდს, რომელსაც გააზრებული, გასიგრძელებული და მზანაგანადაც გამჯდარი ექნება, რომ, თუ სადმე „მიდის“, ნამდვილად უნდა „იქონიოს“ ის ატრიბუტები, რომლებიც იქ მისულისთვის აუცილებელია.

მოკლედ, სხვა გზა ნამდვილად აღარ გვჩნდება — ეს ოთხი წელიწადი ამ არასერიოზული გოგოშა-ბიჭუშა პარლამენტარებისა და სრულიად უპასუხისმგებლო მინისტრების ხელში როგორმე უნდა გადავაგოროთ. შემდეგ კი, იმედია, საზოგადოება იმ დონეზე მაინც იქნება გაზრდილი, რომ ხელისუფლების სათავეში მოსვლის პრეტენზიის მქონე ძალას ან „ფულს“ მოსთხოვს, ან „ასოს“, ან კიდევ — ორივეს ერთად!

გუბაზ სანიკიძე ქალთან ჰგავს იმ პლასტიკის სათამაშოს, ადრე რომ იყიდებოდა ხოლმე მაღაზიებში და ორი რაჟიმი ჰქონდა — ჭიკის ადგილას მიმაგრებული პატარა ღილაკის მეშვეობით თუ „რაჟიმი ა“-ზე გადართავდი ადგილზე იდგა, ხელეზს იქნევდა და ვითომ მღეროდა, „რაჟიმი ბ“-ზე გადართვისას კი ფხეხვს სამოძრავეზე და სიარულს იმიტირებდა.

საქართველოში ძეგლომანია-ძეგლოფობია გრძელდება. რამდენიმე წელია, ყოველ ორ თვეში მაინც ამ დამშუულ ქვეყანაში დღის თუ კვირის მთავარი თემა ესა თუ ის ძეგლი, ქანდაკება, სკულპტურა ხდება. ამჯერად სახელოვანი ქართველი გენერლის, გიორგი მაზნიაშვილის, ბიუსტი იქცა სოციალური ქსელებისა და სატელევიზიო თოქ-შოუების განხილვის უმთავრეს თემად.

„მეფე“ — **ირაკლი ჩარკ-ვიანის** სკულპტურული კომპოზიციის დედა ენის ბაღში დადგმით გამოწვეული საზოგადოების აღშფოთება ჯერ მინავლებული არც იყო, რომ მერიამ გენერალ **მაზნიაშვილის** ისეთი ბიუსტი დადგა შუა ქალაქში, თუ ზედ წარწერა არ წაიკითხე, შეიძლება „სპანჩობი“ ან რომელიმე სხვა თანამედროვე უცხოური მულტიპლიკაციური ფილმის არააქვეყნიური პერსონაჟი გავგონოს.

ფეიქრობ, ამ შემთხვევაში ამ ბიუსტის ავტორი მოქანდაკე ლარმა გადაარჩინა. როგორც ჩანს, ეროვნულმა ვალუტამ ეროვნული გენერლის ამ საოცარ ბიუსტს მოჰკრა თვალი და შიშისგან ისე „შეხტა“, გულები დაგვიხეთქა. სხვა, ალბათ, ვერაფრით აიხსნება ლარის დილით ამხელაზე „შეხტომა“ და საღამოს უკან „ჩამოხტომა“.

აბა, ჩვენს კეთილ მილიარდერებზე ხომ არ მივიტანთ ეჭვს? ხომ არ ვიტყვით, რომ ქართველ მილიონერ-მილიარდერთა იმ კასტამ, რომელიც აკონტროლებს სავალუტო რყევებს, წინასაახალწლოდ ერთიც კიდევ ძლიერად დაარყია სავალუტო ბაზარი და ხალხის ჯიბიდან კიდევ ერთხელ ამოიღო მილიონი და ჩაიჯიბა? არა, ჩვენ ხომ შურიანები და უმადურები არ ვართ და მაგას ვერ ვაკადრებთ ვერავის!

ამიტომ ისევ ის ვერსია დავიჯეროთ, რომ ლარის რყევა მხოლოდ მაზნიაშვილის ფანტასტიკური ბიუსტისგან მიღებული უეცარი ემოციის ბრალი იყო და აქ მილიონები არაფერ შუაშია.

უი, მართლა, მილიონმა კიდევ ერთი ქართველი გაგვახსენა, ოღონდ ამჯერად არა ბიზნესმენი, არამედ პოლიტიკოსი. **გუბაზ სანიკიძე „ბაღში-ქაბისთანავე“ ჯერ გუზუნ-გუზუნით დატოვა კოალიცია „ქართლი ოცნება“, მერე გურტყუნის შეწყვეტლად გამოვიდა მოგზლიური „ეროვნული ფორუმიდან“ და აბერ, გასულ კვირაში სულ ქუნძულ-ქუნძულით მივიდა ნინო გურჯანაძის „დემოკრატიულ საქართველოში“.**

არადა, რა მშვიდად ეძინა მთელი 4 წელიწადი?! მილიონი, თუ რელაურად ვერ იშოვა, ალბათ, ესიზმრებოდა მაინც.

საბოლოო ჯამში, გუბაზ სანიკიძე ძალიან ჰგავს იმ პლასტიკის სათამაშოს, ადრე რომ იყიდებოდა ხოლმე მაღაზიებში და ორი რეჟიმი ჰქონდა — ჭიკის ადგილას მიმაგრებული პატარა ღილაკის მეშვეობით თუ „რეჟიმი ა“-ზე გადართავდი ადგილზე იდგა, ხელეზს იქნევდა და ვითომ მღეროდა, „რეჟიმი ბ“-ზე გადართვისას კი ფეხებს სამოძრავეზე და სიარულს იმიტირებდა.

სწორედ ასევე შეგვიძლია

გუბაზი გადემოკრატებულა, ნინოსთან რაბურჯანაძეულა

გუბაზ სანიკიძე «ბაღში-ქაბისთანავე» ჯერ გუზუნ-გუზუნით დატოვა კოალიცია «ქართლი ოცნება», მერე გურტყუნის შეწყვეტლად გამოვიდა მოგზლიური «ეროვნული ფორუმიდან» და აბერ, გასულ კვირაში სულ ქუნძულ-ქუნძულით მივიდა ნინო გურჯანაძის «დემოკრატიულ საქართველოში». არადა, რა მშვიდად ეძინა მთელი 4 წელიწადი?! მილიონი, თუ რელაურად ვერ იშოვა, ალბათ, ესიზმრებოდა მაინც.

ბიძინა ექიმმა ლარი მოარჩინა

გასულ კვირაში ფინანსთა მინისტრმა ჩვენი გაჭირვების საიდუმლოს ერთხელ და სამუდამოდ აშხადა ფარდა. ეს იყო ყველაზე მამაცი და გაბედული ნაბიჯი, რომელიც კი საქართველოს ისტორიაში მაღალჩინოსანს ერის საკეთილდღეოდ გადაუდგამს.

მოკლედ, გაირკვა, თუ რაში მდგომარეობს ჩვენი ფინანსური კრიზისის არსი. თურმე ყველაფერი იმის ბრალი ყოფილა, რომ არ გვაქვს პეჯირებული სესხი, ანუ, გასაგებ ენაზე რომ ვთქვათ, დაზღვეული სესხი. ამის გაგონებაზე ლარისთვის ნერვებს უმტყუნია, წნევა ასწვია და სასწრაფო სასწრაფოზე გამოუძახებიათ. „რაუნატიანი“, „კლოფელინი“, „პარდმდენები... მოკლედ, ყველაფერი აყლაპეს, რათა ცოტა დავარდნილიყო წნევა, მაგრამ არაფერმა უშველა. ლარის სასოწარკვეთილ ოჯახის წევრებს უკვე აღარაფრის იმედი ჰქონდათ, როდესაც იქ მყოფი პირებიდან ერთ-ერთს უთქვამს, ერთი ექიმმაში ვიცი, ის თუ მოუვლის ამ პრობლემასო.

— ვინ? — უკითხავთ გარემოცვის წევრებს.

— ბიძინა ექიმი, — უთქვამს ერთ-ერთს. თავიდან უარი განუცხადებიათ, თუმცა საბოლოოდ გადაწყვიტეს, რომ დასახმარებლად მისთვის მიემართათ.

მასთან დახმარების სათხოვნელად კი **ნინო** და **ნინა** გაუგზავნიან. ენძელა და

მანანა გვიან ღამით, სამუშაოს დასრულების შემდეგ, პირდაპირ გაემართნენ სოლოლაკის ალმართისკენ. თოვდა, ქარი ზუზუნებდა.

კრძალვით დარეკეს კარზე ზარი და დაელოდნენ. კარისკაცმა ქალბატონები შინ შეიპატიჟა და უთხრა, ბიძინა ექიმი ცოტა ხანში მივიღებთ, იქამდე ჟასმინის ჩაის შემოგთავაზებთ, შეციებულები იქნებითო. ენძელა და მანანა მორიდებით მიუსხდნენ აგიზგიზებულ ბუხარს და ხელები შეითბეს. ამასობაში ბიძინა ექიმის კაბინეტიდან შავებში ჩაცმული უცნობი მამაკაცი გამოვიდა, უღრმესი მადლობა მოახსენა და ჩქარი ნაბიჯით გაუდგა გზას.

— ოო, ესენი ვინ მოსულან, მოდით, გოგონებო, მოდით. რა ხდება, ხო მშვიდობაა? — გამოეხმაურა სტუმარს გამოყოფილი ბიძინა ქალებს.

— ვაიმე, ბატონო ბიძინა, ამ შუალამისას არ შეგანუხებდით, მაგრამ... — ლიმილნარევი სევდით შესჩივლა ენძელამ.

— რა ხდება, გოგო, მოთხარი... — უთხრა ბიძინამ.

— ბატონო ბიძინა, ამ საღამოს ლარი გაგვიხდა ცუდად.

ვისხედით, ტელევიზორს ვუყურებდით, დიძას ზღაპრები გადიოდა, ჰოდა, უცებ ერთი დაიძახა, „ვაიმეო“ და გადაყირავდა. ისე შეგვეშინდა, ძლივს გადავარჩინეთ, მაგრამ წნევა მაინც ვერ დაუუგდეთ, ხან რა ვაყლაპეთ, ხან — რა, მაგრამ არა. წნევა თითქოს ოდნავ და-

ინევს, მაგრამ მერე ისევ მაღლა ადის, ვერაფერს ვშველით და იქნებ რამით დაგვეხმაროთ ან რჩევა მოგვცეთ? — ისევ ლიმილნარევი სევდით შესჩივლა ენძელამ.

— კი არ გვინდოდა თქვენი შეწუხება, მაგრამ კენესის ნამეტანი და მეზობლებიც ნუხ-

დებიან, რა გავაკეთოთ, არ ვიცი, — დასძინა მანანამ.

— ძმრიანი „ნასკები“ ამოაცვით? — იკითხა ბიძინამ.

— ყველაფერი ვცადეთ, თქვენმა მზემ, მაგრამ არაფერი გამოვიდა, — გამოეხმაურა ენძელა და ჟასმინის ჩაი ხმაურით შეხვრიპა.

— მე მაინც მგონია, რომ პანკას აჰყვა ეგ ლარი, ნევრო-ფერი და დაელოდნენ. მეც ეგრე ვიყავი მაგის ასაკში, მაგრამ თავი ხელში ავიყვანე, არ ავეყვი პანკას და დღეს მშვიდად ვარ. აბა, სხვა რა უნდა შემოგთავაზოთ, უთხარი, გააკონტროლოს თავი, ნუ აჰყვება შიშას და ვიღაცების ხმებს; გული როგორც უკარნახებს,

ისე გააკეთოს. ბიძინა ექიმმა გადმოგცა, სანერვიულო არაფერია და წნევაც მალე დაგისტაბილურდება-თქო.

ბიძინა ექიმმა ფურცელზე რალაც დაწერა, კონვერტში ჩაიღო და ქალბატონებს გადასცა, უთხრა, პირადად ლარისთვის მიეტანათ და ყველაფერი კარგად იქნებოდა.

გახარებული ქალები სირბილით დაეშვნენ სოლოლაკის დაღმართიდან და ქოშინით მივიდნენ ლართან, გადასცეს კონვერტი და რამდენიმე წუთში წნევაც დაეცა.

აქამდე უცნობია, რა ეწერა იმ ქალბატონისთვის, რამაც ლარს წნევა დაუსტაბილურა... ან იქნებ, კი არ ეწერა, იდო რამე?..

ბრიგოლ ინგაპა

გმონია, რომ პანიკას აჰყვა ეგ ლარი, ნევროზი აქვს, გმონი, და სინამდვილეში არაფერი აწუხებს. მეც ეგრე ვიყავი მაგის ასაკში, მაგრამ თავი ხელში ავიყვანე, არ ავეყვი პანიკას და დღეს მშვიდად ვარ. აბა, სხვა რა უნდა შემოგთავაზოთ, უთხარი, გააკონტროლოს თავი, ნუ აჰყვება შიშას და ვიღაცების ხმებს; გული როგორც უკარნახებს,

გმონია, რომ პანიკას აჰყვა ეგ ლარი, ნევროზი აქვს, გმონი, და სინამდვილეში არაფერი აწუხებს. მეც ეგრე ვიყავი მაგის ასაკში, მაგრამ თავი ხელში ავიყვანე, არ ავეყვი პანიკას და დღეს მშვიდად ვარ. აბა, სხვა რა უნდა შემოგთავაზოთ, უთხარი, გააკონტროლოს თავი, ნუ აჰყვება შიშას და ვიღაცების ხმებს; გული როგორც უკარნახებს,

გმონია, რომ პანიკას აჰყვა ეგ ლარი, ნევროზი აქვს, გმონი, და სინამდვილეში არაფერი აწუხებს. მეც ეგრე ვიყავი მაგის ასაკში, მაგრამ თავი ხელში ავიყვანე, არ ავეყვი პანიკას და დღეს მშვიდად ვარ. აბა, სხვა რა უნდა შემოგთავაზოთ, უთხარი, გააკონტროლოს თავი, ნუ აჰყვება შიშას და ვიღაცების ხმებს; გული როგორც უკარნახებს,

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„სჭირდება კი სტალინის კიროვის ჩამოშორება? — ეს სრულიად გამოირიცხება. რატომ? — მე და სხვებს სტალინთან დაახლოებით 20 წლის განმავლობაში მოგვიწია მუშაობა. არც მე, არც ტუშოვს, ორლოვს, სტაროსტინს, რუმინაძეს, ისტომინს, ეფიომოს არასოდეს შეგვიჩვენია, რომ სტალინი თავის განსჯაში გამოჩედილი ყოფილიყო. მით უფრო არ შეგვიჩვენია, რომ მას სხვა ან საკუთარი თავი მოეჩუბებინოს. სტალინს ზოგჯერ ზოგჯერ კი მოუხდია დაცვის უდანაშაულო თანამგრომელისთვის, ვითქვამთ, სრულსტალინიზმისთვის, ტუშოვისთვის, სტაროსტინისთვის“.

დასასრული. დასაწყისი იხ. №44 (373)

1934 წლის 1 დეკემბერს სმოლნში გასროლილმა ტყვიამ ცხადყო, რომ ტროცკისტული ბანდა ყველაფერს მოიმოქმედებდა ხელისუფლების ხელში ჩასაგდებად. „საზღვარგარეთ მცხოვრებნი“, თავიანთი უდიდესი კაპიტალით, რომელიც სტალინის დამხობას ითვალისწინებდა, მიმართავდნენ არა მხოლოდ პოლემიკას, არამედ ტერორსაც, რომლის მაგალითიც კიროვის ცინიზმით სავსე მკვლელობა იყო. მიუხედავად იმისა, რომ თავდამსხმელი სააშკარაოზე იყო გამოყვანილი და მკვლელობის გამოძიება — დასრულებული, ეს სრულიადაც არ ნიშნავდა, რომ კიროვი ნიკოლაევმა ეჭვიანობის გამო მოკლა. აუცილებელი იყო კიროვის სიკვდილის მიზეზის გორგლის წვერის გამოჩენა, რომლითაც ფარდა აეხდებოდა ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებს.

კიროვის სიკვდილი სტალინისთვის მესამე დარტყმა იყო, რომელმაც გადაწყვიტა არა მხოლოდ ამ ტრაგიკული კაცის (სტალინის) მომავალი ცხოვრების გზა და მიზანი, არამედ უზარმაზარი იმპერიისა, რომელსაც საბჭოთა კავშირი ერქვა.

მეუღლის — **ეკატერინე სვანიძის** სიკვდილმა, რომელმაც სტალინს ათქმევინა „კატოს სიკვდილმა გული გამიქვავაო“, **ნადეჟდა ალილუშევას** თვითმკვლელობამ, რომელიც სტალინმა ზურგში დანის ჩარტყმად ჩათვალა და ასკეტური ცხოვრება დააწყებინა, ბოლოს **კიროვის** სიკვდილმა, რომელიც ერთადერთ ძმად ეიმედებოდა, სტალინს გადაწყვეტინა: **„პან ილი პროპალი“** (აუცილებელი არჩევანი, რომელსაც შეუძლია გამოიწვიოს ან დიდი წარმატება, ან კრაზი — გრ. ონიანი).

თუ 1934 წლამდე საბჭოთა კავშირი წარმოადგენდა დებატების, აზრის თავისუფლად გამოთქმისა და ნამდვილი დემოკრატიის აკვანს, ამას ვეღარ ვიტყვი 1934 წლის 1 დეკემბრის შემდეგ, როდესაც სმოლნის სასახლის მესამე სართულის დერეფანში დაქირავებულმა მკვლელმა **ნიკოლაევმა** ორი ტყვია დაახალა საბჭოეთის ერთ-ერთ ლიდერს, რომლის ხელიდან გამოვლითაც, ოპოზიციის აზრით, დიდი ძალა მოაკლდებოდა სტალინს.

1930-იან წლებში სტალინი თავისი ნიჭის, მომავლის განჭერებით, გამბედაობითა და რკინისებური ნებისყოფით იყო აღიარებული ბელადად, მაგრამ ქვეყნის ხელმძღვანელობა ხელში, ფაქტობრივად, ჰქონდათ აღებული უცხოეთიდან შემოგზავნილ და დაფინანსებულ ჯგუფებს, რომლებ-

საც უნდა გაენეიტრალებინათ სტალინი, რათა რუსეთი მართული ყოფილიყო ისე, როგორც ჩაფიქრებული ჰქონდათ, როდესაც ამ ქვეყნის ხელში ჩასაგდებად მილიონობით ოქროს თუმინი იგზავნებოდა ოპოზიციის გასაძლიერებლად. მათ რუსეთი სჭირდებოდათ, როგორც ნედლეულის ბაზა, რუს ხალხს კი „თეთრ ზანგებად“ გადაკეთებულ უპირებდნენ.

ვის ხელში იყო კალა-უფლება 1930-იან წლებში? — გუსარიძის, რიშკოვის, ზინოვიძის, პიბატა-კოვის, იაგოფას, ტუხაჩევსკის, კრესტინსკისა და მათ ზურგს ამოფარებული ოპოზიციონერების.

ვის ხელში იყო სტალინის გვერდით და ვის უყრდნობოდა იგი? — მხოლოდ მოროზილოვს, მოლოტოვს, ორჯონიკიძესა და კალინინს. სტალინმა იგრძნო რა, რომ ქვეყანა და ზემოთ ჩამოთვლილი ოთხეულიც განწირული ჰყავდათ დასაღუპავად, არად ჩააგდო ქვეყნის დემოკრატიულად მართვის აღებული კურსი და ქვეყანა დროებით გადაიყვანა ერთმართველ ხელმძღვანელობაზე, რომელიც მიანდო ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიბიუროს.

ზემოთქმული უფრო დამაჯერებელი რომ იყოს, ხშირად მოვიშველიებ სტალინის პირადი დაცვის უერთგულესი და უპატიოსნესი წევრის — **ალექსეი რიბინის** მონათხრობს, რომელიც ოცი წლის განმავლობაში გვერდიდან არ მოსცილებია სტალინს.

„1935 წელს სერგო ორჯონიკიძესთან ვმუშაობდი მძიმე მრეწველობის სახალხო კომისიის სარედაქციო განყოფილებაში. იქ პიბატაკოვთან (იმხანად ორჯონიკიძის მოადგილე იყო — გრ. ონიანი) ზი-

ნოვიევი და **ბათალ კალმიკოვი** მოდიოდნენ. კალმიკოვი იყო უგვირგვინო მეფე, თავისებური მეფისნაცვალი. მას ენუქიძის ოჯახი მასპინძლობდა. ყაბარდოელი კალმიკოვი პირველ ცოლს გასცილდა და შეირთო ყოფილი თეთრგვარდიელი პოლკოვნიკის ქალიშვილი, რომელიც მოსკოვში სწავლობდა და ენუქიძეებთან ცხოვრობდა. ბუხარინსა და ტროცკის კი წინათ, როცა კავშირით გადაიყვანა ერთმართველ ხელმძღვანელობაზე, რომელიც მიანდო ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიბიუროს.

1936 წელი მდიდარი იყო მოვლენებით. წლის დასაწყისში **იაგოფამ, პაუკარამა, სორინსონმა** და **მოლოტოვმა** შექმნეს ბოევიკების ასეული, რომელშიც შედიოდნენ გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს („ოგეკეუ“) სკოლის კურსანტები **ორლოვი, სერაძე, იურჩიკი**. ოპოზიციას განზარახული ჰქონდა, კრემლში სტალინის დაპატიმრება და, იგულისხმება, მოსპობა, მაგრამ შეთქმულება გამჟღავნდა.

კრემლის კომენდანტმა ტკალუნმა თავი მოიკლა. იაგოფა სექტემბერში „ოგეკეუ“-დან გადაიყვანეს. გოლუბევი, პაუკერი, კოზლოვი, ვოლოვიჩი და სხვები დააპატიმრეს. იაგოფას მდივანი ჩერტოკი მე-7 სართულიდან გადმოხტა. აი, რატომ დანიშნა იაგოფამ ლენინგრადში **მ. ზემევი**ს ადგილზე **იაკოვ აბრანოვი** (სორინსონი). ამგვარად, კიროვის მოკვლის საქმეს იძიებდნენ იაგოფა, აგრანოვი, ეფოვი, შეინინი. სტალინი გამოძიების მსვლელობამ შეაშფოთა. აგენტურული პატიკებით ცნობილი შეიქნა, რომ ზინოვიევი აქტიურად მოქმედებდა. ეს მალე დადასტურდა.

მივმართოთ ზინოვიევის სასამართლო პროცესს. 1936 წლის აგვისტოში ბრალდებულმა **კრინგოლდმა** და **პიკულმა** სასამართლოს ღია სხდომაზე ასეთი ჩვენება მისცეს: „ზინოვიევი რეკომენდაცია მისცა თავის მდივან **ბოგდანს**, როგორც „ბოევიკს“, საკავშირო კპ(ბ) ხელმძღვანელების წინააღმდეგ ტერორისტული აქტების განსახორციე-

ლებლად. მაშინ „ბოევიკმა“ **ბაბაშევამ** თქვა: „შენ ყოყმანობ პარტიის ხელმძღვანელების დახოცვის თაობაზე. ან თავი მოიკალი, ან ჩვენ მოგსპობთ“. ბოგდანმა ამდენს ვერ გაუძლო და თავი მოიკლა“.

ამას წერს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახალხო კომისარიატის მე-2 პოლკის პოლიტბელი **მ. ზ. ალექსევი**, რომელიც მსჯავრდებულთა დაცვას მეთაურობდა, როგორც 1936 წელს, ისე 1938 წლის მარტშიც.

გადავდივართ სასამართლო პროცესზე — იაგოფას, რიკოვის, ბუხარინის, გრინკოს, როზენგოლცის, კრესტინსკის მემარჯვენე-ტროცკისტული ბლოკის ჩვენებებზე. იაგოფამ 1938 წლის 3 მარტს ასეთი ჩვენება მისცა: „...მე კატეგორიულად ვაცხადებ, რომ კიროვი მოკლეს მემარჯვენე-ტროცკისტული ბლოკის გადაწყვეტილებით. მათივე გადაწყვეტილებით განხორციელდა ტერორისტული აქტები, რომელთა შედეგადაც დაიხოცნენ **კუიზი-შვირი და მუხინსკი**“.

გერმანიაში ყოფილი ელჩის — **ს. გასლონის** განცხადებით, ტროცკიმ მასთან შეხვედრისას გამოთქვა აზრი გორკის მკვლელობის შესახებ, რადგან დასავლეთის იტელიგენცია მის მხარეზე გადადიოდა. ბუხარინის მითითებით, ტროცკის დრო და დრო ერიცხებოდა 300 ათასი დოლარი. ისინი იგზავნებოდა იაგოფას, გრინკოს, როზენგოლცის ხაზით.

ჩვენებას განაგრძობს იაგოფა: „კიროვის მკვლელობა რომ მზადდებოდა, **აბაქან-შვიტაძე** იცოდა... მან გამომიძახა და მითხრა: „კიროვის მკვლელობას დაბრკოლებებს ნუ შეუქმნით“. ამ მიზნით გააშენეს **ს. ზაპოროვსკი** და მითითება მიეცა ენუქიძის დირექტივების საფუძველზე“ (ტ.2, პირადი საქმე 209). გამოძიებისას სწორედ ეს დადასტურეს **ზაპოროვსკიმ** და ენუქიძემ. რიკოვმა კი სასამართლოს ასეთი ჩვენება მისცა: „1933 წელს იყო სასახლის გადატრიალების მცდელობა. კრემლის ხელში ჩაგდებას ამ გეგმის ბურჯი იყო ენუქიძე. შეიქმნა კრემლის ხელში ჩაგდებას ცენტრი, რომელშიც შევიდნენ **პაშენი, პიბატაკოვი, გუსარინი, ტომსკი**. მასში გაერთიანდა **ტუხაჩევსკისა და იაგოფას** ჯგუფიც“.

კიროვის მკვლელობაში ბუხარინის მონაწილეობა დადასტურეს იაგოფამ, რიკოვმა, რადეკმა. 1937 წლის იანვარში სტალინისა და პოლიტიბიუროს წევრების, თითო-თითოდ კი არა, ჯგუფურად დახოცვას აპირებდნენ.

ბუხარინის ინიციატივით, ორგანიზებულ იქნა შიმშილობა ჩრდილოეთ კავკასიაში. სასამართლოზე ჩვენებით ეს დადასტურა პარტიის ჩრდილოეთ კავკასიის სამხარეო კომიტეტის მდივანმა **ივანე-ოვმა** — მეფის ოხრანის ყოფილმა მდივანმა. როცა მემარჯვენე-ტროცკისტების სასამართლო პროცესის მასა-

ლებსა და ბრალდებულთა მიერ ხელმოწერილ დოკუმენტებს გავცინი, ბრალდებულთა დაცვის უფროს **მ. ზ. ალექსევი**ს ვკითხე: „იქნებ ბრალდებულებს სცემდნენ, ანამედებდნენ?“

მ. ზ. ალექსევი: „ჩემი ასეული რიკოვს, იაგოფას, ბუხარინს, გრინკოს, კრესტინსკის, როზენგოლცის, ბესონოვს იცავდა. მათ ჩვენ ვაჭმევდით და ვასმევდით, ყოველდღე მიგვქონდა ახალი გაზეთები. ისინი ჩვენ მიგვყავდა გამოძიებლთან დაკითხვაზე. მათთვის თითქმის არავის დაუკარებია. ისინი ჩვენს წითელარმიელზე უკეთ იკვებებოდნენ“.

მე შესაძლებლობა მქონდა, დიდხანს მედევნებინა თვალყური კიროვის დაცვისთვის, იმისთვის, თუ როგორ მუშაობდა ის და როგორი იყო მისი სტრუქტურა. საკავშირო კპ(ბ) XVII ყრილობაზეც მომინია ყოვნამ, სადაც ასევე თვალყურს ვადევნებდი კიროვის, სტალინის, ორჯონიკიძის ქმედებებს.

სტალინმა კიროვს საკავშირო კპ(ბ) მდივნის პოსტი შესთავაზა. კიროვმა უარი თქვა. მას მხარი დაჭირეს ორჯონიკიძემ და კუიბიშევამ. რაკი კიროვის თანხმობა ვერ მიიღო, სტალინმა დატოვა სხდომა. ამის შემდეგ ეს საკითხი სამუშაო წესით წყდებოდა, მაგრამ კიროვმა მაინც არ მიიღო სტალინის წინადადება.

1934 წლის 3 დეკემბერს სტალინის მითითებით ლენინგარდის მმართველები ძიებას ჩამოაცილეს. ძალიან გონივრული გადაწყვეტილება იყო: სისულელე იქნებოდა, გამოძიების ლენინგრადის „ოგეკეუ“-სთვის დაკისრება, რადგან საქმე სწორედ მათ ჩააფლავეს. კიროვი მათ თვალწინ მოკლეს და გამოძიების ჩატარებაც მათვე უნდა დაკისრებოდათ? ეს სისულელე იქნებოდა“.

ისტორიკოსები 60 წლის განმავლობაში იძიებდნენ კიროვის მკვლელობის მიზეზებს. ჩვენ უფლება გვაქვს, გამოვიჩინოთ იმართლმართლი ანალიტიკოსები ოლგა შატუნოვსკაია, დიმიტრი მოლოტოვსკი, გუსტოვ-ვალადა, ა. აპტორხანოვი, ა. იაკოვლევი და მათი მსგავსნი ჩვენ უნდა დავამყაროთ თვითმხილველთა ან თუნდაც იმართლმართლად, ვისაც ურთიერთობა ჰქონდა ლენინგარდთან, მოსკოვთან და სტალინთან. სამწუხაროდ, იმ პერიოდის ადამიანთა დიდი უმეტესობა უკვე ცოცხალი აღარ არის. სწორედ ამიტომ ძალიან მთხუანელ კალმოსანთა გავლენის ქვეშ მოცემული ბავრი ჩვენი თანამედროვე ქმნის პასუხილავს სტალინზე, ცდილობს, მას მიუხედავად 1934 წლის 1 დეკემბრის ტრაგიდიისა.

„სჭირდება კი სტალინს კიროვის ჩამოშორება? — ეს სრულიად გამოირიცხება. რატომ? — მე და

**1930-იან წლებში სტალინი თავისი ნიჭის, მოგვლის განჭვრებით, გაგებადობითა და ჩინისებური ნებისყოფით იყო აღიარებული ბელადად, მაგრამ ქვეყნის ხელმძღვანელობა ხელში, ფაქტობრივად, ჰქონდათ აღებული უცხოეთიდან შემოგზავნილ და დაფინანსებულ ჯგუფებს, რომლებ-
რათა ჩუსთი პარტიული ყოფილიყო ის, როგორც ჩაფიქრებული ჰქონდათ, როდესაც ამ ქვეყნის ხელში ჩასაგდებად მილიონობით ოქროს თუმინი იგზავნებოდა ოპოზიციის გასაძლიერებლად. მათ ჩუსთი სჭირდებოდათ, როგორც ნედლეულის ბაზა, რუს ხალხს კი «თეთრ ზანგებად» გადაკეთებულ უპირებდნენ**

„კიროვი შეცდომებს უშვებდა, რადგან დარწმუნებული იყო, რომ ლენინგრადელ მუშებს უყვარდათ; ცდილობდა, ოპოზიციის ხელახლა აღზრდას და მასთან საერთო ენის გამოწვევას. ამის საზღაურად ოპოზიციისგან ტყვენი მიიღო. ის, ისევე როგორც ლენინი, ზინოვიევისა და ბუხარინის თანაპარტიულ „მეგობრებს“ ხელახლა, კალ-ლონის დაუშოგავად ცდილობდა ოპოზიციისა და კომუნისტების გაერთიანებას. ამის პასუხად ლენინმა კავალანისგან ტყვენი მიიღო“.

სხვებს სტალინთან დაახლოებით 20 წლის განმავლობაში მოგვინია მუშაობა. არც მე, არც **ტუშოვს, ორლოვს, სტაროსტინს, რუმიანცევს, ისტომინს, ეზიმოვს** არასოდეს შეგვიძინებია, რომ სტალინი თავის განსჯაში გაორებული ყოფილიყო. მით უფრო არ შეგვიძინებია, რომ მას სხვანაირი თავი მოეცემა. სტალინის ზოგჯერ ბოდიშიც კი მოუხდია დაცვის უდანაშაულო თანამშრომლისთვის, ვთქვათ, ბრუსტალინისთვის, ტუშოვისთვის, სტაროსტინისთვის. მაინც რატომ სთხოვა სტალინმა კიროვს ცეკას მე-2 მდივნობა? ვინ იყო 30-იან წლებში სტალინის გარემოცვაში? ვის ხელში იყო ძირითადი ძალა? — ყოველ შემთხვევაში, არა სტალინის ხელში. ძალა, უწინარეს ყოვლისა, ბუხარინს, რიკოვს, ზინოვიევს, გრიგოვს, როზენგოლცს, პიატაკოვს, იაგოდას, ტუზარევისკის, კრესტინსკის და მათ ზურს უკან მდგარ ასობით ოპოზიციონერს ეპყრა ხელთ. სტალინი კი ემყარებოდა მხოლოდ ვოროშილოვს, მოლოტოვს, ორლოვიკიძეს. მაშასადამე, საკეპირო კ(ბ) ცეკაში სტალინის მხარეს იდგა სამი კაცი და მეოთხე — კალინინი, ბუხარინსა და რიკოვს კი მხარს რამდენიმე ათეული ოპოზიციონერი უჭერდა.

სტალინი ამას თვალნათლივ ხედავდა და დასკვნებს აკეთებდა: კიროვი სწორედ ის ადამიანია, რომელსაც უნარი აქვს, ნებისმიერ მუშასთან თუ ინტელიგენტთან გამონახოს საერთო ენა. სტალინთან კიროვზე უფრო ახლოს არავინ იდგა. სტალინმა კიროვს სწორედ ასეთ ვითარებაში სთხოვა თანადგომა, სწორედ ოპოზიციის წინააღმდეგ ბრძოლაში. ამისთვის მოამზადეს ოპოზიციონერებმა „ბოვეიკების“ ასეული, რომელშიც შევიდნენ „ოგეპუ“-ს სკოლის კურსან-

ტები: ორლოვი, სერედა, იურჩიკი, მაგრამ, ჩვენი მონაცემებით, შეთქმულების ერთ-ერთი მონაწილე (იგულისხმება გოლუბკოვი) პაუკერისა და სხვების დაპატიმრების შემდეგ გაათავისუფლეს. **გოლუბკოვს** კარგად ვიცნობდი, ზოგჯერ მისი ხელქვეითი ვიყავი. ის ფორმის საყვლოზე ორ რომბს ატარებდა და ჩვენთვის გამოუცნობი პიროვნება იყო.

ცოტა გვიან გოლუბკოვმა ჩემს თანამშრომელს სთხოვა, დამეხმარე, მოსკოვში ჩავეწერო. გოლუბკოვი ცხოვრობდა ტაშკენტში, იმ მომენტში კი მოსკოვში გადმოსვლა მოინადინა, მაგრამ ჩემი თანამშრომელი იცნობდა და არ დაუდგა თავდებად და არ უშუამდგომლა.

კიროვს, სტალინთან მეგობრული ურთიერთობის მიუხედავად, ლენინგრადიდან მოსკოვში გადასვლა არ უნდოდა. იმ მას ჰყავდა გულითადი მეგობრები — შინაგან საშემთხვეველი კომისარიატის ლენინგრადის სამმართველოს უფროსი და სხვები. ამას გარდა, სტალინისგან განსხვავებით, კიროვს ჰქონდა საოპერო თეატრის ზოგიერთი გალერეისთან ახლოს მდებარეობის მიღწევა. მთავარი კი იყო ის, რომ კიროვი ლენინგრადის ქარხნების მუშათა შორის პოპულარული იყო. არადა, ყველაზე იცის, რომ იხანად ლენინგრადში ქლინარი ნირონიძე ოპოზიციის მომხრე იყო.

კიროვი შეცდომებს უშვებდა. რადგან დარწმუნებული იყო, რომ ლენინგრადელ მუშებს უყვარდათ, ცდილობდა, ოპოზიციის ხელახლა აღზრდას და მასთან საერთო ენის გამოწვევას. ამის საზღაურად ოპოზიციისგან ტყვენი მიიღო.

«კიროვის გეგმობა რომ შეადგებოდა, ახალ ენაში იყო... მან გამოიყენა და მიიღო: «კიროვის გეგმობას დაეკარგება ნუ შეუქმნით». ამ მიზნით გამოიყენა ი. ზაპოროვსკი და მიიღო: «კიროვის გეგმობის დირექტივების საფუძველზე» (ბ.2, პირადი საქმე №209). გამოიყენეს სწორედ ეს დაადასტურეს ზაპოროვსკი და ენაში. კიროვმა კი სასაპარტოლოს ასეთი ჩვენება მისცა: 1933 წელს იყო სასახლის გადატრიალების მხედრობა. კიროვის ხელში ჩაგდებას ამ გეგმის გუჯარი იყო ენაში. შეიქმნა კიროვის ხელში ჩაგდებას მხედრობა, რომელიც შეიქმნა კიროვის, პიატაკოვი, ბუხარინი, ტოლსკი. მასში გაერთიანდა ტუზარევისკისა და იაგოდას ჯგუფი»

ის, ისევე როგორც ლენინი, ზინოვიევსა და ბუხარინს თანაპარტიულ „მეგობრებს“ ხელახლა, კალ-ლონის დაუშოგავად ცდილობდა ოპოზიციისა და კომუნისტების გაერთიანებას. ამის პასუხად ლენინმა კავალანისგან ტყვენი მიიღო.

კიროვს ისიც გამოეპარა, რომ 1934 წლიდან ოპოზიციამ ცხვრის ნიღაბი ჩამოიხსნა და „ბოვეიკად“ გადაიქცა, მოკლეს მეფინსკი, თავი მოიკლა ზინოვიევის მდივანმა ბოგდანმა. ბუხარინმა ერთ-ერთი საოლქო კომიტეტის მდივანს — ივანოვს ამიერკავკასიაში შიმშილობის ორგანიზება შესთავაზა. ორგანიზებულ იქნა შიმშილობა უკრაინაში. აცნობიერებდა თუ არა ამ ყველაფერი კიროვი? მეხატატების ფაში ახლოვდებოდა, ცაში ოპოზიციის ღრუბლები უკვე შეყრილი იყო. ოპოზიციის უყვარდა უმნიშვნელო პიროვნებების გამოყენება. ასეთები იყვნენ ბოგდანის და **ლეონიდ ნიკოლაიშვილი**. ლენინგრადის ყველა რანგის ხელმძღვანელი გასაქანს არ აძლევდა ნიკოლაიშვილს, შხამავდა მას, უბატონოო ძალადობით ექცეოდა. ამასთანავე, სმოლნის შენობაში ყოფნის შესაძლებლობასაც აძლევდა. ლენინგრადის „ოგეპუ“-ს თანამშრომლები, ზაპოროვსკი და მედვედი, ყურში აწვეთებდნენ კიროვს, რომ უნდა შეშინებოდა ნიკოლაიშვილს. ლენინგრადელს კიროვი უყვარდათ, ხოლო ნიკოლაიშვილი — ეზიზღებოდა. „ოგეპუ“-მ ისე მომართა საქმე, რომ ნიკოლაიშვილს ხალხის მტერი შექმნეს... კიროვის დაღუპვაში სრული პასუხისგება ჯერ მედვედის მოადგილე ნ. ზაპოროვსკის ეკისრება, მერე კი — **ფომინსა** და კიროვის პირადი დაცვის სხვა წევრებს. არ არის გამოირჩეული, რომ თვით ლენინგრადის „ოგეპუ“-შიც იყვნენ ოპოზიციის მომხრეები. იაგოდასთან ურჩობა, როგორც ნესი, „ოგეპუ“-დან გაგდებით მთავრდებოდა და, თუ იაგოდასა და ფრინოვსკისთვის ცნობილი შეიქმნებოდა, რომ ოპოზიციის მიერ გადაბირებული თანამშრომელი მერყეობდა, მას ზაპოროვსკი უეჭველად მოსპობდა. სიტყვას მოჰყვა და, პაუკერი მოსკოვი-

დან უგზავნიდა გადასახლებაში მყოფ ზაპოროვსკის ამანათებს. ეს იმაზე მეტყველებს, რომ ერთიც და მეორეც ოპოზიციის „ბოვეიკი“ იყო.

როგორ უნდა დავცვათ კიროვი? — ზუსტად ისე, როგორც სტალინს, ორლოვიკიძეს, ვოროშილოვს, მიქოიანსა და სხვებს იცავდნენ. ავიღოთ სერგო ორლოვიკიძე. ის ეზოში ნოვინის სახელობის მოედნიდან შედიოდა. იქ, კარიბჭის ყელში, იყო თანამშრომლის პოსტი. ის უზრუნველყოფდა უსაფრთხოებას განსაკუთრებულ შესასვლელთან. სერგოს ყოველთვის ახლდა მცველი **ბ. შილინი**. გამყოფ მანქანაში იმყოფებოდნენ **მ. ზამსკი** და **პ. ფატიანოვი**. სადარბაზოში მორიგეობდა თანამშრომელი **ბარშაინი**. მე მცველის პოსტი მეზარა სერგოს კაბინეტთან და თვალყურს ვადევნებდი მას დერეფნის მისაღებიდან სხდომათა დარბაზამდე. მისაღებში გამოსვლისას სერგოს უსაფრთხოებას უზრუნველყოფდნენ მდივანი **სამუშაინი** ან **მასოვარი**. როცა სერგო ლიფტით ამოდიოდა, ბერეზკინი ქვევიდან მირეკავდა მოკლე ზარით, რომ სერგოსა და ფილინს შეეცებოდნენ. იმ შემთხვევაში, როცა სერგო კაბინეტიდან გამოდიოდა, მე მას ფეხდაფეხ მივყევოდი და ვურეკავდი ფილინს. ის დერეფანში გამოვარდებოდა და სერგოს მიჰყვებოდა.

კიროვთან როგორ იყო საქმე? დაცვის მიმყოფი მანქანიდან ორი თანამშრომელი და სამდივნოს კაბინეტთან მორიგედ დაყენებული თანამშრომელიც რატომღაც „ორთქლდნენ“. ვის შეეძლო მათი პოსტებიდან მოხსნა? — მხოლოდ ზაპოროვსკისა და ფომინს. როგორ მოხდა, რომ კიროვი მარტო ნავიდა? სად გაქრა კიროვის მდივანი მისაღებიდან? რა, ეს ადამიანები პოსტებიდან სტალინმა მოხსნა? ყველაფერი ეს ჩაიღინეს „ოგეპუ“-ს ხელმძღვანელებმა, რომელთა უკანაც იაგოდა იდგა. რაც შეეხება სტალინს, რომელმაც ეს თითქოს იმიტომ გააკეთა, რომ საბაბი სჭირდებოდა ზინოვიეველთა გასანადგურებლად, ეს სტალინს კიროვის მოკვლის გარეშეც შეეძლო, რადგან ზინოვიეველთა ოპოზიციისაზე აგენტურული მონაცემები მას უკვე ხელთ ჰქონდა. აქ მხოლოდ ზინოვიევიც კმაროდა, რომელიც სტალინს თათხავდა ტროცკის იოფეს დაკრძალვისას. მიუზღუნდეთ მოსკოვში პოლიტიბუროს წევრთა დაცვას. ასეთი იყო ნესი: პოსტზე მდგარ პირადი დაცვის თანამშრომელს არ ჰქონდა უფლება,

პოსტი მიეტოვებინა შეცვლაში, დასაცავი პირი კაბინეტში იმყოფებოდა თუ არა, რადგან შეიძლებოდა სტალინი ან სერგო ნებისმიერ წუთს მოსულიყვნენ თავიანთ სამუშაო ადგილზე.

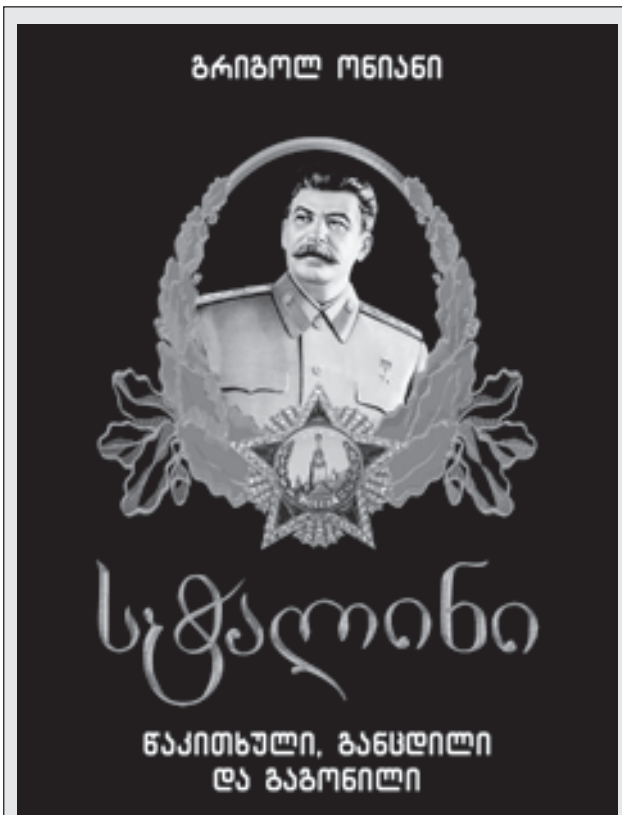
კიროვის პირად დაცვაში სწორედ ამის საპირისპირო ვითარება იყო. 60 წლის შემდეგაც ვერ აგნებდნენ კვალს, 1934 წლის 1 დეკემბერს, 16 საათსა და 35 წუთზე კიროვთან, როცა ის მოკლეს, ვინ იყო? — არც ზაპოროვსკი, არც ფომინი და არც სხვა მასთან არ ყოფილან. მკვლელობიდან ცოტა ხნის შემდეგ ვერც ერთმა მათგანმა ვერ შეძლო, დაესახელებინა 1934 წლის 1 დეკემბერს კიროვის გამყოფ, თანმხლებ მანქანაში მსხდომი სამი თანამშრომლის ვინაობა. ეს იმას ცხდადყოფს, რომ კიროვის დაცვაში სრული ქაოსი სუფევდა. ბორისოვის გარდა, საქმეში არავინ სახელდება, არადა, სად იყო ამ დროს კიროვის მიმდგომი მყოფი პირი? სმოლნში კიროვის დაცვაში 5

კაცი უნდა ყოფილიყო, მეექვსეს დასვენების დღე ჰქონდა, მაგრამ ვინ იყო დაცვიდან ურცევის სასახლის სადარბაზოსთან ტრასაზე? მხოლოდ ის ვიცით, რომ იქ ბორისოვი იდგა. არადა, იქ სამეთაურო ხელმძღვანელობის 15-20 კაცი მაინც უნდა ყოფილიყო, მაგრამ ისინი არსად ჩანდნენ. ამის თაობაზე მედვედმა, ფომინმა და ზაპოროვსკმა ვერაფერი თქვეს... კიროვს დაცვა თითქოს არც ჰყოლია. რასაკვირველია, ქაღალდზე დაცვა იყო, მაგრამ სინამდვილეში არ არსებობდა. ვის აძლევდა ეს ხელს? უწინარეს ყოვლისა, — ტროცკის, შემდეგ კი — იაგოდას, ფრინოვსკის, ზაპოროვსკის და სხვებს“.

კიროვის გარდაცვალების დღიდან იწყება ის შავბნელი ხანა, რომელსაც ხალხმა 37-იანი წლები შეარქვა. თუ როგორ მიმდინარეობდა ოპოზიციასთან ბრძოლა და რა შედეგებით დასრულდა, ამას მომდევნო წერილებიდან შეიტყობთ.

1934 წლის 1 დეკემბერს სმოლნის ბასრულია ტყვენი ხელახლა, რომ ტროცკისტული ბანდა ყველაფერს მოიშოვნებოდა ხელისუფლების ხელში ჩასაგდებად

უყარაღება!

„ბიბლუსისა“ და „ლიბრას“ მალაზიათა ქსელში, აგრეთვე, მეტროპოლიტენის სადგურებთან: „მარჯანიშვილი“, „რუსთაველი“, „თავისუფლების მოედანი“ შეგიძლიათ შეიძინოთ საერთაშორისო ორგანიზაცია „სტალინის“ თავმჯდომარის, ბატონი გრიგოლ ონიანის წიგნი „სტალინი“, რომელშიც თავმოყრილია ფაქტობრივი მასალები კაცობრიობის ისტორიაში უდიდესი პოლიტიკოსის, დიპლომატისა და მხედართმთავრის — სტალინის შესახებ.

მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბანკის ყოფილი თანამშრომელი გერმანიის სპეცსამსახურის რიგებში 2016 წლის აპრილში მიიღეს. რამდენიმე წლის წინათ ისლამი რომ აღიარა, მისმა ოჯახამაც არ იცოდა. თანამშრომელი, რომელსაც ევალეზოდა რადიკალური ისლამისტების თვალთვალში, აფრთხილებდა ერთმორწმუნეებს მოსალოდნელი შემთხვევის თაობაზე და მათ საიდუმლო ინფორმაციას აწვდიდა.

The American Thinker.

მეზიდრობით, ობამას დროება!

The Financial Times-ის ციტატაზე უკეთ ვერავინ და ვერაფერი შეაფასებს ობამას მემკვიდრეობის შედეგს: „თითქმის ობამა აქ არასოდეს ყოფილა“.

ისტორია დაიმახსოვრებს ობამას, როგორც პირველ შავ-კანიან პრეზიდენტს. ან რა უნდა გაიხსენოს ამაზე მეტი? მისმა მცდელობამ, გაუმჯობესების ნაცვლად, გააუარესა ქვეყანაში სოციალური და ეკონომიკური პირობები. თავისი პოლიტიკური პარტია კი სიკვდილ-სიცოცხლის ზღვარზე მიიყვანა.

ტრამპის არჩევით ამერიკელმა ხალხმა ობამაზმის დანგრევა მოითხოვა. დემოკრატიული პარტია ზურგს შეაქცევს მას და მისი პოლიტიკა კონსერვატორებზე მეტად შესაძლებელია.

ჩვენი „ღირსეული“ ლიდარი ატყუებდა საკუთარ ხალხს, თავისი პოლიტიკის წინ ნასანდვად უკანონოდ იყენებდა იუსტიციის სამინისტროსა და საგადასახადო სამსახ-

ურს პოლიტიკური მიზნებისთვის. სახელმწიფოს მმართველობისადმი ობამას მიდგომას მხოლოდ დიქტატორული შეიქმნება უნდო. იგი გვიჩვენებს უფრო კონკრეტულ ნაბიჯებს, ვიდრე უფრო ადამიანობის ნაბიჯებს. პრეზიდენტის განცხადებით, რომელიც უმეტესად უმცირესობის უფლებების დაცვას ეძღვნება, მისი პოლიტიკა უფრო მეტად უნდა ეხმარებოდეს ამერიკელი მოქალაქის უფლებების დაცვას.

თუ ისტორიაში ობამა უფრო დამაბნელებელია, ვიდრე უფრო პარტიზანი (ამშ-ის მე-9 პრეზიდენტი, რომლის თანამდებობაზე ყოფნა ყველაზე ხანმოკლე აღმოჩნდა — გარდაიცვალა ფიცის დადებით ერთ თვეში), ეს შეიძლება მოხდეს მომავალში, თეთრი სახლის კედლებს მიღმა მისი მოღვაწეობის შედეგად.

ობამა ექსპრეზიდენტობის-

თვის საკმაოდ ახალგაზრდაა. როგორ გამოიყენებს ამ ფაქტორს ისე, რომ გავლენა იქონიოს მისი მოღვაწეობის შეფასებაზე, მასზეა დამოკიდებული, მაგრამ ვერავინ დაიჩემებს, რომ ეს შეფასება დადებითი იქნება.

ობამას ნარცისიზმი და საყოველთაო ყურადღების ცენტრში ყოფნის მოთხოვნა გაუძნელებს სტანდარტულ წესებს. მასმედია თავის ფავორიტს ყოველთვის მისცემს გამოსვლის საშუალებას. ყოფილ პრეზიდენტს, ხელმოცაბითი წვლილის შეტანა ქვეყნის ცხოვრებაში, რასაც უნდა მიეცეს საშუალება.

მაგრამ ობამას წარსული საქმიანობა გვაფიქრებინებს, რომ მომავალში მისგან უნდა ველოდოთ ამერიკელი საზოგადოების დაზარალებას ამა თუ იმ ფორმითა და საშუალებით, რადგან საეჭვოა, დაძლიოს ყურადღების ცენტრში ყოფნის ჩვევა.

La regle du jeu:

ფრანსუა ფირონი აღფრთოვანებულია ანტიდასავლელი ლიდარით

გამოცემის აზრით, საფრანგეთში იზრდება პროპუტინული განწყობილება.

ფრანსუა ფირონი განასაზიერებს გამოზრდილ მე-მარჯვენებს, რომლებიც წინააღმდეგნი არიან ჰომოსექსუალებისთვის თანაბარი უფლების მინიჭების, ძნელად ეთანხმებიან აბორტების ლეგალიზაციას, არ უყვართ ბიუროკრატია და სწრაფად რეიგან-ტეტჩერის ულტრალიბერალიზმის.

მაგრამ, ამასთანავე, სიმბოლური განსაზიერებაა ახალი მემარჯვენეების, რომლებიც აფრთოვანებული არიან რუსეთის ანტიდასავლელი ლიდერით. მისი მონაწილეობით საფრანგეთში ძლიერდება პროპუტინული ინტერნაციონალიზმის სექცია, რომელშიც უკვე არის ისეთი მნიშვნელოვანი ფიგურა, როგორიც მა-რი ლეპენია. ამ ინტერნაციონალმა თავის რიგებში მიიღო სათნო, მეოჯახე პიროვნება, რომელიც გაცილებით ზრდი-

ლობანია, ვიდრე ამერიკის მთავარი პუტინისტი დონალდ ტრამპი.

სარკოზის მთავრობის ყოფილი პრემიერმინისტრი მეორე ტურის პრაიმერიზის შედეგად მემარჯვენეთა კანდიდატია. და, თუ სიურპრიზი არ მოხდება, ორი მაძიებელი მემარჯვენეთა და ულტრამემარჯვენეთა მხრიდან, რომლებიც რუსეთის სახელმწიფოს მეთაურის მეგობრები არიან, საუკეთესო პოზიციებს მოიპოვებენ პრეზიდენტის სა-ვარძლის დასაკავებლად 2017 წელს გასამართი ბრძოლის ასპარეზზე.

იკვეთება ახალი პოლიტიკური კონფიგურაციის ფონი: მსოფლიოში კალას ირან-გან კალაზი, რომლებიც მისწრაფიან იმ გამო-რაფიზილ გაზის საფუძვლის აფეთქებისკენ, რომელიც ფიქსირდება ანტი-

გამოცემის აზრით, საფრანგეთში იზრდება პროპუტინული განწყობილება. მსოფლიოში კალას ირან-გან კალაზი, რომლებიც მისწრაფიან იმ გამო-რაფიზილ გაზის საფუძვლის აფეთქებისკენ, რომელიც ფიქსირდება ანტი-

ფრანსუა ფირონი გახლავთ მიუღებელი კანდიდატი პუტინთან დაახლოების მისწრაფების გამო. მემარცხენეებმა უნდა წამოაყენონ კანდიდატი, რომელიც შეძლებს, შეაჩეროს დემოკრატიული ევროპის დამანგრეველი ჯოჯოხეთური მანქანა.

«ჩინა ნოვოსტი»:

«პირდაპირი მნიშვნელობით ნუ გაიგებთ!»

თურქეთის პრეზიდენტის რეჟეფ თაიპ ერდოღანის განცხადება, რომ მზადდება ბაშარ ასადის დამხობა, პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ინკოგნიტო წყაროს განცხადებით, არ უნდა გავიგოთ პირდაპირი მნიშვნელობით. ეს თქვა მან რუს ჟურნალისტებთან საუბრისას. მან, აგრეთვე, გამოთქვა იმედი, რომ „გაუგებრობები“ თურქეთსა და რუსეთს შორის მალე დაიძლევა და დაამატა, აღნიშნულ განცხადებაზე ოფიციალური კომენტარის გაკეთება შეუძლიათ მხოლოდ თურქეთის უმაღლესი ხელისუფლების წარმომადგენლებს.

Ruposters-ის ცნობით, თურქეთს სირიის ტერიტორიაზე შეჰყავს ჯარები, რათა „ბოლო მოუღოს დაუნდობელი ტირანის — ასადის ბატონობას“. თურქეთის ლიდერმა თავის სირიელ კოლეგას ბრალი დასდო „სახელმწიფო ტერორის“ განხორციელებაში.

რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროში უარი თქვეს კომენტარზე და მიუთითეს, რომ

გამორიცხული არ არის, საქმე გვექნდეს ჟურნალისტების შეცდომასთან, თანაც ამ საკითხზე ანკარა ოფიციალური განცხადება არ გაუკეთებია.

რუსეთის პრეზიდენტის პრესმდივანმა დიმიტრი პესკოვმა აღნიშნა, რომ თურქეთის პრეზიდენტის ეს განცხადება სრულიად მოულოდნელი იყო.

«დოიჩე ველ»:

გერმანიის კონტრაზვერსი თანამშრომელი ტერორისტი აღმოჩნდა

ბანკის ყოფილი თანამშრომელი გერმანიის სპეცსამსახურის რიგებში 2016 წლის აპრილში მიიღეს. რამდენიმე წლის წინათ ისლამი რომ აღიარა, მისმა ოჯახმაც არ იცოდა. თანამშრომელი, რომელსაც ევალეზოდა რადიკალური ისლამისტების თვალთვალში, აფრთხილებდა ერთმორწმუნეებს მოსალოდნელი შემთხვევის თაობაზე და მათ საიდუმლო ინფორმაციას აწვდიდა.

მთავარი ბრალდება, რომელიც კონტრაზვერსის თანამშრომელს დაუყენეს, ტერაქტია, რომლის მოწყობასაც თავის უწყებაში აპირებდა. ჟურნალისტები წერენ, რომ მან ვერ მოასწრო რაიმე ნაბიჯის გადადგმა თავისი ჩანაფიქრის განსახორციელებლად. მას აქტიური მიმონერაჰ ჰქონდა ექსტრემისტულ ფორუმებზე (ფსევდონიმით) და აცხადებდა, რომ „ურწმუნოებზე“ ასე-

თი შეტევა ალაჰის ნებით განხორციელდება.

გერმანული კონტრაზვერსის წარმომადგენელმა მასმედიას აცნობა, რომ სწავლების პერიოდში და სპეცსამსახურში ყოფნის მცირე ხნის განმავლობაში ახალგაზრდა მამაკაცი ნორმალურად იქცეოდა. ოთხი შვილის მამას ოთხი კვირის განმავლობაში უთვალთვლებდნენ.

საარჩევნო კამპანიისას ტრამპმა არა მხოლოდ „მოქველავული“ უნოდა ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსს, არამედ მოუწოდა, გადაეხედათ, რამდენად სსსრკებელთა ნატო ამერიკის ინტერესებისთვის. იგი მხოლოდ სანახევროდ მაართალი: ჩვენ უნდა გამოვიდეთ ამ გაერთიანებიდან და დაე, ამ ძველნება თავად დაიცვან საკუთარი თავი. ნატო არამხოლოდ ძვირი გვიჯდება, არამედ უამრავ პრობლემას გვიჩენს, რომლებიც შეიძლება რუსეთთან საომარ კონფლიქტამდე მიგვიყვანოს.

Antiwar.com:

ჩერნოგორია, როგორც ნატოს უსარგებლოების ნიშანი

რატომ იღებს პასუხისმგებლობას აშშ — დაიცვას შორეული და ციციქნა ბალკანური ქვეყანა?

ნატოს ალიანსში ჩერნოგორიის მიწვევა ხაზს უსვამს ცივი ომის ამ არქაული რელიკვიის აბსურდულობას და საფრთხეს, რომელიც მას აშშ-ისთვის მოაქვს.

ერთი შეხედვით, ჩერნოგორია ნამდვილ ქვეყანას ჰგავს; ფართობით თითქმის 14 ათასი კვადრატული კილომეტრია, მოსახლეობა — 600 ათასზე მეტი, არმია 2000 ჯარისკაცსა და მეზღვაურს ითვლის.

XIX საუკუნის შუა ხანებში ეს ტერიტორია გაყოფილი იყო ორ მტრულ კლანს შორის, რომლებსაც აერთიანებდა ოსმანთა იმპერიისადმი დაპირისპირება. საზღვრების არასტაბილურობამ და კონფლიქტებისადმი მიდრეკილებამ ბალკანეთში შუა ტერმინი „ბალკანიზაცია“, რომელიც არასტაბილურობის სიმბოლოდ იქცა.

მას შემდეგ, რაც აშშ-მა კოსოვოში ომის მიმდინარეობისას სერბებთან დაპირისპირება დაიწყო, ქვეყნის მოსახლეობა ორად გაიზარდა. სერბებთან და სხვა ეროვნების ადამიანებთან. ზუსტად ასევე პოლარიზებული ქვეყნის პოლიტიკაც: პრორუსულ სერბულ ოპოზიციურ პარტიებთან და პროევროპულ, პრონატოურ პარტიებთან, რომლებიც პრაქტიკულად ერთნაირ ძალებსაა, თუმცა მთავრობაზე არამდგრადი კონტროლი აქვს.

ჩერნოგორია დღეს ეთნიკური და ნაციონალისტური დაპაულოების ძვას

ნარმოადგანს, რომელიც შეიძლება სამოქალაქო ომში ან ნაგვისმირ მხოვრებად სსსრკებზე კონფლიქტში გადაიზარდოს. ნატოს დავაულებად ჩანს, რაიმე დახმარების განება ნაგვისმირი მოწადინა ქვეყნისთვის, რომელსაც კონფლიქტში ან აგრესია დაემუწება. ამჟამად ჩერნოგორიას ტერიტორიული დავა აქვს კოსოვოსთან, ხორვატიასა და ბოსნიასთან. ამასთანავე, ალბანეთის ნაციონალისტურ მოქალაქეებს პრაქტიკაში აქვს ჩერნოგორიის სამხრეთ რაიონებზე, რადგან მათ „დიადი ალბანეთის“ ნაწილად მიიჩნევენ. შეუძლებელია, არ ვახსენოთ კონფლიქტებით ანგრილებულ ქვეყანაში პასუხისმირი ნაციონალისტების არსებობაც, რომლებსაც სერბეთთან შეერთება სურთ და ორიენტირებული არიან რუსეთზე.

სხვა სიტყვებით, ჩერნოგორია არის დაყოფილი მოქმედების ბოში, რომელიც სადაცაა აფეთქდება. ნატოს ნებრობა აშშ-ის ჩარევას მოითხოვს იმ შემთხვევაში, როცა მოსალოდნელ კონფლიქტთან ერთ-ერთი იფეთქება და ძალადობაში გადაიზრდება. პრორუსულ და ანტირუსულ ფრაქციებთან დაყოფილი ჩერნოგორია იდეალური ადგილია, ერთი მხრივ, აშშ-სა და ნატოს, ხოლო მეორე მხრივ, ვლადიმერ პუტინის შორის უფრო ფართომასშტაბიანი კონფლიქტის დასაწყებად.

ფლიქტის დასაწყებად.

ნუთუ მართლა გვსურს, მივცეთ მესამე მსოფლიო ომის დაწყების საფუძველი ბირთვული იარაღის მქონე რუსეთს მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩვერთი ჩერნოგორიის ციციქნა არმია ნატოს შემადგენლობაში? გონიერ მსოფლიოს მხოლოდ უარყოფითი პასუხი ექნება, მაგრამ ჩვენ ვცხოვრობთ მსოფლიოში, რომელიც „მსოფლიო ნესრეტთან“ დაკავშირებული ჩვენი პოლიტიკური ისტებლიშმენტის შექმნილია, და აგრძელებს თავისი უსაფუძვლო იმპერიის საზღვრების გაფართოებას.

რეალობა ასეთია: ჩვენ ვხარჯავთ მილიარდობით დოლარს ნატოს ხარჯების დასაფარავად მაშინ, როცა ჩვენი უსუსური „მოკავშირეები“ უარს ამბობენ თავიანთი სამართლიანი წილის შეტანაზე. რატომ უნდა დავიხარჯოთ მათ ნაცვლად? იმისთვის ხომ არა, რომ „დავიცვათ“ ისინი გაქრა (თუ ოდესმე არსებობდა) ბერლინის კედლის დანგრევისა და საბჭოთა იმპერიის დაშლის შემდეგ?

საარჩევნო კამპანიისას ტრამპმა არა მხოლოდ „მოძველებული“ უნოდა ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსს, არმედ მოუწოდა, გადაეხედათ, რამდენად სსსრკებელთა ნატო ამერიკის ინტერესებისთვის. იგი მხოლოდ სანახევროდ მაართალი: ჩვენ უნდა გამოვიდეთ ამ გაერთიანებიდან და დაე, ამ ქვეყნებმა თავად დაიცვან საკუთარი თავი. ნატო არამხოლოდ ძვირი გვიჯდება, არამედ უამრავ პრობლემას გვიჩენს, რომლებიც შეიძლება რუსეთთან საომარ კონფლიქტამდე მიგვიყვანოს.

უხრობა 1,6 მილიონი დოლარის ღირებულების ოქრო ინკასატორის განქანადან აგრილო

ეს ქურდობა ჩაიდინა უცნობმა პირმა, რომელმაც ინკასატორის ღია მანქანიდან ოქროს ნახერხით სავსე ვედრო ამოიღო. ნაქურდალი 1,6 მილიონ დოლარს აჭარბებს. ეს უნიკალური „ექსპროპრიაცია“ ნიუ იორკში მოხდა, — იუნყება სი-ენ-ენი. ვიდუოჩანანერზე, რომელიც ქალაქის პოლიციის დეპარტამენტმა გამოაქვეყნა, ჩანს, რომ მამაკაცი, რომელიც აპირებდა მანქანისთვის გვერდი ჩაეგლო, მოულოდნელად შეჩერდა, მანქანის კარში შეჰყო ხელი და გამოიტანა ვედრო. მამაკაცი ლათინოამერიკული წარმოშობისაა და 50-60 წლისა თუ იქნება.

The Wall Street Journal:

ანგელა მერკელის კრიზისი

გამოცემა ჩამოთვლის ოთხ მკაცრ გამოცდას, რომლებიც ელოდება შესაძლო მეოთხე ვადით არჩეულ გერმანიის მოქმედ კანცლერს — ანგელა მერკელს.

ქალბატონ მერკელს გააჩნია იმპერია, დაწყებული აქვს, მეოთხედაც იბრძოლოს კანცლერობისთვის. თუ გაისად გაიმარჯვებს, რაც მოსალოდნელია, გაიმეორებს რეკორდს, რომელიც დაამყარა ჰელმუტ კოლმამ. ის კანცლერის თანამდებობაზე ყველაზე დიდხანს იყო.

ხანგრძლივი პოლიტიკური ცხოვრება იშვიათად არის უხინჯო. უკან დარჩა ის დღეები, როცა მერკელს ევროპის „დედოფალსა“ და „იმპერატრიცას“ უწოდებდნენ. მას ლეგენდარულმა წინასწარგანჭვრეტამ უღალატა და უამრავმა ლტოლვილმა ახლო აღმოსავლეთიდან წაუღია გერმანია.

ევროპის დანარჩენ ნაწილთან შედარებით, გერმანიის საზღვრებთან არის მიჩნეული, ლიბერალურ სახელმწიფოში ეკონომიკაში სრული დასაქმებით. გერმანიის დღეს მთავარ აქვს ნარმოგვიდგება, რადგან დიდი ბრიტანეთი უკვე გასასვლელისკენ გაემართა, საფრანგეთი სტაბილურობის გადარჩენას ცდილობს, საბერძნეთისთვის დახმარების განება იოლია, მაგრამ, თუ რომი დაცემა, ევროც გა-

ლიც მერკელს ემუქრება, „ბრექსიტია“. დიდი ბრიტანეთი ემშვიდობება ევროკავშირს ყველაზე უფრო მკაცრი სცენარით. სეცესია გაჩერებაზე უფრო მეტს ნიშნავს. ერთი ნაბიჯის უკან გადადგმით ბერლინი გაბედნიერდება, რადგან ალკვეთს ბრიტანული სენის შემდგომ გავრცელებას.

მეორე შტორმი შენგენის დასრულებაა, პორტუგალიიდან პოლონეთში უპასპორტო მოგზაურობისა. შარშან, როცა ლტოლვილები ევროპისკენ დაიძრნენ, მერკელი ემუდარებოდა ევროკავშირის დედაქალაქებს, გაენაწილებინათ ეს ტვირთი, მაგრამ მათ გადაკეტეს თავიანთი საზღვრები. ეროვნულმა ეგოიზმმა კოლექტიური სოლიდარობა დაჯახა. თუ ეს ტენდენცია გაგრძელდება, დასრულება კიდევ ერთი ოცნება.

მესამე პრობლემა დაკავშირებულია ევროსთან. შენგენის მსგავსად, ერთიანი ვალუტა დაუძლეველი საქმე აღმოჩნდა. გერმანიის გარდა, დანარჩენი ევროპა უარს ამბობს, ალადგინოს კონკურენტუნარიანობა და თავისი ანგარებიანი მიზნების ერთგული რჩება. საბერძნეთისთვის დახმარების განება იოლია, მაგრამ, თუ რომი დაცემა, ევროც გა-

რდაიცვლება.

მეოთხე გამოწვევა ტრამპის ამერიკაა. არჩეული პრეზიდენტი დაემუქრა ევროპას, რომ ბოლოს მოუღებს ლიბერალურ წესრიგს, რომელსაც აშშ 70 წლის განმავლობაში მხარს უჭერდა. იგი თავისუფალი ვაჭრობის ნაცვლად პროტექციონიზმს დაჰპირდა და თავის მოკავშირეებს განუცხადა: გადაიხადეთ, ან უარს ვიტყვით თქვენზე. ტრამპს სურს, ლოიალური იყოს პუტინთან და „გარიგების ხელოვნების“ თავისი უნარი გამოიყენოს ჩინელებთან ურთიერთობაში. თუ იგი შეძლებს აშშ-თან სამთა კავშირში გააერთიანოს ეს ორი გლობალური რევიზიონისტული გიგანტი, ევროპა მეორე პლანზე გადაინაცვლებს.

ეს ოთხივე შტორმი ერთდროულად თავს დაატყდება მერკელს. მან უნდა გამოიყენოს მისთვის დამახასიათებელი ყველა თვისება წარმატების მისაღწევად, რათა განამტკიცოს კოალიცია. მან უნდა მოახერხოს საფრანგეთის პრეზიდენტად ფრანსუა ოლანდის, დიდი ბრიტანეთის პრემიერმინისტრად კი ტერეზა მეის არჩევა. გერმანია ყოველთვის იყო ძლიერი, მაგრამ არასოდეს ჰქონდა საკმარისი ზალა მართო მოქმედებისა. არ უნდა დაგვაფიქვდეს, რომ ევროპა ამერიკის გარეშე მოსკოვის გეოპოლიტიკური ოცნება იყო იოსებ სტალინიდან მოყოლებული.

Lenta.ru:

მედია იტყობინება, რომ იახანუკა გაიამიუი ოკი ათეული ვილა იყიდა

ინფორმაცია, რომ უკრაინის ყოფილმა პრემიერმინისტრმა ოც ვილაზე მეტი იყიდა ფლორიდის შტატში, უკრაინის მედიაში გაავრცელა.

ამას ადასტურებს უკრაინელი ბლოგერი ოლეგ ტორგალი, რომელმაც ეს ფაქტი მეტიყო უძრავი ქონების გაყიდვის ბიზნესით დაკავებული მეგობრისგან. ბლოგერმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ინფორმაცია უტყუარია და იგი აპირებს ჟურნალისტური გამოძიების ჩატარებას ყველა დეტალის წარმოსაჩენად.

გვირდები მოაგზადა არაგა სანაგლიკა

გეოგრაფიული მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბირთვული სიმძლავრის კონკურსში საფრანგეთი კვარცხლბაჰის მისამდე აღვიღს იკავებს. ამ ქვეყანას 300 ბირთვული ქოზინი აქვს, რაც უმნიშვნელო რაოდენობაა რუსეთისა (7300) და აშშ-ის (6970) ბირთვულ არსენალთან შედარებით. სულ კი ატომური ბომბების რაოდენობა მსოფლიოში 15 600-ს შეადგენს და, ბირთვული ომის დაწყების შემთხვევაში, კაცობრიობა აღიზვება პირისაგან მიწისა.

ვის აქვს ყველაზე მძლავრი ატომური ბომბი

ამერიკელების მიერ 1945 წლის 6 და 9 აგვისტოს პიროსიმასა და ნაგასაკის დაბომბვის შემდეგ, კაცობრიობას ატომური იარაღი აღარ გამოუყენებია, მაგრამ XX საუკუნის განმავლობაში მსოფლიოს ბირთვული არსენალი განუხრელად იზრდებოდა, მასობრივი განადგურების იარაღს კი გამოუმუშავებდა.

ბირთვული სიმძლავრის კონკურსში საფრანგეთი კვარცხლბაჰის მისამდე აღვიღს იკავებს. ამ ქვეყანას 300 ბირთვული ქოზინი აქვს, რაც უმნიშვნელო რაოდენობაა რუსეთისა (7300) და აშშ-ის

(6970) ბირთვულ არსენალთან შედარებით. სულ კი ატომური ბომბების რაოდენობა მსოფლიოში 15 600-ს შეადგენს და, ბირთვული ომის დაწყების შემთხვევაში, კაცობრიობა აღიზვება

ბა პირისაგან მიწისა.

გამოცემა Ireness.net-ის მონაცემებით, ეს ბომბები განაწილებულია 9 ქვეყანაზე: ზემოაღნიშნული სამი სახელმწიფოს გარდა, ბირთვული იარაღი აქვს ჩინეთს (260), დიდ ბრიტანეთს (215), პაკისტანს (125), ინდოეთს (115), ისრაელს (60-დან 400-მდე) და ჩრდილოეთ კორეას (სულ ცოტა, 10 ბირთვული ქოზინი). ამ ბირთვული სიმძლავრით კაცობრიობას შეუძლია რამდენიმეჯერ გაანადგუროს ჩვენი პლანეტა.

1945 წლიდან დღემდე ატომური ბომბის მქონე სახელმწიფოებმა 2475 გამოცდა ჩაატარეს, მათი უდიდესი ნაწილი რუსეთსა და აშშ-ზე მოდის. სპეციალისტები მიუთითებენ: თუ პიროსიმასა და ნაგასაკიში ჩამოგდებული ბომბების (შესაბამისად, 15 და 21 კილოტონა ტროტილის ეკვივალენტის) აფეთქების შედეგად წარმოქმნილია „სოკოებმა“ მიაღწიეს 6 და 7 ათას მეტრის სიმაღლეს, დღეს ამერიკის ბირთვულ არ-

სენალში არსებული ბომბის — B-83-ის (რომლის სიმძლავრეც 80-ჯერ მეტია) აფეთქების შედეგად წარმოიქმნება 20-კილომეტრიანი სოკო, რომელიც 7-8-ჯერ აღემატება ავიაღიანერების ფრენის სიმაღლეს — გაივლის ტროპოსფეროს და მიიღწევს სტრატოსფეროს, რომელიც 16 კმ-ით არის დაშორებული დედამიწის ზედაპირს.

ეს კიდევ არაფერია ამერიკულ ყველაზე მძლავრ წყალბადის ბომბ Castle Bravo-სთან შედარებით, რომლის გამოცდაზეც უარი თქვეს. სპეციალისტების აზრით, ეს ბომბი (15 მეგატონა) 1000-ჯერ მძლავრი იქნებოდა პიროსიმასა და ნაგასაკიში ჩამოგდებული ბომბებზე.

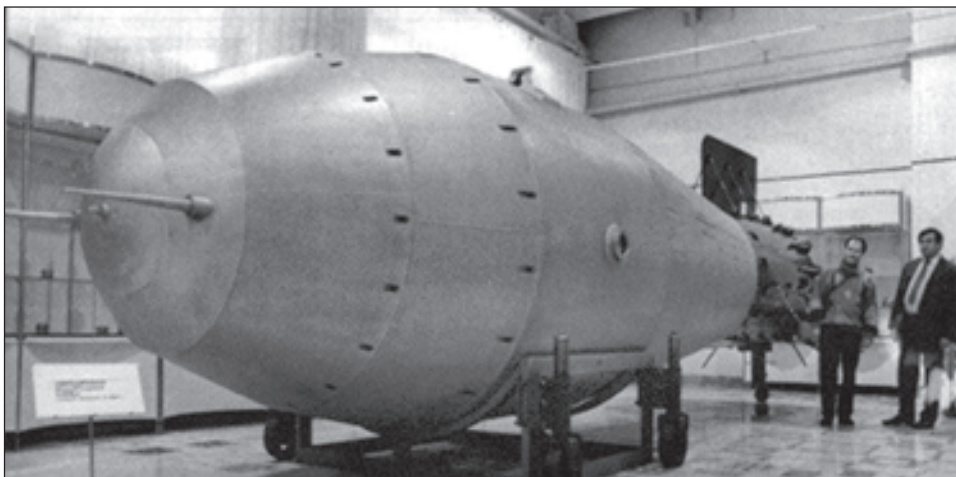
მაგრამ ეს არ არის ზღვარი...

მეფე-ბომბი — ყველაზე მძლავრი აფეთქება ისტორიაში

კაცობრიობის ისტორიაში ყველაზე მძლავრი აფეთქება საბჭოთა კავშირმა 1961 წელს განახორციელა. მეფე-ბომბი

გამოსცადა არქიველგ ახალ მინაზე. 50-მეგატონიანი ბომბის (პიროსიმამი ჩამოგდებულ ბომბზე 3300-ჯერ მძლავრი) აფეთქება ისეთი მძლავრი იყო, რომ 1000 კმ-ით დაშორებულ ნორვეგიასა და ფინეთში სახლების ფანჯრების მიწები აზანზარდა, ხოლო თვითმფრინვებმა, რომელმაც ბომბი ჩამოავდო, კინაღამ კატასტროფა განიცადა. აფეთქებისგან წარმოქმნილი „სოკოს“ სიმაღლემ კი 40 კმ-ს მიაღწია.

აღსანიშნავია, რომ ეს შეზღუდული გამოცდა იყო — საბჭოთა მეცნიერებს შეეძლოთ 2-ჯერ მეტი სიმძლავრის ბომბის (100 მეგატონა) დამზადება, რომლის „სოკოც“ 50 კმ-ზე აღიმართებოდა.

კანადა უარი თქვა ამერიკულ F-35-ზე

თავდაცვის სამინისტრო არ შეიძენს მეხუთე თაობის ამერიკულ სამხედრო თვითმფრინავებს F-35 Lightning II-ებს. 65 გამანადგურებელ-ბომბდამშენის ნაცვლად კანადის სამხედრო-საჰაერო ძალები სხვა საჰაერო აპარატებს იყიდის, — იუნყება პორტალი Flightglobal-ი.

„კანადა ოფიციალურად ამბობს უარს F-35-ის შესყიდვაზე. ჩვენი სამხედრო-საჰაერო ძალებისთვის თვითმფრინავების მიწოდებაზე კონკურსი 2017 წელს გამოცხადდება“, — განაცხადა კანადის თავდაცვის მინისტრმა ჰარდჯიტ საჯანმა.

რადგან მიმწოდებლის არჩევისა და ახალი ტექნიკის პროცედურა შეიძლება წელს გაგრძელდეს, ხოლო კანადის სამხედრო-საჰაერო ძალების თვითმფრინავები 2020 წელს

უნდა ჩამოინეროს, სამხედრო უწყება ავიატექნიკის დეფიციტის შესავსებად გეგმავს, სასწრაფოდ იყიდოს 18 თვითმფრინავი Boeing F/A Super Horner-ი.

კანადის ლიბერალურმა პარტიამ წინასაარჩევნო პროგრამაში შეიტანა მუხლი, რომლის მიხედვითაც უნდა შეჩერებულიყო F-35-ის შესყიდვა. ამ თვითმფრინავის შესყიდვის წინააღმდეგ გამოვიდა კანადის პრემიერმინისტრი ჯასტინ ტრიუდო, რომელმაც

განაცხადა, რომ „ეს ამერიკული გამანადგურებელ-ბომბდამშენები მზად არ არის საბრძოლველად“.

უხსენებია მაღალტექნოლოგიურმა ამერიკულმა F-35-მა სახელი გაითქვა გამაოგნებელი ფასით (დაახლოებით 108,1 მლნ დოლარი) და ხარვე-

ზებით. თვითმფრინავს აქვს კრავის, პილოტის სავარძლისა და პროგრამული უზრუნველყოფის სავარძლის პროგრამები, პროექტი, რომელიც ხორციელდება სავარძლის პროგრამების დახმარებით, 55,1 მლნ დოლარი და ხარვე-

სირიის არმიამ ხელში ჩაიგდო «ბოუზიქების» 7 ტანკი და 11 ქვეითთა საბრძოლო მანქანა

ქალაქ ხან-შუ-შინიდან (პროვინცია იდლიბი) „ბოუზიქების“ გაძევების შემდეგ სირიის არმიამ კონტროლი დაამყარა რეგიონ დასავლეთ გუტაზე და ახლა სირიის არმიის 1-ელ, მე-4 და მე-7 დივიზიებს ფრონტის სხვა უბანზე გადასვლა შეუძლიათ.

„ბოუზიქები“ და მათი ოჯახის წევრები, რომლებიც ალყაში ჰყავდა მოქცეული სირიის სამთავრობო ჯარებს, მოლაპარაკებების თანახმად, ავტომატებით გაიყვანეს ქალაქ

იდლიბში. ამასთანავე, „ისლამური სახელმწიფოს“ მებრძოლებმა სირიის სამთავრობო ჯარებს მსხვილკალიბრიანი იარაღი და საბრძოლო ტექნიკა ჩააბარეს, გზებზე ჩალაგებული ასაფეთქებელი მოწყობილობები კი გააუვნებლეს.

„ბოუზიქებმა“ სირიის ჯარს ხელ ჩააბარეს 300 ერთეული ცეცხლსასროლი იარაღი, 7 ტანკი, 11 ქვეითთა საბრძოლო მანქანა, 60 საზენიტო დანადგარი, აგრეთვე, გვირაბებისა და დანალექი ველების რუკები.

თურქეთის არმია დიდ დანაქარებას განიხდის ალკაიდა

პროვინცია ალეპოს ჩრდილოეთში თურქების ოპერაცია „ევფრატის ფარი“ მძიმედ მიმდინარეობს. თურქეთის ჯარი და პროთურქულად განწყობილი „ბოუზიქები“ დიდ დანაქარებას განიცდიან ტერორისტებისგან და ქურთებისგან.

თურქეთის თავდაცვის სამინისტრომ 1 დეკემბერს განაცხადა, რომ ქალაქ ალ-ბამთან ბრძოლისას „ისლამური

სახელმწიფოს“ მებრძოლებმა ტყვედ აიყვანეს 2 თურქი სამხედრო. მანამდე კი ტერორისტებმა გამოაქვეყნეს კიდევ ერთი თურქული ტანკის განადგურების ამსახველი კადრები.

ოფიციალური მონაცემებით, ოპერაცია „ევფრატის ფარის“ დაწყების დღიდან თურქეთის არმიას 17 ჯარისკაცი მოუკლეს, 2 ტყვედ აიყვანეს, გაუნადგურეს 30 ერთეული ჯავშნიანი ტექნიკა.

ამერიკულ შეიქმნა რუსული პისტოლეტებით შეარჩალება

არიზონას (აშშ) შტატის შერიფებისთვის რუსი კონსტრუქტორების მიერ დამზადებული პისტოლეტ „ოსას“ პარტია შეისყიდეს, პირველი პარტია — 60 პისტოლეტი ათასი პატრონით.

ეს უახლეს ისტორიაში პირველი შემთხვევაა, როდესაც ამერიკის ძალოვანმა სტრუქტურამ ოფიციალურად შეისყიდა რუსული არა-ლეტალური იარაღი, რომელიც გამოიყენება არა მონინალმდგმის მოსაკლავად, არამედ მის გასანეიტრალებლად. ე.წ. ჰუმანური პისტოლეტი, უწინარესად, შემაკვებელი და ფსიქოლოგიური ზემოქმედებისთვის არის განკუთვნილი.

„გამოცდის შედეგები“ გათვალისწინებით, „ოსამ“

ამერიკელი პოლიციელების მაღალი შეფასება დაიმსახურა, ახლა მიმდინარეობს მოლაპარაკებები ამ პისტოლეტის სხვა შტატების პოლიციელებისთვის შესაძენად, — განაცხადა კონცერნ „ტეხმა-სის“ დირექტორმა სარგაი რუსაოვმა.

პისტოლეტი „ოსა“ გამოირჩევა იმით, რომ აქვს „ჭკვიანი“ ელექტრონული სასროლი მექანიზმი — სპეციალური „ჩი-

პი“, რომელიც ამარტივებს სროლის პროცესს და საიმედოს ხდის იარაღს, რომელიც შეიძლება გაიჭედოს დაგროვილი ჭუჭყისა და ცუდი ვაზნების გამო.

თუ მსროლელს ვაზნის გამო იარაღმა უმტყუნა, სპეცია-

ლური მოწყობილობა ავტომატურად მოძებნის გამართულ ვაზნას და გაისვრის, ანუ საჭირო აღარ იქნება პისტოლეტის „გადატენა“.

გასროლის ორიგინალური მექანიზმი, აგრეთვე, უზრუნველყოფს იარაღის უსაფრთხოებას: იქამდე, ვიდრე ჩახმაზზე თითი დაჭერილი არ არის, ნებისმიერი ფიზიკური ზემოქმედებით იარაღი არ გაისვრის.

აღსანიშნავია, რომ ამ მრავალფუნქციურ არალეტალურ იარაღს, რომელიც განკუთვნილია პეტორი თავდაცვისთვის, სიგნალის მიცემა და ადგილის გასანათებლად, რუსეთის გარდა, კიდევ 11 ქვეყნის სამართალდამცველები იყენებენ, მათ შორის, ისრაელის, გერმანიის, შვეიცარიის, სამხრეთ აფრიკის, რესპუბლიკის, აშშ-ისა და სხვ.

ეს ზნა
პირობით

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

21 წლის გოგონა კატრინ სტოუნი ბორდელ „რანჩო კიტ კეტში“ ამა წლის მაისიდან ცხოვრობს, სწავლობს თავისი პროფესიის ანაბანას და კლიენტებს ართობს, ოღონდ სექსის გარეშე. მან თავისი ქალწულობა გასაყიდად გამოიტანა — სთავაზოვს მას, ვინც მათ თანხას გადაიხდის. ეს გადაწყვეტილება სტოუნმა, რომელიც იურისტობაზე ოცნებობს, იმიტომ მიიღო, რომ სურს, თავის ოჯახს დაეხმაროს — 2014 წლის დეკემბერში სიახლოვეში მისი მშობლების სახლს ცეცხლი გაუჩნდა და დაინგა, ოჯახმა ყველაფერი დაკარგა.

გლობალიზაცია, რომელიც ახლავს სხვადასხვა კულტურის შერწყმის მცდელობას, ფასეულობების სისტემაში — კონფლიქტებს, ადამიანებს შორის გაუცხოებას იწვევს. ევროპამ, რომელიც საუკუნეების განმავლობაში ქადაგებდა სიტყვისა და ადამიანის თავისუფლებას, თანასწორობასა და ტოლერანტობას და რომელმაც, კარგა ხანია, უგულვებელყო ქრისტიანობა, დაკარგა ის ფასეულობები, რომლებმაც აქამდე მოიყვანა; სამაგიეროდ, ჩაიძირა სულიერი და ზნეობრივ ქაოსში, სადაც წინა პლანზე წამოწეულია ე.წ. ნეოლიბერალური ფსევდოლიბერლები.

საზოგადოებრივი კი, დღეს ე.წ. დემოკრატიული ფასეულობები მხოლოდ ძალაუფლებისა და ეკონომიკური უპირატესობის გაძლიერების გამართლებებია, რომელსაც დასავლეთი იყენებს ქვეყნებისა და ხალხების დასამორჩილებლად. დასავლეთის თანამედროვე ფასეულობების სისტემა — ეს არის სისტემა, რომელიც აშშ-მა შექმნა სხვადასხვა ქვეყანაში მისთვის მიუღებელი რეჟიმების დასამხობად დემოკრატიის სახელით. ეს „ფასეულობები“ კი ეწინააღმდეგება საუკუნეების განმავლობაში ჩამოყალიბებულ ქრისტიანულ (მართლმადიდებლურ) ტრადიციებს ოჯახის, ერის, განათლების, ზნეობის შესახებ და ეწევა ჰომოსექსუალობის, გარყვნილების, ანტირელიგიური იდეების პროპაგანდას. ამის ნათელი დასტურია აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის — ჯონ კერის მუქარა მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში ერთ-

ნაირსქესიანთა ქორწინების დაკანონებაზე; ამის ნათელი დასტურია ფრანგული გამოცემა „შარლი ებდოს“ ანტი-მუსლიმანური კარიკატურები, რომელთა გამოც ტრაგედია დატრიალდა; შვედი ლესბოსელი-მღვდელმსახურის(?) განცხადება ეკლესიებიდან ქრისტიანობის სიმბოლოს — ჯვრის ჩამოხსნის შესახებ; დანიის ქალაქ ოდენსეს ზოოპარკში შოკისმომგვრელი სანახაობის — ლომის ლემის გაკვეთის — ჩვენება ბავშვებისთვის; მასობრივი მკვლელობები ამერიკის სასწავლო დაწესებულებებში — სკოლებსა და უნივერსიტეტებში და ა.შ.

რუბრიკაში გთავაზობთ სწორედ ისეთ ფაქტებს, რომლებიც მიუღებელია არა მხოლოდ ქართველი საზოგადოებისთვის, არამედ ყველა ნორმალური ადამიანისთვის. დარწმუნდებით, რომ ყველაფერი, რაც ბრწყინავს, ოქრო არ არის...

უზნეობა დემოტრაპიის სახელით

გოგონა ქალწულობა აუქსიონზე გაიტანა გასაყიდად

20 ქალიდან, რომლებიც ნევადაში (აშშ) ლეგალურად მოქმედ ბორდელ „რანჩო კიტ კეტში“ მუშაობენ, კეტრინ სტოუნი ერთადერთი ქალწულია.

21 წლის გოგონა კატრინ სტოუნი ბორდელ „რანჩო კიტ კეტში“ ამა წლის მაისიდან ცხოვრობს, სწავლობს თავისი პროფესიის ანაბანას და კლიენტებს ართობს, ოღონდ სექსის გარეშე. მან თავისი ქალწულობა გასაყიდად გამოიტანა — სთავაზოვს მას, ვინც მათ თანხას გადაიხდის. ეს გადაწყვეტილება სტოუნმა, რომელიც იურისტობაზე ოცნებობს, იმიტომ მიიღო, რომ სურს, თავის ოჯახს დაეხმაროს — 2014 წლის დეკემბერში სიეტლში მისი მშობლების სახლს ცეცხლი გაუჩნდა და დაინგა, ოჯახმა ყველაფერი დაკარგა, მაგრამ ყველაზე საშინელი იყო ის, რომ სახლი დაზღვეული არ ჰქონიათ.

„რალაჟ პერიოდის განმავლობაში მშობლები დამწვარ სახლში ცხოვრობდნენ, — განუცხადა კეტრინმა „ვაშინგტონ პოსტს“ სატელეფონო ინტერვიუში, — მომხდარის შემდეგ ძალიან ძნელი იყო ფეხზე წამოდგომა“.

კეტრინმა შარშან ზაფხულში შეიტყო ისტორია ნატალი დილანისა, რომელმაც ქალწულობა 2008 წელს აუქციონზე გაიტანა გასაყიდად, რათა კოლეჯში სწავლის საფასური

გადაეხადა. დილანს ონლაინ-აუქციონის მოწყობაში ნევადაში „ბიზნესმენი“, ბორდელების ქსელის მფლობელი დენის ჰოფს მიმართა. გოგონამ თავისი ისტორია „სი-ენ-ენის“ ჟურნალისტ ლიზა ლინგს მოუყვა გადაცემაში „ასეთია ცხოვრება“ (This IS Life). „სოციალური ქსელში განცხადება ვნახე ბორდელის შესახებ. ფული მჭირდებოდა და ამაზე მაინც უფრო მეტი მჭირდება“, — უთხრა სტოუნმა ლიზა ლინგს.

ნევადა — ეს არის აშშ-ის ერთადერთი შტატი, რომელშიც პროსტიტუცია ლეგალიზებულია. ამ შტატიში 18 ლეგალური ბორდელია.

დენის ჰოფი ამბობს, რომ კეტრინ სტოუნი თავდაპირველად რესტორანში მუშაობდა, შემდეგ კი სთხოვა კლიენტებისთვის მასაჟისა და „რალაჟების“ გაკეთება. თუ არ ჩავთვლით კეტრინ სტოუნის მიერ გამოქვეყნებულ განცხადებას აუქციონზე ქალწულობის გაყიდვის თაობაზე, სტო-

უნი ამჟამად დაკავებულია კლიენტების გართობით. ის შემოსავლის 50 პროცენტს იღებს, 50 პროცენტი კი ჰოფს რჩება. სტოუნის თქმით, მისმა კლიენტებმა იცინა, რომ ის ქალწულია.

რაც შეეხება შემოთავაზე-

ბას, კეტრინს აქვს სამი სერიოზული წინადადება. ყველაზე მეტ თანხას — 400 ათას დოლარს ერთ-ერთი კლიენტი სთავაზობს, მაგრამ ეს „მხოლოდ დასაწყისია და საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე ჯერ ადრეა“.

რიკი მარტინი და მისი ძმარი ჯვან იოსელი

რიკი მარტინი გათხოვდა

პუერტო-რიკელი მომღერალი და მსახიობი რიკი მარტინი (ენრიკე მარტინ მორალესი) უკვე 6 წელიწადია, არ მალავს თავის სექსუალურ ორიენტაციას და საზოგადოებაში ახალ-ახალ ბოიფრენდებთან ერთად ჩნდება. ახლახან კი ერთ-ერთ ტელეშოუში განაცხადა, რომ ქორწინდება მამაკაცზე. 44 წლის რიკი მარტინის ე.წ. პარტნიორია ჯვან იოსელი, 33 წლის ლონდონელი მხატვარი, რომელიც სირიაში დაიბადა და შვედეთში გაიზარდა.

„მე მომწონს, როგორც ქალები, ასევე, მამაკაცები. მე

გვი ვარ, ალტაცებული ვარ მამაკაცებით, მაგრამ მინდა დავტკეპე სექსუალური თავისუფლებით. თუ გამიჩნდება სურვილი ქალის მიმართ, მექნება მასთან სექსი“, — განაცხადა რიკი მარტინმა წლის დასაწყისში, ახლახან კი მამაკაცზე დაქორწინება გადაწყვიტა. აღსანიშნავია, რომ რიკი მარტინს სუროვს, რომ დედისგან 2 შვილი ჰყავს, 8 წლის ტყუპი — ვალენტინო და მატეო. ახლა მათ „დედიკო“ მარტინი და „მამიკო“ ჯვანი გაზრდიან.

ტაივანელი აქტივისტისათა შორის ქორწინების ლეგალიზაციის წინააღმდეგ გამოსვლა

ტაივანის დედაქალაქ ტაიბეიში რამდენიმე დღის წინათ ათასობით ადამიანი გამოვიდა ქუჩაში საპროტესტო აქციაზე. ტაივანის მცხოვრებლებმა გააპროტესტეს ხელისუფლების განზრახვა ერთნაირსქესიანთა შორის ქორწინების ლეგალიზების შესახებ.

საპროტესტო აქცია გაიმართა პარლამენტის შენობასთან, სადაც მიმდინარეობდა ერთნაირსქესიანთა შორის ქორწინების ლეგალიზების კანონპროექტის განხილვა. აქციის მონაწილეებმა, რომლებსაც შეუერთდნენ კუნძულ ტაივანის სამხრეთიდან ჩამოსული ქრისტიანული ალიანსის წევრები, ხელისუფლებას აღნიშნულ საკითხზე რეფერენდუმის ჩატარება მოსთხოვეს.

თუ კანონს მიიღებენ, ტაივანი აზიის რეგიონში პირველი სახელმწიფო იქნება, რომელშიც ჰომოსექსუალებს ერთმანეთზე დაქორწინება კანონიერად შეეძლება.

კანადაში «მესამე სქესი» დააქანონეს

კანადის ხელისუფლებამ ნება დართო მსურველებს, სა-იმიგრაციო დოკუმენტებში მიუთითონ „მესამე სქესი“. ცვლილება შეეხო ელექტრონულ სისტემას (ETA), რომლის მოთხოვნების დაკმაყოფილებაც აუცილებელია კანადაში ჩასვლის მსურველთათვის.

ახალი დოკუმენტის მიხედვით, გრაფაში „სქესი“, „მამრობითისა“ და „მდედრობითის“ გარდა, მითითებულია კიდევ ერთი ვარიანტი — „სხვა“. ასე გადაწყვიტა კანადამ პრობლემა იმ პირებისა, რომლებიც პასპორტის მიხედვით „მესამე სქესს“ მიეკუთვნებიან. აქამდე ასეთ პირებს პრობლემები ჰქონდათ ქვეყანაში შესვლაზე, რადგან ავტომატიზებული სისტემა მათ განაცხადს ბლოკავდა. ამჟამად მსოფლიოს 7 ქვეყანა (ავსტრალია, ბანგლადეში, გერმანია, ინდოეთი, ნეპალი, ახალი ზელანდია და პაკისტანი) აძლევს თავის მოქალაქეებს უფლებას, პასპორტში მიუთითონ სქესი, რომელიც განსხვავებულია მამრობითისა და მდედრობითისგან.

„ბი-ბი-სი“ ჟურნალისტმა **პიტერ მარშალმა** ინტერ-ვიუ ჩამოართვა გენერალ **ჟან-რარდო სერაშალეს**, რომელიც 1971-1974 წლებში მეთაურობდა იტალიური „გლადიოს“ ქვედანაყოფს და პირდაპირ ჰქვიათ ბრიტანელების როლის შესახებ საიდუმლო არმიების ფორმირების საქმეში. იტალიელმა გენერალმა დაუდასტურა, რომ დიდი ბრიტანეთის სპეცსამსახურებთან თანამშრომლობა ინტენსიური იყო: „მე მოვიწვიე ისინი (ბრიტანელები), რადგან მანამდე ჩვენ უკვე ვიყავით ინგლისში მათ ბაზებზე, რომლებსაც ბრიტანელების საიდუმლო არმიები იყენებდნენ, და შევთავაზე, საპასუხო ვიზიტით ჩამოსულიყვნენ ჩვენთან“.

ჟურნალისტმა ჰქვიათ რესპონდენტს: „სად არის განლაგებული ბრიტანეთის საიდუმლო ქვედანაყოფების ბაზა?“ პასუხად გენერალმა სერაშალემ გაიცინა და უპასუხა: „ბოდიშ გიხდით, მაგრამ ვერ გეტყვით, სად არის ბაზები, რადგან ეს თქვენივე ქვეყნის საიდუმლო ინფორმაციის ზონაში შედის“. მარშალმა, გარანტირებული პასუხი რომ მიეღო, შემდეგი შეკითხვა დაუსვა: „ბრიტანელებმა შთაბეჭდილება თუ მოახდინეს თქვენზე?“ სერაშალემ უპასუხა: „დიახ, მოახდინეს. იმიტომ, რომ ყველაფერი ძალიან ეფექტიანი იყო, კარგად ორგანიზებული და პერსონალიც — შესანიშნავი“.

ერთი წლის შემდეგ „ბი-ბი-სიმ“ კვლავ წამოიწია „გლადიოს“ საკითხი და აჩვენა **ალან ფრანკოვიჩის** სამი შესანიშნავი ფილმი „გლადიოს“ შესახებ. ცოტა ვინმეს თუ ჰქონდა მწვავე დოკუმენტური ფილმების შექმნის ისეთი უდიდესი გამოცდილება, როგორიც რეჟისორ ფრანკოვიჩს, რომელმაც 1980 წელს თავისი ფილმით „ცსს-ს შიგნით“ აჩვენა ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ბნელი მხარე. ბერლინის კინოფესტივალზე ფრანკოვიჩმა მიიღო ჟიურის სპეციალური პრემია საუკეთესო დოკუმენტური ფილმისთვის.

შემდეგ ფრანკოვიჩმა დაიწყო „გლადიოს“ საკითხის შესწავლა და ფილმით „მალტის ორმაგი ჯვარი“ 1995 წელს წარმოაჩინა კავშირი **პანამის №103 რაიონის** 1988 წელს ლოკირების თავზე კატასტროფასა და ირანული **ჩ665 რაიონის** დაღუპვას შორის, რომელიც შემთხვევით ჩამოაგდო აშშ-ის საზღვაო სამხედრო კრეისერმა „ვინსენმა“ იმავე წელს. „მართლაც იშვიათი არიან და ფატალისტების ზღვარს მიღმა დგანან ადამიანები, ჭეშმარიტების ჯვაროსნები, რომლებიც კვლავ და კვლავ იგდებენ თავს საფრთხეში, როგორც ამას ფრანკოვიჩი იქმოდა“, — იხსენებდა მისი მეგობარი **ტიმ დელილი**. რეჟისორი გულის შეტევით დაღუპა გაურკვეველ ვითარებაში, როცა შეერთებულ შტატებში ჩავიდა. იგი გარდაიცვალა ტუბსის შტატში, აეროპორტ ჰიუსტონის ტერიტორიაზე 1997 წლის 17 აპრილს.

უმეტესად ინტერვიუებზე დაფუძნებული და იტალიასა და ბელგიაში „გლადიოზე“ ფოკუსირებული დოკუმენტური გადაღებები წარმოგიდგენ-

გენს „გლადიოს“ ოპერაციების ისეთ მნიშვნელოვან ფიგურებს, როგორებიც იყვნენ P2-ის მეთაური **ლიციო ჯალი**, იტალიელი მემარჯვენე აქტივისტი **ვინჩანცო ვირი-ბარა**, იტალიელი მოსამართლე და „გლადიოს“ პირველად-მომჩენი **ფელიჩე კასონი**, „გლადიოს“ იტალიელი მეთაური **ჟან-რარდო სერაშალე**, სენატორი **როჯერ ლალე-მანდა**, „გლადიოს“ საქმიეს ბელგიის საპარლამენტო გამომძიების ხელმძღვანელი **დავით ბარაუ**, სარდინიაში „გლადიოს“ ბაზის ყოფილი იტალიელი ინსტრუქტორი **უილიამ კოლბი**, ცსს-ს ყოფილი დირექტორი (*გვარი დასახელებული არ არის*) და ბელგიის ჟანდარმერიის წევრი **მარტილ ლეკუ**. ეს მხოლოდ ზოგიერთი სახელია.

რაი კლაინმა, ცსს-ს დირექტორის მოადგილემ 1962-1966 წლებში, ფრანკოვიჩის კამერის წინ განაცხადა: „საიდუმლო არმიების შექმნა, ჩამოაგდო, აუცილებელი იყო იმიტომ, რომ დარწმუნებულიყავით: თუ მოხდებოდა შარკი, თუ ხელისუფლებაში მოვიდოდა კომუნისტური პარტია, ყოველთვის გავიწყობოდა რამდენიმე ადამიანი, რომლებიც შეგვატყუებდნენ, რაც გარემოცდა“.

კლაინი განაგრძობდა: „გამორიცხული არ არის, რომ ზოგიერთი მემარჯვენე ჯგუფი გადმოვიბირეთ და საიდუმლო არმიებში გავანერეთ იმიტომ, რომ ეცნობებინათ ჩვენთვის მოსალოდნელი ომის დაწყება. ამიტომაც ნორმალური მემარჯვენეების გამოყენება არა პოლიტიკური, არამედ მხოლოდ დაზვერვის მიზნით“.

ლონდონურმა განვითარებამ მორე დღესვე აღნიშნეს, რომ ეს იყო „ერთ-ერთი იმ პროგრამათაგანი, რომლის ნახვის შემდეგ გეკმენება შთაბეჭდილება, რომ იგი დაამხობს მთავრობას, მაგრამ საეჭვოა, ტელევიზიის ამნეზიის წყალობით ეს პროგრამა მომდევნო დილას მოხსენიებული იყოს“.

საიდუმლო ომი აშშ-ის უშიშროებაში შტატებში

მეორე მსოფლიო ომში გერმანიის დამარცხების შემდეგ აშშ-ის პრეზიდენტმა ჰარი ტრუმენმა აშშ-ის სამხედრო-საპაერო ძალებს უბრძანა, ატომური ბომბები ჩაეყარათ იაპონიის ქალაქებში ჰიროსიმა და ნაგასაკიში. იაპონიამ კაპიტულაცია გამოაცხადა 1945 წლის სექტემბერში. **იმ პერიოდში, როცა დასავლეთ ევროპის ეკონომიკა ნანგრევებად იყო ქცეული, აშშ განაგრძობდა თავისი ეკონომიკის ზრდას, მაგრამ, თავისი სამხედრო ძლიერების ზრდასა და ეკონომიკური აღმშენებლობის მიუხედავად, თეთრ სახლს აშინებდა მსოფლიო კომუნიზმის გავლენის დაუბრკოლებელი ზრდა.**

მას შემდეგ, რაც აშშ-სა და დიდ ბრიტანეთს 1918-1920 წლებში ხელი მოეცა რათა საბჭოთა კავშირში შეჭრის ერთობლივ საქმეში, საბრძოლო

1950 წელს კორეის ომის შემდეგ, სადაც ბრძოლაში მიმდინარეობდა სამხრეთ და ჩრდილოეთ კორეას შორის, აშშ-ის არმია ცდილობდა, შეეცდინებინა კომუნისტური გავლენა ჩრდილოეთ კორეაში, მაგრამ ვერ შეძლო. ამას გარდა, ცსს-ს მცდელობა, აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში დიქტატორული რეჟიმების განხორციელებასა და საიდუმლო არმიების შექმნაზე კონტროლი დაემატებინა, ასევე კრახით დასრულდა.

დანიელ განსერი

ნატოს საიდუმლო არმიები ოპერასია «გლადიო» და ტერორიზმი დასავლეთ ევროპაში

კავშირი წითელ არმიასთან მეორე მსოფლიო ომის მიმდინარეობისას მხოლოდ ორ მიზანს ისახავდა: **პიტლანისა და მუსოლინის** დამარცხებას და ევროპის გათავისუფლებას. ომის დამთავრებისთანავე განახლდა მტრული დაპოკიდებულება, ყოფილი მოკავშირეები მონიშნულად შეეცდნენ იქნენ ცივ ომში.

გაშინ, როცა აშშ დასავლეთ ევროპაში უზრუნველყოფდა ომის შემდგომი მხარდობას და ევროპაში მთავრობების დახმარებას, საბჭოთა კავშირმა, სტალინის ხელმძღვანელობით, უზრუნველყო უსაფრთხოება აღმოსავლეთ ევროპაში, საიდანაც XX საუკუნის განმავლობაში ორჯერ შეუტიათ ორი მსოფლიო ომის დროს.

ტრუმენი დიდი შემოფთებით ადევნებდა თვალს მართლმართული კომუნისტური რეჟიმის დამყარებას პოლონეთში, ალბანიაში, ბულგარიაში, უნგრეთში, რუმინეთსა და ჩეხოსლოვაკიაში, რადგან, შეზღუდული სუვერენიტეტის დოქტრინიდან გამომდინარე, სტალინმა ალბანიაში ევროპის ქვეყნები დაუქვემდებარა ადგილობრივი ოლიგარქების, მკაცრი სამხედროებისა და საბჭოთა საიდუმლო სამსახურის — კა-გე-ბეს, კონტროლს. ტრუმენი, აგრეთვე, დარწმუნებული იყო, რომ დასავლეთ ევროპის ნომინალურად სუვერენულ დემოკრატიებში აუცილებელი იყო, საიდუმლო ბრძოლა ეწარმოებინა კომუ-

ნისტური პარტიის გავლენის ნინააღმდეგ და დაესუსტებინა იგი. ცსს, აგრეთვე, ცდილობდა, შეექმნა საიდუმლო არმიები ჩინეთში, რათა შეეჩერებინა კომუნიზმის წინსვლა, მაგრამ დამარცხდა, რადგან 1949 წელს **მაო** და ჩინეთის კომპარტია შეძლეს კონტრავერსიული მონიშნულად შეეცდნენ იქნენ ცივ ომში. ცსს-ს ყოფილი დირექტორი **უილიამ კოლბი** იხსენებდა: „ყოველთვის მაინტერესებდა, იმუშავებდა თუ არა ჩვენ მიერ შექმნილი საიდუმლო არმიების ქსელი საბჭოთა წესების მიხედვით. ვიცით, რომ ასეთი ქსელების შექმნის ჩვენი მცდელობა ჩავარდა, მაგალითად, ჩინეთში 1950 წელს და ჩრდილოეთ ვიეტნამში 1954 წელს“.

1950 წელს კორეის ომის შემდეგ, სადაც ბრძოლაში მიმდინარეობდა სამხრეთ და ჩრდილოეთ კორეას შორის, აშშ-ის არმია ცდილობდა, შეეცდინებინა კომუნისტური გავლენა ჩრდილოეთ კორეაში, მაგრამ ვერ შეძლო.

ამას გარდა, ცსს-ს მცდელობა, აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში დიქტატორული რეჟიმების განხორციელებასა და საიდუმლო არმიების შექმნაზე კონტროლი დაემატებინა, ასევე კრახით დასრულდა. „ჩვენ ვიცით, რომ მათი შექმნა გარედან ძალისხმევით შეჩერდა 1950-იან წლებში პოლონეთისა და ალბანეთის საიდუმლო პოლიციების დიქტაციის შედეგად“, — იხსენებდა კოლბი აშშ-ის ანტიკომუ-

ნისტური საიდუმლო არმიების შექმნის ამაო მცდელობას.

ცივი ომის თეთრი სახლის მესვეურთათვის ომი 1945 წელს არ დამთავრებულა, ის შეიცვალა ჩუმი საიდუმლო ომით, რადგან საიდუმლო სამსახურები სახელმწიფოს მართვის სერიოზული იარაღი გახდა. აშშ-ის პრეზიდენტი **ტრუმენი** 1944 წელს დათანხმდა **უილიამ დონოვანის** წინადადებას, რომელიც ომის დროს სათავეში ედგა სტრატეგიული სამსახურების სამმართველოს (სსს) და შეეცადა, შეექმნა აშშ-ის საიდუმლო სამსახური მშვიდობიან პერიოდში სამუშაოდ და საზღვარგარეთ დივერსიული ოპერაციების ჩასატარებლად კომუნიტებისა და აშშ-ის სხვა გამოვლენილი მტრების წინააღმდეგ, მაგრამ **იდაარ კუპერი**, აშშ-ის საიდუმლო სამსახურის გვზ-ს დირექტორი, ძლიერ აღაშფოთა რუხველტის გეგმამ, რადგან შეეშინდა, რომ დაკარგავდა უფლებას, განეხორციელებინა დაზვერვა და საიდუმლო ოპერაციები, ამიტომ ჰუვერმა მოაწყო დონოვანის ჩანაწერებისა და რუხველტის განკარგულების თაობაზე ინფორმაციის გადინება გაზეთ „ჩიკაგო ტრიბუნის“ რეპორტიორის დახმარებით. შედეგად 1945 წლის 9 თებერვალს გაზეთი აჭრელდა სათაურებით: „სუპერჯაშუი უილიამ დონოვანის ახალი კურსის შექმნა“, „ჯაშუშობა შინ და გარეთ“, „განხილავენ სუპერ-გესტაპოს შექმნის საკითხს“.

„ჩიკაგო ტრიბუნი“ იუნჯებოდა, რომ ცირკულირებს მემორანდუმის პროექტი და ბრძანების პროექტი, დასაგეგმი ქვედანაყოფი ცნობილია „ფრანკფურტის გესტაპოს სახელწოდებით“... იხსენებენ საიდუმლო პოლიციის — გესტაპოს მიერ ჩადენილ სამხედროებს. სტატიაში ლაპარაკია ახალი საიდუმლო სამსახურის შესახებ, რომელიც გამიზნულია საიდუმლო ომების სანარმოებლად და „დივერსიების განსახორციელებლად... საზღვარგარეთ. მას მიაგარებენ საქმიანობისთვის აუცილებელ სამხედრო და საზღვაო შტატს“.

რადგან გერმანული საიდუმლო პოლიციის — გესტაპოს საქმიანობა ჯერ კიდევ არ დავიწყებოდათ ადამიანებს, აშშ-ის მოქალაქეები შეშფოთდნენ და მრისხანე სახალხო პროტესტებმა, გვზ-ის დირექტორის — ჰუვერის გასაოცრად, ძირშივე მოსპო დონოვანის ინიციატივა, მაგრამ ახალი ამერიკული საიდუმლო სამსახურის შექმნის თაობაზე საუბარი გრძელდებოდა უმაღლეს დონეზე უმკაცრესად გასაიდუმლოებულ პრობლემაში.

რუხველტის გარდაცვალების შემდეგ პრეზიდენტმა ჰარი ტრუმენმა 1946 წლის იანვარში პრეზიდენტის დირექტივით დააწესა ახალი დაზვერვის ცენტრალური ჯგუფი (დჯგ), როგორც აშშ-ის ახალი საიდუმლო სამსახური მშვიდობიან დროში. ტრუმენმა ეს მოვლენა თეთრ სახლში გამართული მასშტაბური მიღებით აღნიშნა, რომელზეც თავის სტუმრებს წარუდგინა შავი ლაბადები გამოწყობილი, შავი ლაბადები ადამიანები და მათთან ერთად ადამიანული სიღრმე **უილიამ სოუარსი**, როგორც „ცენტრალიზებული ჯაშუშობის მონაწილე დირექტორი“.

დაზვერვის ცენტრალური ჯგუფი სსსტ უშალე-დურ სააგენტოდ რჩებოდა და ტრუმენი გალავნა მისი ვაშლი, რომ თითქმის სახლში ფარულ ხელს სჭირდებოდა გააქტიურება, ამიტომ 1947 წელს მიიღეს კანონი პერონალური უსაფრთხოების შესახებ, რომელიც ითვალისწინებდა ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს (სსს) და პერონალური უშიშროების საბჭოს (უშს) შექმნას. ამჯერად „ამერიკულ გესტაპოს“ პრესა თავს არ დასხმია. საბჭო შედგებოდა პრე-

პილოტაჟმა გერმანელმა პიკარმა და ანდრე გორშპერგმა SOLAR IMPULSE 2 ავტო-დაბრუნების დასვეს, რითაც დაასრულეს სამყაროს გარშემო 40-ათასკილომეტრიანი ფრენა მზის პატარაობით. ტანდემი იმედოვნებს, რომ მათი მოგზაურობა სტიმულს მისცემს ინჟინერებს „მზიან“ თვითმფრინავების შესაქმნელად.

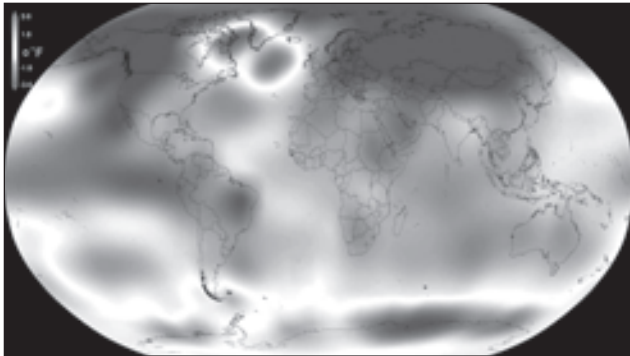
წლის მთავარი მეცნიერული მოვლენები

ტრადიციულად, წლის შედეგების შეჯამებისას ერთ-ერთმა წამყვანმა სამეცნიერო-პოპულარულმა ჟურნალმა Popular Science-მა მკითხველს შესთავაზა მოკლე ნაკრები, მისი აზრით, წლის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებზე. მაშ ასე, 2016 სამეცნიერო-ტექნიკური წლის მიღწევები:

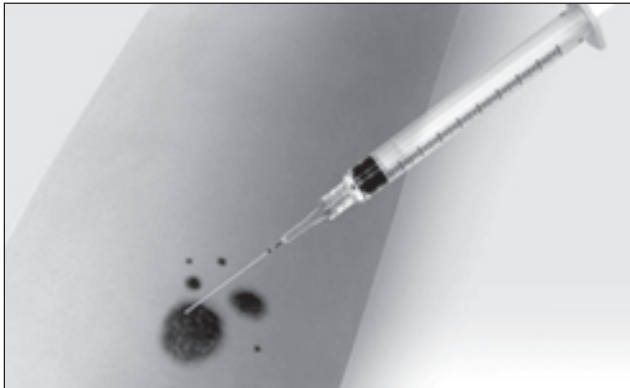
პანდებს გაღაშენების საფრთხე აღარ ემუქრებათ

ბუნების დაცვის საერთაშორისო კავშირმა სექტემბერში პანდების სიიდან „გადაშენება ემუქრებათ“ გადაიყვანეს გაცილებით უსაფრთხო სიაში „სოციალურად დაუცველი“, და არა მხოლოდ პანდები. ნითელი ნიგინიდან ასევე გაქრნენ ისეთი სასაცილო არსებები, რომელთა მიხედვით აკეთებდნენ სათამაშო დათუნებს.

უარი განხილს და დიხალის სანაპირო კლიმატის სასარგებლოდ

გლობალურ დათბობას მიეყვართ იქამდე, რომ მომდევნო თაობა აღმოჩნდება ყინულის დნობის, სასოფლო-სამეურნეო ნიადაგის გამოშრობის, ტყეების ხანძრისა და ძლიერი ქარიშხლების პირისპირ. მაგრამ ორეგონელი მოსამართლის — **36 აიკანის** წყალობით, 21-კაციანმა ჯგუფმა მოიპოვა უფლება, ხელისუფლებას უჩივლოს სასამართლოში იმის გამო, რომ მას არ შეუძლია კლიმატის ამგვარი ცვლილებების აღაგმვა. ეს სტრატეგია შარშან ნიდერლანდებში ამუშავდა, როცა სასამართლომ დაადგინა, რომ „ხელისუფლებამ 2020 წლისთვის, 1990 წელთან შედარებით, 25%-ით უნდა შეამციროს მავნე ნივთიერებების გამოყოფა ატმოსფეროში“

ვირუსი კიბოს წინააღმდეგ

დიდი ხნის განმავლობაში მეცნიერებმა იცოდნენ, რომ ვირუსებს შეუძლიათ, იმუნური სისტემა აიძულოს, შეუტეოს კიბოს, მაგრამ ვირუსების ამგვარი მოდიფიცირება მოითხოვდა დროს. 2015 წლის ბოლოს IMYGIC გახდა FDA-ს (საკვებისა და წამლის ადმინისტრაცია) მიერ მოწონებული ვირუსული და კიბოს სამკურნალო პრეპარატი. ჰერპესის მოდიფიცირებულმა ვირუსმა უნდა უმკურნალოს მელანომას, რომელიც ლიმფოგენური და ჰემატოგენური გზებით სწრაფად იწყებს მეტასტაზირებას. მელანომა ერთ-ერთ ავთვისებიან სიმსივნეთა რიგს განეკუთვნება.

SpaceX-მა ჩაქაბა წყალზე დასვა

აპრილში SpaceX-მა განახორციელა რაკეტის ისტორიული დაჯდომა ოკეანეში უპილოტო ხომალდზე. ეს იყო უდიდესი მოვლენა. მოძრავ პლატფორმაზე დაშვებას კომპანია მომავალშიც გამოიყენებს, რითაც კოსმოსში გასვლის საფასურს 30 პროცენტით შეამცირებს.

ვიტაულის ჩაღობა ყველასთვის

მაშინ, როცა ვირტუალური რეალობის მაღალხარისხიანი გარნიტურები ძლიერ კომპიუტერებს მოითხოვს, „სონის“ გარნიტურები მუშაობს PlayStation 4-თან. მათ ასანწყობად საჭირო არ არის ინჟინრის დიპლომი — დადგმის პროცესის სიმარტივე, გამოყენების სიოლე და ხელმისაწვდომი ფასი არის მიზეზი იმისა, რომ Popular Science-მ ფსონი სწორედ ამ გარნიტურზე დადო.

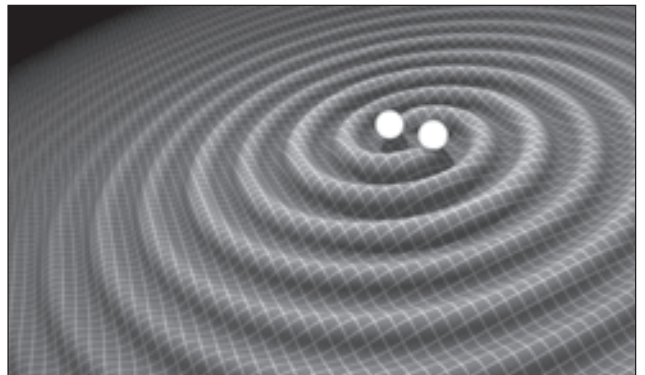
WhatsApp-ის გაუფრთხილებლობა მილიარდობით ადამიანს დაიხვას

ჯერ კიდევ აპრილში WhatsApp-მა ჩართო ხმოვანი და ტექსტური შეტყობინებებისა და ზარების სრული გაუფრთხილებლობა, რომლითაც არსებითად გაართულა მესამე მხარის ხელმისაწვდომობა მათზე.

გუნების შენაჩუნება

ზღვის სახეობების შენარჩუნების პროგრამაში შეიყვანეს ანტარქტიდასა და ატლანტის ოკეანეში მოხინაღრე პინგვინები, რვაფეხები და ვეშაპები.

მეცნიერებმა გრავიტაციული ტალღები იპოვეს

ობსერვატორია LIGO-მ აღმოაჩინა წყვილი შავი ხვრელის გრავიტაციული ტალღები, რომლითაც ასტრონომებმა მიიღეს კოსმოსის კვლევის ახალი საშუალება.

მზის სისტემაში შესაძლოა, მეხსრე პლანეტას იპოვოს

მეცნიერები მივიდნენ დასკვნამდე, რომ ჩვენი მზის სისტემის საზღვარზე, შესაძლოა, იმალება გიგანტური პლანეტა, რომელიც ზომით ნეპტუნის ტოლია და 10-20-ჯერ უფრო შორსაა, ვიდრე პლუტონი. თუმცა პლანეტის არსებობა ჯერ დამტკიცებული არ არის, მაგრამ ყველაფერი მის არსებობაზე მეტყველებს.

დენგეს პაქტინა

ყოველწლიურად 400 მილიონი ადამიანი იტანჯება დენგეთი. ეს არის ინფექციური ტრანსმისიური დაავადება, რომელიც ორი კლინიკური ფორმით მიმდინარეობს: დენგეს კლასიკური ცხელება და დენგეს ჰემორაგიული ცხელება. დაავადების გადამტანი კოლონია. ინფექციის წყაროს კი წარმოადგენს ავადმყოფი ადამიანი, აგრეთვე — მაიმუნები და ლამურები. დენგეს ცხელების ეპიდემიურ კერებში უპირატესად ავადობენ ბავშვები და ჩასული არაიმუნური პირები. დაავადებას ახასიათებს სეზონურობა, განსაკუთრებით კი დაკავშირებულია წვიმიან პერიოდთან. დენგეს კლასიკური ფორმა რეგისტრირდება ტროპიკულ და სუბტროპიკულ რაიონებში. მას ახასიათებს მაღალი ტემპერატურა, ძლიერი თავის ტკივილი, გულისრევა, რაც ზოგჯერ სიკვდილით მთავრდება. წლეულს ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ რეკომენდაცია გაუწია პირველ ვაქცინას დენგეს წინააღმდეგ. მისი გამოყენება დაიწყეს ცხელ ზონებში — ბრაზილიასა და ფილიპინებში.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

რეიჩელი, როცა იღვიძებს, სვამს შხამს (წყალი მისთვის ერთგვარი შხამია, მისი დაავადებიდან გამომდინარე), რომელიც მას წინაკასავით უწევს შიგნულს. იმის მიხედვით, რა სიჩქარით ჩადის მის ყელში წყალი, გრძნობს, როგორ იფარება მისი სხეული შიგნიდან წყლულებით. მოგვიანებით ეს სისხლიანი წყლულები ექავება. ასე იწყება მისი დილა. დღისით ეს შხამი შეიძლება ციდანაც წამოვიდეს. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ გარეთ გასვლა დაივიწყოს, ხოლო აუზსა და ცურვაზე არც იოცნებოს. ერთხელ მან მხოლოდ შეახო ფეხის თითი წყალს და სამინელი ტკივილი განიცადა...

არა, ეს არ არის რომელიმე წიგნის გმირის ისტორია, ეს რეალობაა — **რაიჩელ უორნი** ნამდვილად არსებობს და ცხოვრობს წყლისადმი ალერგიით. წყალთან ნებისმიერი კონტაქტი (საკუთარი ოფლიც კი) ტკივილს იწვევს, რომელიც რამდენიმე საათის განმავლობაში გრძელდება. ფაქტია, რომ ადამიანის ნორმალური ცხოვრებისათვის წყალი მნიშვნელოვანია, რომ დღის განმავლობაში აუცილებელია, სულ ცოტა, 6-8 ჭიქა წყლის დალევა. წყალი სიცოცხლეა. არამინიერი სიცოცხლის ძებნაში კოსმოსის კვლევის ცენტრები უპირველესად წყალზე ამახვილებენ ყურადღებას. სხვა რომ არაფერი, ადამიანის სხეულის 60% წყლისგან შედგება. საშუალოდ ზრდასრული ადამიანის სხეული, რომელიც 70 კგ-ს იწონის, 40 ლიტრ წყალს შეიცავს.

მაშ, როგორ ახერხებს ცხოვრებას რეიჩელი?

მოდი, გავარკვიოთ ზოგი რამ: რეიჩელს მის სხეულში არსებული წყალი პრობლემას არ უქმნის; რეაქციას იწვევს წყლის კონტაქტი კანთან, და ის არ არის დამოკიდებული წყლის ტემპერატურაზე, სისუფთავეზე ან მასში მარილის შემცველობაზე. „იდეალური“ წყალიც კი (ასჯერ გაფილტრული, ყოველგვარი ქიმიური ნაერთების გარეშე) მასში მსგავს რეაქციას იწვევს. „აღამიანებთან ურთიერთობისას დაძაბულობას ვგრძნობ, რადგან ყოველთვის ერთსა იმავე შეკითხვებს მისვამენ: „როგორ ჭამ?“, „როგორ სვამ?“, „როგორ იღებ აბაზანას?“ — ამბობს რეიჩელი.

ტექნიკური თვალსაზრისით, რეიჩელის ეს მდგომარეობა ალერგია არ არის, რადგან ის გამოწვეულია იმუნური პასუხით იმაზე, რაც ორგანიზმშია და არ არის ორგანიზმის გადაჭარბებული რეაქცია რაიმე უცხოზე.

აი ერთ-ერთი ვერსია, თუ როგორ ხდება ეს: **წყალი ზემოქმედებს კანის გარე ფენაზე, რომელიც ძირითადად შედგება მკვდარი უჯრედებისგან და ცხიმოვანი სუბსტანციისგან, რომელიც ტენიანობის შენარჩუნებას უწყობს ხელს. წყალთან კონტაქტმა შეიძლება ტოქსინების გამოყოფა გამოიწვიოს, რასაც ორგანიზმის იმუნური პასუხი მოჰყვება.**

მეორე ვერსიით, წყალში იხსნება ის ქიმიური ნივთიერებები, რომლებსაც შეიცავს მკვდარი უჯრედების ფენა, შედეგად ისინი ორგანიზმში ღრმად შეღწევის ახერხებს, სადაც ხდება კიდევ იმუნური რეაქცია.

სინამდვილეშიც სწორედ ასეა: კანის ქიმიური ხსნარით დამუშავება, რომელიც წყალს კანის ზედა ფენაში კარგად შეღწევის საშუალებას აძლევს, აუარესებს ავადმყოფის

მდგომარეობას. ამასთანავე, თუ კანს ზედაფენას მთლიანად მოვაცილით, რეაქცია ნორმალურად წარიმართება.

რაც უნდა იყოს მიზეზი, დერმატოლოგ **მარკუს მაურმარი** თქმით, რომელმაც გერმანიაში დააარსა ფონდი „ალერგოლოგიის ევროპული ცენტრი“, ეს დაავადება ადამიანებს სიცოცხლეს უმწარებს.

რეიჩელი 12 წლის იყო, როცა დიაგნოზი დაუსვეს. დაბანის შემდეგ გამოაყარა და მიმართა ექიმს, მაგრამ ის გამსაკლებად არ გაუგზავნიდა. მსგავსი დაავადებით შეიძლება იცოცხო, მაგრამ ღირს კი ასეთი სიცოცხლე, როცა ვერც წვიმასა და ვერც თოვლში შინიდან ვერ გადისარ?! ყოველდღიურ საქმიანობაში, მათ შორის დაბანაში, რეიჩელს ქმარი ეხმარება. აბაზანას კი ის კვირაში ერთხელ იღებს. რომ არ გაოფლიანდეს, შილით ფად აცვია ხოლმე და ერიდება ფიზიკურ დატვირთვას. როგორც მის მდგომარეობაში მყოფი სხვა ადამიანები, რეიჩელი ბევრ რძეს სვამს, რამდენადაც რძეზე მას ისეთი საშინელი რეაქცია არ აქვს, როგორც წყალზე. ამის ახსნა არც მეცნიერებს შეუძლიათ.

ამ ეტაპზე სტანდარტულ მკურნალობას წარმოადგენს ანტიჰისტამინური პრეპარატების მიღება.

როგორ მუშაობს ის?

თავდაპირველად კანის იმუნური უჯრედები, რომლებსაც მასტოციტებს უწოდებენ, გამოყოფს ჰისტამინებს. ნორმალური იმუნური რეაქციისას ჰისტამინები ძალიან სასარგებლოა — ამალეებს სისხლძარღვების გამტარუნარიანობას, რაც სისხლის თეთრი სხეულაკების საკმარისი რაოდენობით გატარების საშუალებას იძლევა ორგანიზმის არასასურველი ბაქტერიებისგან დასაცავად. წყალთან რეაქციისას თავს იჩენს თანამედვე მოვლენები: სითხე გაიწოვება სისხლძარღვების კედლებიდან, რაც იწვევს კანის შემუშებას.

ამასთანავე, ჰისტამინი ააქტიურებს „ქავილის რეცეპტორებს“, რომლის ერთადერთი ამოცანაა ქავილის გამოწვევა. შედეგად კანზე ჩნდება ბუშტიუკები, რომლებიც, სულ გინდა, რომ მოიქაფო. თეორიულად ანტიჰისტამინმა უნდა იმოქმედოს ნებისმიერ დროს, პრაქტიკულად კი ყველაფერი სხვაგვარად ხდება.

2014 წელს რაიჩელი გერლინგი გაიმგზავრა, რათა მოწადინებოდა მიეღო დოქუმენტური ფილმის გადაღებაში. ეპიზოდმა მას ანტიჰისტამინური პრეპარატების დიდი დოზის მიღება შეთავაზა. თერაპიის შემდეგ მათ შეამოწმეს შედეგი, ჩასვას რა რაიჩელი აუზში. წამალმა არ იმუშავა. „ამ ტანის შემდეგ გიყვითლი

ლაბორატორიული კვლევიდან მეცნიერებმა შედეგი დასკვნები გააკეთეს: მთავარი დამნაშავე ამ ყველაფერში არის ანტისხეული IGE, რომელიც პასუხისმგებელია ჩვეულებრივ ალერგიულ რეაქციაზე, ამიტომ საჭიროა პრეპარატი, რომელიც მოახდენს IGE-ს მოქმედების ბლოკირებას. წარმატება მეცნიერთა მხარეს იყო, რადგან საჭირო წამალი, დიდი ხანია, ავთიიქის თაროზე იდო. ეს არის პრეპარატი ომალიზუმაბი, რომელიც თავდაპირველად ასთმის სამკურნალოდ შეიქმნა.

ქალი, რომელსაც წყალზე ალერგია აქვს

ვიქაქაპოლი, — ამბობს რაიჩელი.

წლების განმავლობაში ანტიჰისტამინები ერთადერთი ვარიანტი იყო სამკურნალოდ. 2008 წელს კი მაურერსა და მის კოლეგებს გაუჩნდათ იდეა:

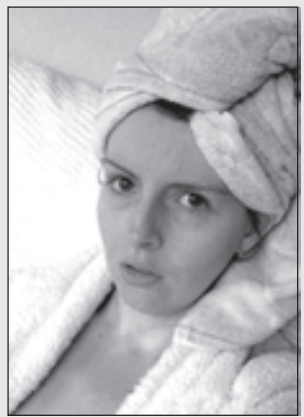
ადამიანების, რომლებსაც ეს დაავადება აწუხებთ, უჯრედები, რომლებიც გამოიმუშავენ ჰისტამინს, ერთი შეხედვით ნორმალურია და იმდენი, რამდენიც ჯანმრთელ ადამიანს აქვს. ასე რომ, არის რაღაც სხვა, რაც მათ სწორი გზიდან გადახვევას იწვევს.

ლაბორატორიული კვლევებიდან მეცნიერებმა შემდეგი დასკვნები გააკეთეს: **მთავარი დამნაშავე ამ ყველაფერში არის ანტისხეული IGE, რომელიც პასუხისმგებელია ჩვეულებრივ ალერგიებზე, რეაქციებზე, ამიტომ საჭიროა პრეპარატი, რომელიც მოახდენს IGE-ს მოქმედების ბლოკირებას. წარმატება მეცნიერთა მხარეს იყო, რადგან საჭირო წამალი, დიდი ხანია, ავთიიქის თაროზე იდო. ეს არის პრეპარატი ომალიზუმაბი, რომელიც თავდაპირველად ასთმის სამკურნალოდ შეიქმნა.**

და აი 2009 წლის აგვისტოში მეცნიერებმა პრაქტიკულად შეამოწმეს თავიანთი იდეა. პაციენტი იყო 48 წლის ქალი, რომელსაც ჰქონდა სხვა სახის **ურტიკარია**, ანუ **ჭინჭრის ციება** (ალერგიული დაავადება, რომელიც ხასიათდება კანსა და ლორწოვან გარსზე ბუშტიუკების გაჩენით).

ყოველდღიურ საქმიანობაში, მათ შორის დაბანაში, რაიჩელს ქმარი ეხმარება. აბაზანას კი ის კვირაში ერთხელ იღებს. რომ არ გაოფლიანდეს, შილით ფად აცვია ხოლმე და ერიდება ფიზიკურ დატვირთვას. როგორც მის მდგომარეობაში მყოფი სხვა ადამიანები, რეიჩელი ბევრ რძეს სვამს, რამდენადაც რძეზე მას ისეთი საშინელი რეაქცია არ აქვს, როგორც წყალზე. ამის ახსნა არც მეცნიერებს შეუძლიათ.

დაახლოებით ერთკვირიანი მკურნალობის შემდეგ ქალს სიმპტომები მნიშვნელოვნად შეუმცირდა, თვის ბოლოს კი მთლიანად გაუქრა. მეცნიერები საბოლოოდ დარწმუნდნენ, რომ **ომალიზუმაბი** ეფექტს იძლევა ჭინჭრის ციების სხვადასხვა ფორმის მკურნალობისას.

შემდეგ მაურერის ერთ-ერთი პირველი პაციენტი იყო ახალგაზრდა პროფესორი, რომელსაც ალერგია ჰქონდა საკუთარ ოფლზე. **ომალიზუმაბით** ერთკვირიანი მკურნალობის შემდეგ ის სულ სხვა ადამიანად იქცა. აკვავებული ჭინჭრის ციების დროსაც კი ეს პრეპარატი უსაფრთხო და შედეგიანია. მაგრამ ეს წამალი ასთმიანებისთვისაა და გამოიყენება „არადანიშნულებისამებრ“. და ეს იმიტომ, რომ ამ პრეპარატის ეფექტიანობა ჭინჭრის ციების წინააღმდეგ ჯერ კიდევ არ იყო დემონსტრირებული ფართომასშტაბიანი კლინიკური კვლევებით. ამიტომ სამედიცინო დაწესებულებათა უმეტესობა ამ წამალში ფულს არ გადაიხდის, სანამ სიტუაცია არ შეიცვლება. ამ პრობლემას წააწყდა რეიჩელი 2014 წელს, როცა გერმანელმა ექიმმა მას ურჩია ომალიზუმაბის მიღება. ამ წამლის შოვნა შეიძლება, ოღონდ მისი თვიური ღირებულება 1000 ევრო დაჯდება. რეიჩელს მოეცა მოუწევს, რადგან კვლევისთვის საკმარისი პაციენტების შოვნა, შესაძლოა, პრობლემა გახდეს.

ჩვენ გვყავს სპეციალისტთა დიდი გუნდი, ყოველწლიურად მოგვმართავს ჭინჭრის ციებით დაავადებული 2000 ავადმყოფი. და მათგან მხოლოდ სამს თუ აქვს აკვავებული ჭინჭრის ციება“, — ამბობს მაურერი. ამას ემატება ისიც, რომ პრეპარატზე პაციენტის ვადა იწურება. შეზღუდულ დროში ამ წამალზე ბევრი ფულის გამოიმუშავება არ მოხერხდება, რადგან მყიდველი არც ისე ბევრია. შესაბამისად, არც კლინიკური კვლევებისთვის იქნება საკმარისი სახსრები. ამასთან, კომპანიის დარწმუნება იმაში, რომ კვლევა დააფინანსოს, ამაო გარჯაა.

ნოვარტისი (შვეიცარული ფარმაცევტული კომპანია, რომელიც ასთმის სამკურნალოდ აწარმოებს პრეპარატ ქსოლარს) ადასტურებს, რომ მის გეგმებში არ შედის მყიდველთა წრის გაფართოება ჭინჭრის ციებით დაავადებულეებით.

ასე რომ, კვლევების შემდეგ, რომლებსაც ათწლეულები დასჭირდა, დაავადების დასამარცხებელ გზაზე წინააღმდეგობა აღმოჩნდა სუფთა ეკონომიკური ხასიათის ფორმალა. როგორ ფიქრობთ, რას იზამდა რეიჩელი, თუკი ის ეფექტიან პრეპარატს მიიღებდა ამ სამინელი დაავადებისაგან თავის დასაღწევად?

ყველაფერი მარტივია: „მე ნავიდოდი აუზში საცურაოდ ან ვიცეკვებდი წვიმაში“, — ოცნებობს ის.

ალ. დიდაშულიძე ლაგორატორიის მოწყობის სურვილით იმდენად იყო გატაცებული, რომ არ პერიოდულად არაერთხელ საშუალო. ხშირად მთელ დღეს ატარებდა ფიზიკის ლაგორატორიაში და ხელმძღვანელობდა ახალი იარაღების შექმნისა და კვლელთა შეკრების საქმეს. მან თავისი ხელით შექმნა ლაგორატორიის აპარატი, მოაწყო ელექტროსადგური უნივერსიტეტის შენობის გასანათებლად (მაშინ ზაპისი არ მუშაობდა). დააარსა უნივერსიტეტის ავთიაქი, მოაწყო პატარა ლითონგრაფია, სადაც იგეგმებოდა უნივერსიტეტის პროგრამები, სასწავლო გეგმები და ლექციების კონსპექტები ქართულ ენაზე.

ისტორიული მემკვიდრეობა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

უნივერსიტეტის პირველი პროფესორები ალექსანდრე დიდაშულიძე

როგორც ცნობილია, საქართველოს დედაუნივერსიტეტი ერთადერთი სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტით გაიხსნა. მიუხედავად იმისა, რომ უკვე თბილისში იყვნენ პროფესორები ანდრია ბენაშვილი (გეოდეზიისა და ვარსკვლავთმრიცხველეობის დარგში) და ანდრია რაზმაძე (უმალესი მათემატიკის სპეციალისტი), იმის გამო, რომ ქართველთა შორის არ აღმოჩნდა ფიზიკოსი, ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის გახსნა ერთი სემესტრით შეჩერდა. ანდრია რაზმაძემ დრო ითხოვა, რათა მომზადებულიყო ექსპერიმენტული ფიზიკის (ზოგადი ფიზიკის) კურსის წასაკითხად. ფიზიკის კათედრის შესაქმნელად ოდესიდან მოიწვიეს დოცენტი ალექსანდრე დიდაშულიძე, ხოლო ბერლინიდან — დოქტორი ირენფელტი.

ოდესის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის თეორიული ელექტროტექნიკის კათედრის დოცენტი ალექსანდრე დიდაშულიძე თბილისში 1919 წლის მარტში ჩამოვიდა. იგი არჩეულ იქნა ფიზიკის კათედრის გამგედ და პროფესორად. 1919 წლის ოქტომბრიდან ა. დიდაშულიძე მუშაობდა ლექციების კითხვას ფიზიკაში რუსულ ენაზე.

ალექსანდრე იოსების ძე დიდაშულიძე დაიბადა 1882 წლის 4(16) დეკემბერს ქ. თბილისში. მამამისი სამხედრო პირი იყო, ხოლო დედა — მართალექსანდრეს ასული — სიმონის მასწავლებელი. იგი იყო ცნობილი ქართველი კომპოზიტორის — ალექსანდრე სულხანიშვილის ოჯახიდან.

ა. დიდაშულიძესაც შესანიშნავი მუსიკალური ნიჭი გამოჰყვა. 1907-1909 წლებში იგი ქ. რიგაში მუსიკალურ საზოგადოებას სემეფერდომარეობდა. ალექსანდრეს ოჯახი მონიწვე და განათლებულ ოჯახად ითვლებოდა.

პირველდაწყებითი განათლება მეცნიერმა შინ მიიღო. 1894 წლის სექტემბერში იგი შეიყვანეს თბილისის რეალური სასწავლებლის პირველ კლასში, რომლის სრული კურსი 1903 წლის მაისში დამთავრა. იმავე წლის ოქტომბერში უმაღლესი განათლების მისაღებად რიგაში გაემგზავრა. იქ იგი რიგის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მექანიკურ განყოფილებაზე შევიდა. ინსტიტუტში სწავლის დროს ა. დიდაშულიძემ დიდი ნიჭი გამოამჟღავნა და საუკეთესო სტუდენტად ითვლებოდა. 1910 წლის მაისში ალექსანდრემ წარჩინებით დამთავრა რიგის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მექანიკური განყოფილების სრული კურსი და მიიღო ინჟინერ-ტექნოლოგის წოდება ჰიდროელექტრობის სპეციალობაში.

1907 წელს ა. დიდაშულიძე დაქორწინდა ოლღა ნიკოლოზის ასულ ჰაუზენზე (გერმანელ ქალზე). ალექსანდრესა და ოლღას შორის მტკიცე მეგობრული დამოკიდებულება დამყარდა.

ა. დიდაშულიძის სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა

დაიწყო 1909 წლიდან, როდესაც იგი, ჯერ კიდევ დიპლომატი, დანიშნეს დამხმარე ასისტენტად რიგის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ელექტროტექნიკის ლაბორატორიაში.

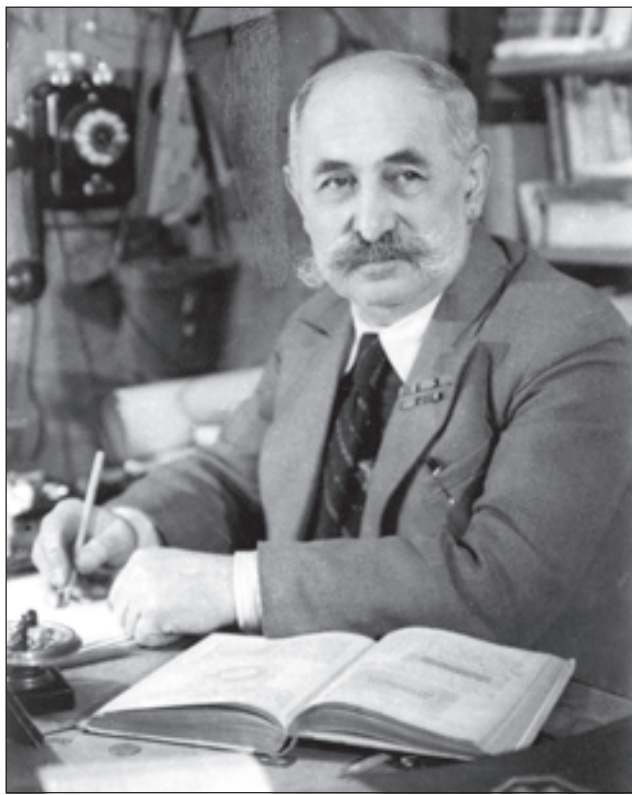
სამეცნიერო-პედაგოგიურ ასპარეზზე ალექსანდრე წინსწარვად მიიწევდა. 1910 წლის 6 ივნისს რიგის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სასწავლო კომიტეტმა იგი ელექტროტექნიკის კათედრაზე შტატის ასისტენტად აირჩია. ალ. დიდაშულიძე 1914 წლის 1 ივლისიდან რიგის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დავალებით შეთავსებით კითხულობდა ლექციებს რადიოტელეგრაფიისა და ტელეფონიაში.

1915 წლის 10 ნოემბერს მას მიანიჭეს დოცენტის წოდება, ხოლო 1916 წლის ნოემბერში აირჩიეს სახელმწიფო გამოცდების ჩამატარებელი კომისიის წევრად. პარალელურად იგი მუშაობდა მასწავლებლად საშუალო სასწავლებელში. სახელდობრ, 1912 წლის სექტემბრიდან 1915 წლის ივლისამდე ასწავლიდა ფიზიკას, კოსმოგრაფიასა და მათემატიკას რიგის რეალურ სასწავლებელში. 1911 წლის სექტემბერში ა. დიდაშულიძე მინველულ იქნა მასწავლებლად რიგის სახელოსნო სასწავლებელში. 1916 წლის იანვრიდან დაიწინა იმავე სასწავლებლის ინსპექტორად.

რიგის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ევაკუაციის შემდეგ, 1915 წელს, დიდაშულიძე გაემგზავრა მოსკოვში. მოსკოვის სამრეწველო სასწავლებელში და შინაგვსკის სახელოსნოს სახალხო უნივერსიტეტში ალ. დიდაშულიძე კითხულობდა ლექციებს ელექტროტექნიკაში. ამასთან ერთად, ხელმძღვანელობდა ელექტროტექნიკურ ლაბორატორიას მოსკოვის უმაღლეს ტექნიკურ სასწავლებელში.

1916 წლის დამლევს ალ. დიდაშულიძე მოსკოვიდან ოდესაში გაემგზავრა. იქ იგი უაღრესად სასარგებლო მუშაობას ეწეოდა. ალ. დიდაშულიძე იყო ოდესის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ერთ-ერთი დამაარსებელი.

დიდა, აგრეთვე, დიდაშულიძის დამსახურება თბილისის სახელმწიფო უნივერსი-

1924 წლიდან ფაკულტეტის სტუდენტთა მოწინავე ნაწილის ინიციატივითა და დიდაშულიძის ხელმძღვანელობით დაარსდა სტუდენტთა საეხსნარო-ტექნიკური წარმოების საზოგადოება. მისი მიზანი იყო საქართველოს ბუნებრივი სიმდიდრითა და ახალ მიწებითა დასაფარავი ტექნიკის სხვადასხვა დარგში

ტეტში ფიზიკის კათედრისა და პოლიტექნიკური ფაკულტეტის მოწყობის საქმეში.

ალ. დიდაშულიძე ლაბორატორიების მოწყობის სურვილით იმდენად იყო გატაცებული, რომ არ ერიდებოდა არავითარ სამუშაოს. ხშირად მთელ დღეს ატარებდა ფიზიკის ლაბორატორიაში და ხელმძღვანელობდა ახალი იარაღების შექმნისა და ძველთა შეკეთების საქმეს. მან თავისი ხელით შექმნა ლაბორატორიის ავეჯი, მოწყობა ელექტროსადგური უნივერსიტეტის შენობის გასანათებლად (მაშინ ზაპისი არ მუშაობდა). დააარსა უნივერსიტეტის ავთიაქი, მოწყობა პატარა ლითონგრაფია, სადაც იგეგმებოდა უნივერსიტეტის პროგრამები, სასწავლო გეგმები და ლექციების კონსპექტები ქართულ ენაზე. შემდეგში მოხერხდა ორი ლითონგრაფიული დაზგის მოვნა, რომლებმაც კიდევ უფრო გააფართოვეს ბეჭდვის საქმე უნივერსიტეტში.

ლექციებს ალ. დიდაშულიძე იმ დროს რუსულ ენაზე კითხულობდა, რადგან ქართულ ენას სრულყოფილებად ვერ ფლობდა. ამავე დროს იგი ინტენსიურად მუშაობდა ქართული ენის სათანადოდ შესწავლაზე. ალ. დიდაშულიძის ლექციები თავისი მდიდარი შინა-

არსითა და საინტერესო დემონსტრაციებით ღრმა შთაბეჭდილებას ტოვებდა მსმენელებზე.

ალსანიშნავია დიდაშულიძის მოღვაწეობა თბილისის რუსულ პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში, რომელიც გაიხსნა 1917 წლის სექტემბერში ერთადერთი სასოფლო-სამეურნეო ფაკულტეტით. 1919 წ. 20 ოქტომბერს თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭომ ალ. დიდაშულიძე აირჩია ორდინარულ პროფესორად ფიზიკისა და თეორიული ელექტროტექნიკის კათედრაზე. როგორც ამ ინსტიტუტის პროფესორს, დიდაშულიძეს დაევალა ტექნიკური ფაკულტეტების ორგანიზაცია. სპეციალურ საგნებში პროფესორებისა და დოცენტების ნაკლებობის გამო 1919 წ. მოხერხდა მხოლოდ მექანიკური და ელექტროტექნიკური ფაკულტეტების გახსნა. 1920 წ. 6 აპრილს ინსტიტუტის დირექტორის თანამდებობაზე არჩეულ იქნა ორდინარული პროფ. ალ. დიდაშულიძე. იმ დროს ინსტიტუტში მუშაობდნენ პროფესორები: ა. დიდაშულიძე, ა. რაზმაძე, პ. მელიქიშვილი, ა. ბენაშვილი...

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების წელსვე ინსტიტუტის დირექტორმა სახკომსაბჭოდან მიიღო განკარგულება — გაეხსნათ პარალელურად ქართული სექტორიც. ამის შემდეგ პოლიტექნიკურმა ინსტიტუტმა გამალა ნამდვილი შემოქმედებითი მუშაობა, როგორც ინსტიტუტის შიგნით, ისე გარეთაც.

1921 წლის 23 აპრილს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კიდევ უფრო მეტად დატვირთვის გამო დიდაშულიძე განთავისუფლებული იქნა თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დირექტორის მოვალეობისაგან, ხოლო 1924 წ. 7/1 გამოვიდა თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საბჭოს შემადგენლობიდან.

პ. მელიქიშვილს და ალ. დიდაშულიძეს ერთდროულად დაევალათ უნივერსიტეტთან აგრარული ფაკულტეტის ჩამოყალიბება, რომელიც გაიხსნა 1921 წლის ბოლოს. მისი პირველი დეკანი იყო პროფ. პ. მელიქიშვილი, ხოლო ა. დიდაშულიძეს დაევალა ლექციების წაკითხვა ფიზიკაში.

პროფ. დიდაშულიძის უდიდესი დამსახურებაა უნივერსიტეტში პოლიტექნიკური ფაკულტეტის ჩამოყალიბება და ორგანიზაცია.

1921 წლისათვის უნივერსიტეტში არსებობდა პედაგოგი-

ლიძის მოხსენება. მისი აზრით, ადგილობრივი ძალების დახმარებით შეიძლება გახსნილიყო პოლიტექნიკური ფაკულტეტი სამი განყოფილებით: მექანიკური, საინჟინერო-სააღმშენებლო და სამთო-სამეტალურგოთი. მაგრამ კომისიის წევრებმა გეგმა ფართოდ სცნეს და მხოლოდ ორი უკანასკნელის გახსნა ჩათვალეს შესაძლებლად. ითვალისწინებდა რა მექანიკოსთა აუცილებლობას ჩვენი ქვეყნისათვის, დიდაშულიძე არ დაეთანხმა ამას და გამოთქვა შემდეგი აზრი: „კომისიამ დაადგინა, რომ მექანიკური ფაკულტეტი არ გაიხსნას. ჩემის აზრით, ამგვარი დადგენილება აიხსნება იმით, რომ კომისიის წევრებს (არა ინჟინრებს) საკმაოდ ვერ გაუთვალისწინებიათ ამ განყოფილების მნიშვნელობა. მექანიკურ განყოფილებაზე ორი დარგია: ჰიდრომექანიკური და ელექტრომექანიკური. ამჟამად და უმეტესად კი მომავალში ჰიდროელექტრულ სადგურებს უდიდესი მნიშვნელობა ექნება საქართველოს რესპუბლიკისათვის. ჰიდროელექტრული სადგურების აშენება-მოწყობა და მათი გამგებლობა უსათუოდ უნდა დაეკისროს ინჟინერ-მექანიკოსს. მექანიკური განყოფილების მნიშვნელობა ქვეყნისათვის დიდა, რაც იმითაც მტკიცდება, რომ ყველა სახელმწიფოს ტექნოლოგიურ და პოლიტექნიკურ ინსტიტუტებში მექანიკური განყოფილება სავალდებულოა და ძირითად განყოფილებად ითვლება. ამგვარად, საქართველოს ინჟინერ-მექანიკოსები უფრო მეტი დასჭირდება, ვიდრე სხვა ყველა სპეციალობის ინჟინერი“.

1921 წლის 16 ნოემბერს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭოს სხდომაზე დაადგინა უნივერსიტეტთან პოლიტექნიკური ფაკულტეტის გახსნა. ეს დადგენილება კიდევ უფრო განმტკიცდა დიდაშულიძის გამოსვლებით შემდგომ სხდომაზე. აი, რას ამბობდა იგი: „ჩვენი ქვეყნის მეურნეობის განვითარებისათვის და ეკონომიური დამოუკიდებლობისათვის პოლიტექნიკური ფაკულტეტი საჭიროა ისევე, როგორც აგრონომიული ფაკულტეტი. სოფლის მეურნეობის წარმატება მოითხოვს, რომ ამ ასპარეზზე მოღვაწე გაცნობილი იყოს ადგილობრივი ინჟინრების — ნიადაგს, ამინდს და სხვ. საქართველოში გაზრდილი მეურნე-აგრონომი სწავლის დროსვე შეისწავლოს ყველა ამას და, დამთავრებს თუ არა სწავლას, მაშინვე მუშაობას მუშაობას. უცხოეთში მომზადებულმა კი მუშაობის დროს უნდა შეისწავლოს აქაური პირობები და ეს შეაფერხებს მუშაობას. იგივე ითქმის ინჟინერ-ტექნიკოსთა მიმართაც. პოლიტექნიკური ფაკულტეტი უნდა აკმაყოფილებდეს თავისი მოწყობილობით ჩვენი ქვეყნის და ჩვენი ხალხის მოთხოვნილებებს. ჩვენ უნდა გამოვიყენოთ ჩვენი ბუნების სიმდიდრე, მდინარეების ძალა და ავავითო ჰიდრო-ელექტრო სადგურები“.

პასტაპა პარაკაძე, 1955 წ.

„ისტორიული მემკვიდრეობა“, №11, 2016 წ.

დასასრული გეგმა ნომერი

**საქართველოს
მსოფლიო
ჟურნალი**

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საქართველოს სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა აკადემიისა და
გაზეთი „საქართველო და მსოფლიოს“
ერთობლივი პროექტი

რუბრიკას უძღვება საქართველოს სოფლის
მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
აკადემიკოსი გომოლა მარგველაშვილი

კივი (*Actinidia sinensis*) ერთ-ერთი ორიგინალური და ადამიანის ჯანმრთელობისთვის სასარგებლო ხილია. სოფლის მეურნეობის განვითარების ისტორიაში ძნელად თუ მოიძებნება მაგალითები, როცა ისეთი ეგზოტიკური მცენარე, როგორიც აქტინიდიას, მოკლე დროში მსოფლიო მასშტაბით ასე ფართოდ გავრცელებულიყოს.

საქართველო მდიდარია, როგორც ველური, ისე ხეხილ-კენკროვან მცენარეთა ძვირფასი ჯიშებით (ვაშლი, მსხალი, ატამი, კომში, ციტრუსოვნები და სხვ.), რომლებიც ფართოდ გავრცელებული თითქმის ყველა რეგიონში. ძნელად თუ წარმოდგენდა ვინმე, რომ მათ სხვა ხილი კონკურენციას გაუწევდა, მაგრამ მე-20 საუკუნის მეორე ნახევრიდან მსოფლიო მეხილეობაში ფართოდ გავრცელებულმა ჩინურმა აქტინიდიამ (კივი) თავისი გემოვნებითა და ძვირფასი ქიმიური შემადგენლობით ჩვენთანაც საყოველთაო მოწონება დაიმსახურა.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია აქტინიდიის მსხვილნაყოფა კულტურული ჯიშები **ჰაივარდი**, რომელიც გამოიყვანეს ახალ ზელანდიაში 30-წლიანი სელექციური მუშაობის შედეგად. ამჟამად ის მსოფლიოშია გავრცელებული. აქტინიდიის ნაყოფის მაღალმა არომატულობამ, მდიდარმა ქიმიურმა შემადგენლობამ (**C, P, B, B1, B2, A**) და მინერალური მარილების უხვმა შემცველობამ განაპირობა ჩვენში მისი სამრეწველო ჯიშების გამოყენება. ნაყოფი გამოიყენება, როგორც ნედლეული სახით, ისა ბაღსა-აშუშავებლადაც — სხვადასხვა სასმელისა და პარფუმის დასამზადებლად. კივი ძვირფასი საშუალებაა კიბოსა და იოდის ნაკლებობით გამოწვეული იშვიათი დაავადებების სამკურნალოდ თუ პროფილაქტიკისთვის.

აქედან გამომდინარე, საქართველოში შემოტანილი აქტინიდიის ჯიშების სამეურნეო თვისებების შესწავლა ცალკეული ეკოლოგიური პირობების შესაბამისად აქტუალურია.

აქტინიდიის გამრავლება

აქტინიდია ერთ-ერთი ადვილად გასამრავლებელი მცენარეა. მისი სარგავი მასალის მიღება, ძირითადად, მწვანე, ნახევრად გახევებული და გახევებული ტოტების დაფესვიანებითა და თესლიდან მიღებული ნერგებიდან ხდება. ზოგიერთ ქვეყანაში აქტინიდიას მაღალი ჯიშური თვისებების მქონე სარგავ მასალას ქსოვილთა სელექციის გზითაც იღებენ.

***აქტინიდია, როგორც სხვა ხეხილოვანი კულტურები, მრავლდება გენერაციულად — თესლით და ვეგეტატიურად — გადანერვით, მცნობითა და დაკალმებით.**

* აქტინიდიას ვეგეტაციუ-

რი გამრავლება ძირითადად ხდება:

1. მომწიფებული ყლორტების კალმით; 2. მოუმწიფებელი ყლორტების კალმით; 3. გადანერვით (ზამთრის) კალმით გამრავლებას საკმაო სანარმოო მნიშვნელობა აქვს. სარგავი კალმების დამზადება ხდება აქტინიდიის ზრდის შეწყვეტის შემდეგ, შემოდგომით ფოთოლცვენის დაწყებიდან, გაზაფხულზე წვეწოლის მოძრაობის დაწყებამდე. ამ დროს მერქანი მომწიფებულია და საზრდო ნივთიერებათა უდიდეს მარაგს შეიცავს.

* სარგავი კალამი ისე უნდა ავიღოთ, რომ გამოყენებული იქნეს ყლორტის ერთი კვირტითორისი ერთი ცალი კვირტით ან რამდენიმე კვირტითორისი ერთი ან ორი კვირტით.

პლანტაციის გაუმჯობესება და ბანოყიერება

კივის პლანტაციის გასაუმჯობესებლად უპირველეს და ძირითად საშუალოს წარმოადგენს ნიადაგის პირველადი დამუშავება, რომლის სწორად და გულმოდგინედ ჩატარებამდე დიდადა დამოკიდებული წარგაობის წარმადობა, გაზარება და ზრდა-განვითარება. ნიადაგის დამუშავების მიზანია მცენარის ფესვთა სისტემის სითბოთი, ჰაერით, ტენითა და საკვები ნივთიერებებით უზრუნველყოფა. მთავარია მისი სტრუქტურის გაუმჯობესება, სარეველა მცენარეების მოცილება, წყლის მარაგის შენარჩუნება, ნიადაგის ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების გაუმჯობესება.

პლანტაციის დაგეგმვისთანავე წარმოებს 40-50 სმ დინამეტრისა და ასაბრტყი სიღრმის ორგანიზაციის ამოღება. დარგვამდე ორმოში ყრინა ჰუმუსით მდიდარ მინას.

პოლიეთილენის პარკებში გამოყვანილი აქტინიდიის ნერგები ირგება წინასწარ მომზადებულ ორმოებში. ტერასაზე მცენარესა და მცენარეს შორის მანძილი უნდა იყოს ოთხი მეტრი; ვაკე ადგილებში რიგებს შორის — ხუთი მეტრი, მცენარეებს შორის კი — ოთხი მეტრი. ამ შემთხვევაში ერთ ჰექტარზე თავსდება 500 მცენარე.

კივის დარგვის საუკეთესო ვადად ითვლება შემოდგომაზე ოქტომბერი-ნოემბერი, გაზაფხულზე კი — მარტი, წვინის მომზადების დაწყებამდე. იმის გამო, რომ აქტინიდიის ორსახლიანი მცენარეა, დარგვისას უპირატესად

კივის პლანტაციის გასაუმჯობესებლად უპირველეს და ძირითად საშუალოს წარმოადგენს ნიადაგის პირველადი დამუშავება, რომლის სწორად და გულმოდგინედ ჩატარებამდე დიდადა დამოკიდებული წარგაობის წარმადობა, გაზარება და ზრდა-განვითარება. ნიადაგის დამუშავების მიზანია მცენარის ფესვთა სისტემის სითბოთი, ჰაერით, ტენითა და საკვები ნივთიერებებით უზრუნველყოფა. მთავარია მისი სტრუქტურის გაუმჯობესება, სარგავი მცენარეების მოცილება, წყლის მარაგის შენარჩუნება, ნიადაგის ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების გაუმჯობესება.

კივის მოვლა-მოყვანის ინტენსიური ტექნოლოგია

აქტინიდიის ნაყოფის მაღალმა არომატულობამ, მდიდარმა ქიმიურმა შემადგენლობამ (C, P, B, B1, B2, A) და მინერალური მარილების უხვმა შემცველობამ განაპირობა ჩვენში მისი სამრეწველო ჯიშების გამოყენება. ნაყოფი გამოიყენება, როგორც ნედლეული სახით, ისა ბაღსა-აშუშავებლადაც — სხვადასხვა სასმელისა და პარფუმის დასამზადებლად. კივი ძვირფასი საშუალებაა კიბოსა და იოდის ნაკლებობით გამოწვეული იშვიათი დაავადებების სამკურნალოდ თუ პროფილაქტიკისთვის

უნდა იქნეს გათვალისწინებული მდებარეობით და მამრობითი მცენარეების თანაფარდობა დამტკიცების პირობების უზრუნველყოფის მიზნით. ყველაზე უკეთესი შედეგებია მიიღება 6-7 მდებარეობით მცენარეზე 1 მამრობითი.

კივის კულტურის განოყიერების აგროტექნიკურ კომპლექსში დიდი მნიშვნელობა აქვს სასუქების სწორ გამოყენებას, ღრუბების შეჩერებას, ვადებს, მინერალური და ორგანული სასუქების შეთანაწყობას, ე.ი. იმის განსაზღვრას, თუ რომელი სასუქები უნდა იყოს კივის ნარგაობაში გამოყენებული და ა.შ.; სასუქების შეტანის ტექნიკა და შეტანის ვადები დამოკიდებულია მათ ფიზიკურ და ფიზიოლოგიურ თვისებებზე, მცენარის კვების მოთხოვნილებაზე.

კივის მწარმოებელ ქვეყნებში, ნიადაგის მდგომარეობის მიხედვით, ყოველ 1000 მ ფართობზე მოქმედი ნივთიერებებიდან სასუქების შემდეგი დოზებია რეკომენდებული: ფოსფორიანი სასუქები — 20-30 კგ, კალიუმის სასუქები — 15-20 კგ, ხოლო ორგანული სასუქი (ტორფი, ნაკელი, ტყის ნეშომპალა) — 4-6 ტონის ოდენობით. ზრდის პერიოდში და ფორმირების

ის დახასიათება. აქტინიდიის მრავალი ჯიშია ცნობილი, რომელთა უმრავლესობა ხასიათდება ნაყოფის მაღალი ბიოქიმიური მაჩვენებლებით, ნაყოფის სიდიდითა და ყინვაგამძლეობით. სამწუხაროდ, აქტინიდიის ჯიშები ნაკლებად და შესწავლილი და აღწერილი, როგორც ჩვენში გავრცელებული, ასევე მსოფლიოში წარმოდგენილი.

ჰაივარდი მიღებულია ახალ ზელანდიაში, არის მხვიარა ძლიერ მზარდი მცენარე, მსხმოიარობაში შედის III-IV წელს, ერთწლიანი ნაზარდები მწვანე-ყავისფერია; ფოთლები, ძირითადად, მრგვალი ფორმისაა, ნაწვეტებული, ზოგჯერ ბლაგვი ბოლოთი; ყვავილები ხშირად შეკრებილია თანაყვავილედ (2-3), ზოგჯერ ერთეულია. ნაყოფი მრგვალია, მომრგვალო ელიფსოიდური ფორმის, დაფარულია ნაზი ბუსუსებით. ნაყოფის საშუალო წონაა 90 გ, რბილესი ფხვიერია, კრიალა ღია ფერის, ტკბილი-მომყავო გემოსი. სხვა ჯიშებთან შედარებით ნაყოფი ინახება დიდხანს. ადვილად მრავლდება კალმით, მაგნიტელ-დაავადებათა მიმართ შედარებით გამძლეა.

ბრუნო მიღებულია ახალ ზელანდიაში, მხვიარაა, ერთწლიანი ნაზარდები მუქი ყავისფერია. საშუალო ზრდის მცენარეა. მსხმოიარობაში შე-

დის III-IV წელს, შედარებით ფერტილურია, გაჩნია ინტენსიური მწვანე ფოთლები, გვალვის მიმართ შედარებით გამძლეა. ყვავილები თეთრი, კრემისფერი შეფერვისაა. ნაყოფები საშუალო ზომისაა (საშუალოდ 65 გ), ცილინდრული ფორმის, კანი მოწითალო მწვანე ფერისაა, კრიალა; წვნიანი, მომყავო-მოტკბო გემოსი. მნიშვნელოვანი ოქტომბრის ბოლოს, შენახვისუნარიანობა საშუალოა.

მონტი მიღებულია ახალ ზელანდიაში 1950 წელს, ძლიერ მხვიარაა, ერთწლიანი ნაზარდები უფრო ღია ფერისაა, ვიდრე სხვა ჯიშებისა. ფოთლები ჩვეულებრივ მომრგვალო ფორმისაა, ნამახვილებული ან ბლაგვი წვეროთი. ყვავილები თეთრი, კრემისფერია, ხშირად შეკრებილია თანაყვავილედ (2-3), ზოგჯერ ერთეულია. ნაყოფი საშუალო ზომისაა (65 გ), ელიფსური ფორმის, კანი ღია ყავისფერია, დაფარულია უხეში ბუსუსებით. რბილობი მოწითალო-მწვანე ფერისაა, მომყავო-მოტკბო გემოსი. მნიშვნელოვანი ოქტომბრის ბოლოს, ნოემბრის დასაწყისში.

ლიტერატურაში ასევე აღნიშნულია ჯიშები: **ბრინდილი, ბრინდი, ჯონსი** და სხვ.; ასევე საქართველოში გამოყვანილი სხვადასხვა ჯიშები და ფორმები.

ბასკვლის ვადაში. იმის გამო, რომ აქტინიდიას ადრე გაზაფხულზე ახასიათებს წვეწოლის ინტენსიური მოძრაობა, მძიმე მაფორმირებელი გასხვლები, უმჯობესია, ჩატარდეს მცენარის მოსვენების პერიოდში. თბილ რეგიონებში (აჭარა, გურია, სამეგრელო, აფხაზეთის შავი ზღვის სანაპირო ზოლი) შესაძლებელია გასხვლები ჩატარდეს ნაყოფის აღების შემდეგ, ნოემბრის მეორე ნახევრიდან დეკემბრის პირველ ნახევარში; ცივ ზონებში კი — ადრე გაზაფხულზე (თებერვალ-მარტში). რეკომენდებულია აქტინიდიის მწვანე გასხვლების ჩატარება სავეგეტაციო პერიოდში 2-3-ჯერ, მცენარის ზრდა-განვითარების თავისებურებებიდან და მიკროეკოლოგიური ფაქტორებიდან გამომდინარე.

მსხმოიარე მცენარის პირველი მწვანე ბასკვლა უნდა ჩატარდეს ივნის-ივლისში; მეორე — 40-50 დღის შემდეგ. მწვანე ბასკვლისას საჭიროა გამოვიყენოთ გალის მამრატლები, რადგან ხელით ყლორტების გადატანასთან სდამს მსხმოიარე ყლორტების დაშლამ, დასხლამ, რაც ყოველდღე-შემავალია. ნახსენები მწვანე მასა უნდა დაიჭრას 20-25 სმ სიგრძის ღეროვად და გამოყენებული იქნას მულჩად.

კრეფის ვადა. კრეფის ვადები დიდადა დამოკიდებული ნაყოფის სიმწიფის ხარისხზე. განასხვავებენ ახალე, ტექნიკურ (ტექნოლოგიურ), სამომხმარებლო და ფიზიოლოგიურ სიმწიფეს. ზოგჯერ სამომხმარებლო და ტექნიკური სიმწიფე ერთმანეთს ემთხვევა.

კივის ნაყოფი იკრეფება არა სამომხმარებლო, არამედ ტექნიკური სიმწიფის პერიოდში. ჰექტარზე შესაძლებელია დამზადდეს 20-25 ტონა ნაყოფი. საქართველოს სუბტროპიკული ზონის სხვადასხვა მიკროეკოლოგიური ზონის მიხედვით, მოსავლიანობა შესაძლებელია მერყეობდეს ჰექტარზე 10-20 ტონის ფარგლებში.

მსოფლიოს კივის მწარმოებელი ქვეყნების პრაქტიკული გამოცდილება და რეკომენდაციები აყენებს აღნიშნული კულტურის სამრეწველო და მნიშვნელობის პლანტაციების გაშენების აუცილებლობას და მიზანშეწონილობას, რაც მეურნეობის რენტაბელობისა და მათი ეკონომიკურად გამდიდრების რეალურ წყაროს წარმოადგენს. კივის პლანტაციების რენტაბელობა იზრდება, აგრეთვე, მათ საბურველქვეშ სათიხის სასოფლო-სამეურნეო, ბაღიერი კულტურების თესვა-მოყვანის შესაძლებლობებით და ასევე მეფუტკრეობის განვითარებით.

რაქო ჰაბინიკი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, პროფესორი

მოდით ემოციები და გადაწყვეტილებები ცივი გონებით მიიღეთ. შეინარჩუნეთ კეთილგანწყობილი ურთიერთობები კოლეგებსა და ახლობლებთან.

კარგი პერიოდია პერძისა და ქალწულის ნიშნებით დაგადაშულთათვის.

რას გვიჩაღიან პარსკვლავები

7-13 დეკემბრის ასტროლოგიური პროგნოზი

მარსი

21 მარტი — 20 აპრილი

საუკეთესო პერიოდია მოლაპარაკებების გამართვად და მნიშვნელოვან დოკუმენტებზე ხელის მოსაწერად, თუ სხვა სამუშაო ადგილზე გადასვლას შემოგთავაზებენ, უარი არ თქვათ.

თუ ამ პერიოდში საწინააღმდეგო სქესის სასიამოვნო გარეგნობის წარმომადგენელს გაიცნობთ, არ იჩქაროთ მასთან გულწრფელი საუბარი და ურთიერთობის გაღრმავება, მალე დარწმუნდებით, რომ ის ადამიანი არ არის, რომელსაც ეძებთ.

თავი აარიდეთ სტრესულ სიტუაციებს და მეტი დრო გაატარეთ ბუნების ნიაღში — ეს დაამშვიდებს თქვენს ნერვულ სისტემას.

დადებითი დღე: 12 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 9 დეკემბერი.

კურო

21 აპრილი — 21 მაისი

პროფესიულ სფეროში ყველაფერი ისე წარიმართება, როგორც დაგეგმილი გქონდათ, მაგრამ მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილების მიღებისგან, განსაკუთრებით ფინანსურ საკითხებზე, თავი შეიკავეთ.

მარტოხელა კუროებს გრძნობა გაუღვივდებათ იმ ადამიანის მიმართ, რომელსაც, კარგა ხანია, იცნობენ. ურთიერთობის გაღრმავებას შეიძლება ქორწინებაც მოჰყვეს.

გადაღლილობის შედეგად შეიძლება ჯანმრთელობის პრობლემები შეგექმნათ, ამიტომ შეეცადეთ, მეტი დაისვენოთ და დაიცვათ კვების რეჟიმი.

დადებითი დღე: 8 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 11 დეკემბერი.

გყუპი

22 მაისი — 21 ივნისი

ელოდეთ ცვლილებებს პროფესიულ სფეროში. მოიპოვეთ ინფორმაცია და ახლავე დაინყეთ მზადება ამ ცვლილებებისთვის.

თავი აარიდეთ საეჭვო ფინანსურ ოპერაციებში მონაწილეობას.

მარტოხელა გყუპებმა უარი არ უნდა თქვან საწინააღმდეგო სქესის ახალგაზრდობილ ადამიანთან ურთიერთობის გაღრმავებაზე, რადგან არ არის გამორიცხული, ის სწორედ ის პიროვნება აღმოჩნდეს, რომელსაც დიდი ხანი ეძებდნენ. დიდია ქრონიკული ალერგიული დაავადების გამწვავების ალბათობა. ჩაიტარეთ პროფილაქტიკური პროცედურები.

დადებითი დღე: 11 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 9 დეკემბერი.

ქირჩხი

22 ივნისი — 22 ივლისი

მოგიწევთ სწრაფი რეაგირება ცვლილებებზე. მხოლოდ ასე შეძლებთ პოზიციების შენარჩუნებას. კარგი პერსპექტივა გაუჩნდებათ იმ ქირჩხიებს, რომლებიც დაკავებული არიან უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვით.

შესაძლოა, მიიღოთ დამატებითი შემოსავალი. საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობა შესანიშნავად წარიმართება, თუ ჯოტად არ შეეცდებით ყველა საკითხზე თქვენი თვალსაზრისის დაცვას.

იაქტიურეთ, მეტად დაიტვირთეთ ფიზიკურად, ნაკლებად მოძრავი ცხოვრება ჯანმრთელობის პრობლემას შეგიქმნით.

დადებითი დღე: 12 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 7 დეკემბერი.

ლომი

23 ივლისი — 22 აგვისტო

შესაძლოა, გაგიჩნდეთ სამუშაო ადგილის შეცვლისა და კარიერის კიბეზე მაღლა ასვლის სურვილი, მაგრამ სჯობს, ახლა მოითმინოთ და პროფესიულ სფეროში წინსვლაზე ფიქრი ახალი წლის დასაწყისიდან განაგრძოთ.

კარგი იქნება, თუ საყვარელ ადამიანთან ერთად სამოგზაუროდ გაემგზავრებით, ეს თქვენს ურთიერთობას განამტკიცებს.

გადაღლილობის გამო დიდია ალბათობა, რომ ჯანმრთელობის პრობლემები შეგექმნათ. მეტი დრო დაუთმეთ დასვენებას და დაიცავით კვების რეჟიმი.

დადებითი დღე: 11 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 8 დეკემბერი.

ქალწული

23 აგვ. — 23 სექტემბ.

ამ პერიოდში გაგიმტკიცდებათ საკუთარი ძალების რწმენა და ბევრი პრობლემის მოგვარებას შეძლებთ. ჯერ დაწყებული საქმეები დაასრულეთ და ახალ პროექტებზე შემდეგ იფიქრეთ.

მარტოხელა ქალწულებს შეიძლება თავი შეახსენოს ადამიანმა, რომელთანაც წარსულში სასიყვარულო ურთიერთობა ჰქონდათ, მაგრამ უნდა დაფიქრდნენ — ღირს კი ამ ურთიერთობის განახლება?

დიდია ტრავმირების ალბათობა, გაფრთხილდით საყოფაცხოვრებო ტექნიკის გამოყენებისას. ყურადღებით მართეთ ავტომობილი!

დადებითი დღე: 7 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 11 დეკემბერი.

სასწორი

24 სექტ. — 23 ოქტ.

შეეცადეთ, თქვენი ენერგია შემოქმედებითი პროექტების განსახორციელებლად გამოიყენოთ. კარგი პერიოდია უცხოელ პარტნიორებთან ერთად ახალი საქმის დასაწყებად. ოღონდ თავი აარიდეთ ფინანსურ ავანტიურებს.

საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობა უთანხმოების გარეშე წარიმართება. მეტი მზრუნველობა გამოიჩინეთ ოჯახის უმცროსი წევრების მიმართ.

დიდია ნაღვლის ბუშტის ქრონიკული დაავადების გამწვავების ალბათობა.

დადებითი დღე: 8 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 13 დეკემბერი.

მორიელი

24 ოქტ. — 22 ნოემბ.

საქმე თავზე საყრელად გექნებათ და მათ დასასრულებლად ბევრი დროისა და ენერგიის დახარჯვა მოგიწევთ, თუმცა შედეგით კმაყოფილი დარჩებით.

დაქორწინებული მორიელები სჯობს, არ შეეცადონ რაიმეს შეცვლას საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობაში. ამან შეიძლება კონფლიქტი გამოიწვიოს.

კვების რაციონში შეიტანეთ მეტი ხილი და ბოსტნეული. ეს დაგეხმარებათ გულ-სისხლძარღვთა სისტემის პრობლემების მოგვარებაში.

დადებითი დღე: 13 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 7 დეკემბერი.

მშვილდოსანი

23 ნოემბ. — 21 დეკ.

ამ პერიოდში თქვენი ფინანსური მდგომარეობა არასტაბილური იქნება. ერთ დღეს, შესაძლოა, მოულოდნელად მიიღოთ დამატებითი შემოსავალი, მეორე დღეს კი შემოსულ თანხაზე მეტი დახარჯოთ.

დაუფიქრებლად ნათქვამი სიტყვების გამო მოსალოდნელია უთანხმოება საყვარელ ადამიანთან, ურთიერთობის გარკვევის მცდელობამ კი, შესაძლოა, კიდევ უფრო დაძაბოს ვითარება.

შეამციროთ ფიზიკური დატვირთვა, დიდია ოსტეოქონდროზის გამწვავების ალბათობა.

დადებითი დღე: 10 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 7 დეკემბერი.

თხის რქა

22 დეკემბ. — 20 იანვ.

პროფესიულ სფეროში წარმატების მისაღწევად ერთდროულად რამდენიმე საქმეს ნუ შეეჭიდებით. შესაძლოა, მიიღოთ დახმარება იმ ადამიანისგან, რომელიც აქამდე ჩრდილში იმყოფებოდა.

დაქორწინებულმა თხის რქებმა მეტი ყურადღება უნდა დაუთმონ ოჯახის უფროს წევრებს, დაეხმარონ მათ პრობლემების მოგვარებაში.

ვირუსული დაავადება რომ არ შეგეყაროთ, ჩაიტარეთ პროფილაქტიკური პროცედურები და გაიმყარეთ იმუნიტეტი.

დადებითი დღე: 11 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 13 დეკემბერი.

მეჩხე

21 იანვ. — 19 თებ.

დასახული მიზნების მიღწევაში დაგეხმარებიათ ადამიანები, რომლებიც თქვენს იდეებს იზიარებენ. თქვენი მონდომება შეუმჩნეველი არ დარჩება ხელმძღვანელობას და შეიძლება პრემიით დაგაჯილდოვონ ან დაგანაწილონ.

თქვენს ცხოვრებაში შეიძლება მოხდეს ისეთი მოვლენა, რომელიც საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობას თავდაყირა დააყენებს. გადაწყვეტილება მიიღეთ გონების და არა გულის კარნახით.

ამ პერიოდში მოწყვლადია ბრონქები. დაავადების თავიდან ასაცილებლად კარგი იქნება, თუ შეასრულებთ სუნთქვით სავარჯიშოებს.

დადებითი დღე: 9 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 12 დეკემბერი.

თევზები

20 თებ. — 20 მარტი

თუ ჩაფიქრებული გაქვთ სამუშაო ადგილის შეცვლა, ამისთვის ახლა კარგი პერიოდია. კოლეგების მიმართ შეინარჩუნეთ კეთილგანწყობილი ურთიერთობა და მათ გაკრიტიკებას თავი დაანებეთ.

თქვენი ურთიერთობა საყვარელ ადამიანთან გამოცდას გადაისიმატე, ამიტომ მოთხოვეთ ემოციები და შეეცადეთ, მეტი დრო გაატაროთ მასთან.

დიდია ენდოკრინული სისტემის ქრონიკული დაავადების გამწვავების ალბათობა.

დადებითი დღე: 9 დეკემბერი.
უარყოფითი დღე: 13 დეკემბერი.

მოამზადა ნიკა კორინთელაძე

სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოები მთვარის კალენდრის მიხედვით

ადამიანები უძველესი დროიდან იყენებდნენ მთვარის კალენდარს მიწის დამუშავებისა და სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების შესასრულებლად. მცენარეების დარგვისა და მოსავლის აღების, ზენა-თესვის დაწყებისა და სახლის პუნების დროსაც კი მთვარის კალენდრის მიხედვით განსაზღვრავდნენ. გთავაზობთ 7-13 დეკემბრის მთვარის კალენდარს, რომლის მიხედვითაც შეიტყობთ, რომელი სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების შესრულება სჯობს ამ პერიოდში.

7 დეკემბერი — რეკომენდებულია სათბურის მცენარეების მოვლა-მორწყვა, ნიადაგის გამდიდრება მინერალური სასუქით.

8 დეკემბერი — კარგი დღეა მიწის გასაფხვიერებლად, მარადმწვანე მცენარეების მოსავლელად. რეკომენდებული არ არის ბოლქვიანი მცენარეების (ნიორი, ტიტა) დარგვა.

9 დეკემბერი — კარგი დღეა სათბურში მცენარეების დასათესად, განსაკუთრებით ისეთი მცენარეებისა, რომელთა ზედა ნაწილს საკვებად ან სამკურნალოდ ვიყენებთ (გოგრა, კიტრი, პომიდორი,

ბადრიჯანი, მზესუმზირა).

10 დეკემბერი — კარგ შედეგს გამოიღებს მღრღნელებთან ბრძოლა შესაბამისი ქიმიური ნივთიერებებით.

11 დეკემბერი — მათთვის, ვისაც მოსავლის აღება დაავიანდა, ოპტიმალური დღეა, ისეთი კულტურების მოსავლის ასაღებად, როგორიცაა ლობიო, სოია, ნი-ნაკა, ყაბაყი.

12 დეკემბერი — კარგი დღეა მცენარეების დასარგავად და გადსარგავად.

13 დეკემბერი — მალე დადგება სავსემთვარეობა, ამიტომ რეკომენდებული არ არის მცენარეების აკაფვა და აცრა.

ჩემპიონები და პრიზიორები

ძალა ერთობაშია

- ევროპის ჩემპიონები გახდნენ:**
1. ხარება ქავთარაძე (თბილისი)
 2. ერიკ ოგანეზოვი (თბილისი)
 3. ნიკა ნავროზაშვილი (თბილისი)
 4. გიზო ომაძე (კასპი)
 5. დავით გრძელიძე (ქუთაისი)
 6. გიორგი ყარაულაშვილი (თელავი)
 7. გიორგი კახაშვილი (თელავი)

- მეორე ადგილზე გავიდნენ:**
1. ჯეიხუნ ალიევი (მარნეული)
 2. ირაკლი ბაღნაშვილი (თბილისი)
 3. შალვა სეთურიძე (კასპი)
 4. გიორგი ზედგინიძე (თბილისი)
 5. ვალერი საფოვეი (თბილისი)
 6. გოგა ტურაბელიძე (ქუთაისი)

- მესამე ადგილზე გავიდნენ:**
1. გიორგი კეზევაძე (თბილისი)
 2. ჰამლეტ აზიზიანი (თბილისი)
 3. ბექა ზედგინიძე (თბილისი)
 4. მარიამ ბუკია (თბილისი)

საქართველოს უდიდესი გამარჯვება კარატეში

გიორგი ემინაშვილი და გოჩა კაპაბაძე

2016 წლის 26-27 ნოემბერს პოლონეთში ჩატარდა ევროპის ლია ჩემპიონატი კიოკუშინკაი (კონტაქტურ) კარატეში. მასში 16 ქვეყნის 430 სპორტსმენი მონაწილეობდა.

საქართველოს ნაკრები დაკომპლექტდა კიოკუშინკაი (კონტაქტური) კარატეს ორი ფედერაციის 25 სპორტსმენით. იყო ტექნიკური კიოკუშინკაი კარატეს საქართველოს ფედერაცია (პრეზიდენტი გიორგი ემინაშვილი) 5 სპორტსმენით იყო წარმოდგენილი, ხოლო საქართველოს სეიბუ-

კაი კიოკუშინ კარატეს ფედერაცია (პრეზიდენტი გოჩა კაპაბაძე) — 20 სპორტსმენით. ჩემპიონატი ჩატარდა სხვადასხვა ასაკობრივ და წონით კატეგორიაში, როგორც დიდებში, ისე — პატარებში. ჩემპიონატი უმაღლეს დონეზე იყო ორგანიზებული და ბრძოლებიც ძალიან დაძაბუ-

ლი და სანახაობრივად საინტერესო გამოდგა. ქართველმა სპორტსმენებმა რთულ და შეუპოვარ ბრძოლებში მოიპოვეს 7 ოქროს, 6 ვერცხლისა და 4 ბრინჯაოს მედალი. საქართველომ 7 ოქროს მედალი და, საერთო ჯამში, 17 საპრიზო ადგილით ისტორიული გამარჯვება მოიპოვა და დაიკავა გუნდური პირველი ადგილი, ხოლო ჩემპიონატის საუკეთესო მებრძოლედ დასახელდა ქართველი სპორტსმენი — გიორგი კახაშვილი.

პენტაგონსა და რუსეთს შორის შავა კატა გაიკბინა

კონგრესმა პენტაგონს რუსეთთან თანამშრომლობა აუკრძალა. თავდაცვის სამინისტროს ახალ ბიუჯეტში თანხები, რომელიც რუსეთთან სამხედრო თანამშრომლობის გასაღრმავებლად იყო გამოყოფილი, გაწერილი აღარ აქვს. თან-

ხა მხოლოდ იმ შემთხვევაში გამოიყოფა, თუ პენტაგონი კონგრესს აცნობებს, რომ რუსეთმა უკრაინის ტერიტორიების ოკუპაცია შეწყვიტა. მიღებული დოკუმენტის თანახმად, რუსეთთან ტექნოლოგიურ სფეროში თანამშრომლობაც იზღუდება. გამო-

ნაკლისი მხოლოდ რუსული წარმოების სარაკეტო ძრავებზე დაიშვება. აშშ-ის კონგრესის წარმომადგენელთა პალატამ მხარი დაუჭირა კანონპროექტს, რომელიც მოქალაქეებსა და სხვა სახელმწიფოების მთავრობებზე რუსეთის ფარული გა-

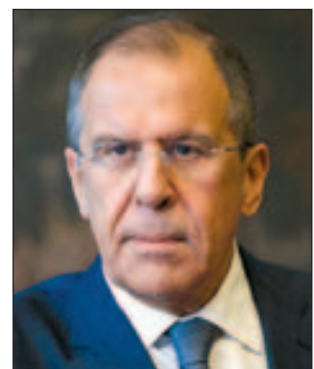
ლენის წინააღმდეგ საბრძოლველად სპეციალური სტრუქტურის შექმნას ითვალისწინებს. კანონპროექტს მხარი წარმომადგენელთა პალატის 390 წევრმა დაუჭირა, წინააღმდეგი კი 30 კანონმდებელი გამოვიდა. 93-გვერდიან დოკუმენტში

ნათქვამია, რომ რუსეთი მედიისა და სხვადასხვა ორგანიზაციის საშუალებით ხალხებსა და მთავრობებზე ფარულ გავლენას ახდენს. კანონპროექტის თანახმად, ჰაერის სასაზღვრო დასაფინანსებლად 2017 წელს 70 მილიარდ დოლარზე მეტი გამოიყოფა. აშშ-ის სენატმა დოკუმენტი წლის ბოლომდე უნდა განიხილოს.

ლავროვი: ნატოს რუსეთზე ზემოქმედება სუკს

სერგეი ლავროვის თქმით, ნატო აღმოსავლეთ ფლანგს აძლიერებს, რომლითაც რუსეთზე სამხედრო და პოლიტიკური ზემოქმედება სურს. კალინინგრადის ოლქში „ისკანდერის“ ტიპის სარაკეტო კომპლექსების შეყვანა ნატოს დესტრუქციული ქმედებებით არის გამოწვეული. ამის შესახებ რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა განაცხადა. რუსეთის პირველმა დიპლომატმა აღიანის რუსეთის საზღვრებთან ჩატარებული სამხედრო სწავლებებისთვისაც გააკრიტიკა.

რო წვრთნები, რომლებსაც აღიანის წევრები ახორციელებენ, აღიქმება „ღია პროვოკაციად“. რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს განცხადებით, მითურ „აღმოსავლეთის საფრთხეზე“ აპელირებით აშშ და ნატო ცდილობ-

ბენ, ევროპაში შექმნან პლაცდარმი, მოემზადონ და განათავსონ სამხედრო არსენალი და ასე მოიპოვონ უპირატესობა გლობალური კონფლიქტის დაწყების შემთხვევაში. სწორედ ამიტომ რუსეთის ხელი-სუფლება იძულებულია, ოპერატიული ადაპტირება მოახდინოს ამ მეტად ცვალებადი პოლიტიკური პროცესების ფონზე, რათა აღკვეთოს ყოველგვარი დესტრუქციული მოქმედებები კონტინენტზე. რუსეთი იძულებულია, გააძლიეროს თავდაცვითი მექანიზმები და დაიცვას ეროვნული უსაფრთხოების საკითხი. ლავრომ ხაზი გაუსვა, რომ ამ ზომებს რუსეთი ახორციელებს მხოლოდ თავის ტერიტორიაზე, სხვა ქვეყნებისგან განსხვავებით.

იტალიურ გაზეთ Corriere della Sera -სთან ინტერვიუში ლავროვი საუბრობს, რომ ნატო და აშშ ხელოვნურად ცდილობენ მსოფლიოში დაძაბულობის შექმნას. „იქმნება შთაბეჭდილება, რომ აშშ და ნატო შეგნებულად წვევენ ტემპერატურას ისედაც დაძაბულ რეგიონებში“, — ამბობს ლავრო-

ვი ინტერვიუში. მისივე განცხადებით, „ცივი ომის დასრულების შემდგომ პირველად ხდება ასე გლობალურად სამხედრო პოტენციალის, არსენალის ზრდა. ნატოს სამხედრო ინფრასტრუქტურის მზადყოფნა ზემოქმედებას ახდენს ჩვევს ქვეყანაზე“. ლავროვის თქმით, ნატოს სამხედ-

ქალ-სახსართა პათოლოგიისა და გახდომა-გასუქების მენტი

კოქსარტოზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპაროზის, ოსტეოართროზის, რევმატიოიდიული ართროზის, ანკილოზიური სპონდილიტის, პოდაგრული ართრიტისა და პოლიარტრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ზრტილისა და გაცივებული ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციებ სახსრებზე უახლესი მეთოდებით. ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მაღალეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც. გახდომა-გასუქება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონერეგებით, ქოლესტერინისგან განმედი, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკუჩვენების გარეშე.

ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის.: ნაჩითლის №142, I სართ.
კაბინები №6. ქალბატონი ქეთევანი

